

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din
Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SCLOVENECE

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2994, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan s jutraj, razen ponedeljka in dneva po

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate
Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797
Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2999

Propadanje meščanstva

Saj ne rečemo, da gre za pojav od včeraj in da ne bi zaton meščanske družbe opazovali že nekaj let, morda že celo desetletje. Tudi je bila o stvari spregovorjena večkrat, tudi na tem mestu, mislimo, da precej jasna beseda. Že dolgo ni bilo več dvoma, da je meščanski družabni tip prenehal biti »classe dirigeante«, vodilna družabna plast, toda, da se bo v svoji najmočnejši trdnjavi, v Franciji, tako brezhrupno, skoraj neslišno sesedel v samem sebi, tega pa vseno ni bilo mogoče pričakovati. Popolna brezglavost »resnične Francije«, kakor so se radi nazivali meščanski krogi, je sprito novih političnih, socialnih in gospodarskih dejstev očitna. Večina tistih, ki se jih tiče, pričakuje v nekem nepojmljivem fatalističnem razpoloženju, da bo še vse dobro, da se bo samo po sebi vse obrnilo na bolje, da bo zdravje zemlje in naroda samo izločilo »bolezniški pojav«, ki je trenutnega, le prehodnega značaja. Skratka: francoska buržuazija dela vtis zajca, ki mu vlečejo kožo s telesa, pa ne verjame, da mu jo potegnejo tudi preko ušes. Vidi se, da je ta družba, ki se niti brani ne zna, ki se sploh ne znajde v položaju, ne zna postaviti niti ene ideje, ki bi mogla zavreti konec, bila že davno prej zrela za propast, kakor dejansko prihaja.

Zaton meščanstva je definitivni. Naj mu bo v tolažbo, da ima za seboj vsaj mnogo svetlejšo preteklost, kakor pa je njen konec. Zgodovina meščanstva je sijajna. Vse velike iznajdbe, stroje, tehniko, vse je treba njemu pripisati. Vse se mu je posrečilo: Razumno je speljal ceste in železnice, poglobil reke in jih spojil s kanali; prekopal je zemeljske ožine in zvezal velike oceane. Odkril je daljne zemlje in čuda narave. Iznašel je denar in njegov pomen za kapital ter usmeril človeškega duha predvsem na gospodarstvo. Da, v prvi vrsti na gospodarstvo. Srednjeveškega človeka, ki se je prvenstveno zanimal za Boga in svoj odnos do Njega, ki je debatiral o verskih in bogoslovniških problemih in ki ga je zato tudi imenoval »homo religiosus« — verskega človeka, je na celi črti nadomestil s »homo oeconomicus« — z gospodarskim človekom. Meščanskega človeka označuje gospodarstvo, pridobivanje, denar. Kakor rdeča nit se skozi vse njegovo življenje vleče denar, s katerim je vse mogoče kupiti: rasti življenja, pravico, svobodo, ugled, ljubezen, časti. Denar — sveta vladar! Buržuji je sveto veroval elin to resnico, nobene druge. Zato je pri pridobivanju denarja hotel imeti popolno svobodo: Ne le svobodo glede kakih moralnih obvez, temveč tudi popolno svobodo v konkurenci s svojim bližnjim, popolno svobodo tudi napram državi. Buržuji si je izgovoril neomejeno svobodo v uživanju in v uporabi bogastva, ki si ga je tako ali drugače pridobil. Njegova filozofija je izrazit materializem. Od človeka pozna samo telo in duha, katerega malikuje, ne pozna pa tudi duše. Duša se ravna po svojih zakonih, ni je mogoče kontrolirati v številkah in tehtati v zlatu, zato je dušo zavrgel. Zavrgel pa je tudi Boga in oznanil novo vero v vsevednega, vse-mogočnega človeškega duha, verjel v večni napredek in samoodrešenje človeka, v vedno večje blagostanje, v božanskega človeka, ki bo z lastnim delom in razumom bogat, zadovoljen, srečen živel v blagostanju in miru na zemlji.

Ves ta doneben Babilonski stolp se sedaj podira pred našimi očmi. Najprej se je meščanski liberalizem idejno zrušil. Tip materialističnega buržuja, samo zadovoljnega, le na uživanje in last usmerjenega in preračunjenega so odklonili celo njegovi lastni otroci: Čerlbye, Nietzsche, Sion Bloj, Ibsen, ga obsojajo zlasti slovanski misleci Dostojewski, Tolstoj, Leontjev. Slednji piše: Ali bi ne bila strašna, da žaljiva misel: Da se je Mojzes povzpela na goro Sinaj, da so Grki zidali svojo Akropolo, Rimljani bojevali punske vojne, da se je ženjalni Aleksander boril pri Arbeli, da so apostoli oznanjali evangelij, mučeniki trpeli za svobodo vesti, da so pesniki pesnili, slikarji ustvarjali nesmrtna dela... vse zato, da more današnji francoski, nemški, ruski meščan v svojem ostudnem in smešnem oblačilu gospodovati na razvalinah vseh idealov in individualno ali kolektivno uživati udobno življenje... Liberalizem s svojo zmotno frazeologijo o svobodi, enakosti in bratstvu, s svojo laždemokracijo, ki se je izkazala kot varovalni plašč plutokracije in nevidnih denarnih koncernov se je idejno vidno zrušil z dejstvom svetovne vojne. Najbolj usodna zabloda evropskega meščanstva je bila, da je tudi iz vojne kot takšne hotelo napraviti pridobitno podjetje in da je pričakovalo, da ga bo vojna — obogatila. Res, po vojni je še enkrat vzplapolalo gospodarstvo na starih osnovah, poslednjikrat. Nato pa je prišla propast, ki je neskončno pomnožila mase delovnega ljudstva in proletarijata, meščanstvu pa vzela prevladujočo gospodarski položaj. — Za idejnimi in gospodarskim zlomom zadnja leta opazujemo tudi socialno tudi družabno izravnavo meščanstva. Socialno prvenstvo prehaja na kolektiv, na maso, naravnost na državo — brez hvalčnega spomina na meščansko družbo. Pri političnih demonstracijah stavkujejo, ki se te dni vrše po pariziških ulicah, prenaša masa poleg rdečih zastav na palicah tudi nagane buržuje. Prav za prav nehvaležnost! Saj je bil prav buržuji, ki je skozi cele rodove vzgajal ljudstvo v duhu popolne svobode, mu z naukom in zgledom dajal nauk svobodnega uživanja in izživljanja, da odvezal vseh pravnih in božjih postav in mu človeka samega postavil za boga, nad katerim ni nobene višje avtoritete. Marseillaise, v katere zvokih je meščanska družba 1789 udušila trike plemičev, ki jih je kot zadnje zastopnike preživelega reda vodila na morišče, danes tone v zvokih internacionalne, ki dan za dnem buči po francoskih mestih.

Svet, ki se poraja, nima ni malo smisla za ideale, ki so gibal meščansko družbo. Mesto svobode je proglašen železni: moraš, ki ga diktira država ni več policaj, ki naj skrbno varuje nedotakljivost osebnih in imovinskih pravic, ampak postaja sama vsemočnejši lastnik, podaniki pa njeni najemniki in delavci. O političnih pravicah skoraj ni govora, pač pa prevladuje stremeljenje za izenačenjem snovnih dobrin, ki jih domala vse, brez izjeme, upravlja

Dardanele - vrata ali zid Anglija ogorčeno odriva sovjete iz Sredozemlja

London, 25. junija. TG. Po pisanju tukajšnjih listov je angleška vlada vsled nenadnih zahtev sovjetskega zunanjega komisarja Litvinova na dardaneleški konferenci v Montreuxu zelo nevoljna. Anglija je prepričana, da sta prišli Turčija in Sovjetska Rusija na dardaneleško konferenco z nekim tajnim sporazumom, ki ga hočeta sedaj s podporo francoske vlade na vsak način uveljaviti.

Tukaj so namreč mnenja, da hoče sovjetska Rusija na vsak način najti možnost, da svoje čete pripelje na evropska bojišča. Francosko-sovjetski in češkoslovaško-sovjetski zvezni pakt eta brez vsakega pomena, ker Rusija svojima zaveznikom ne more poslati ničesar na pomoč razen svoja letala in zavezniških pozdravov. Vmes leži Poljska, ki prehoda rdeče vojske čez svoje ozemlje noče dovoliti. Vmes je tudi Rumunija, ki se navzlic prizadevanjem Titulescu noče odločiti, da bi odprla rdeči vojski svoje meje. Da bi mogla na pomoč Čehoslovakom. Sovjetska Rusija se je sedaj zagrizla v zamisel, da ji bo mogoče storiti po morju, česar ne more storiti na suhem. Odtod izvira, tako trdijo tukaj, zahteva Litvinova, da naj smejo voziti skozi Dardanele ne samo sovjetske bojne ladje, marveč tudi neomejeni transporti vojaštva in orožja. Ker obstoja med Rusijo in Turško že ta-jen sporazum glede vporabe Dardanel v bodočnosti, vidijo Angličani v Litvinovi zahtevi nevaren manevar, s katerim hoče sedaj Rusija prodreti v Sredozemlje, kjer lahko nastopi kot novi nevarni sovražnik angleških interesov. Anglija se bo ruski zahtevi uprla, ker si v Sredozemlju, kjer jo že toliko boli italijanska premoč, noče napraviti še enega tekmeča.

Angleže pa skrbi morda v ravno toliko meri tudi vprašanje, kdo bo dal Turkom tistih 8000 milijonov funtov (200 milijard din), ki jih potrebuje za utrditev Dardanel. Angleški denarniki in angleška industrija bi se radi udeležili pri zgradbi utrdb in v tem pravcu tudi delujejo. Kako bo mogoče opraviti pod eno streho angleške imperialne interese in lakomnost angleškega kapitala, je vprašanje, ki ga bo morala angleška vlada v teh tednih rešiti tako ali tako.

Italija odklanja in svari

Rim, 25. junija. TG. Rimsko časopisje je po elalo prvi torpedo na dardaneleško konferenco. Italija se konference ne udeležuje. Pač pa je po svojem časopisju dala vedeti svoje jasno mnenje. »Giornale d'Italia« piše na uvodnem mestu, da Italija ne bo priznala nobenega sporazuma, ki bi omejeval svobodo prehoda skozi Dardanele, češ, »da je Italija med državami, ki tržijo po Črnem morju, najbolj interesirana in da italijanska vlada ne bo nikoli dovolila, da bi ves podonavski promet, ki gre po Donavi navzdol v Črno morje in ven v svet, bil odvisev od dobre volje one same sile, bila to Turčija ali sovjetska Rusija«. List končno ugotavlja, da bo italijanska vlada podpirala vsak pameten predlog za uresničenje sredozemskega pakta, ki »bi bil najboljšje jamstvo proti vdoru sovjetske Rusije v območje Sredozemlja«.

Montreux, 25. junija. b. Iz krogov posameznih delegacij se je danes raznesla vest, da pridno razpravljajo o bolgarskem predlogu, da dobi svoboden izhod na egejsko morje. Turčija želi namreč v zvezi z dardaneleškimi utrdbami utrditi tudi mejo proti Bolgariji, na kar Bolgarija odgovarja s zahtevo, da naj se tudi za njo ukinejo toprednotne prepovedi mirovne pogodbe. Bolgarija svoje zahteve ni uradno postavila, pač pa so delegacije same uvidele potrebo, da se tudi to vprašanje razčisti v mirnem ozračju, da ne bi nastopile nove napetosti.

Kaj so dosegli

Montreux, 25. junija. Danes dopoldne je bila debata o načrtu dardaneleške pogodbe. Tudi dopoldanska debata je pokazala neskladnost med Rusijo, Anglijo in Japonsko glede prehoda vojne mornarice skozi morsko ožino in vstopa v Črno morje.

država. Mesto enakosti se pojavlja izenačenje in uniforma, mesto bratstva neizprosna diktatura izbranega strankinega trusta. Meščanstvo niti tam ni rešilo svojih postojank, kjer se je zateklo pod fašizem. Fašizem je res prišel na površje s pomočjo meščanstva, ki se je zbal novih družabnih struj. Toda tudi fašizmi niso drugega kot masovno ljudsko gibanje, ki izenačujejo v svojem kolektivnem pravcu, dasi je proces morda počasnejši in manj nasilen kot v socialističnem kolektivu.

Meščanstvo je kot denarno plemstvo prišlo na površje potem, ko je razrednilo krvno plemstvo, aristokracijo. Dandanes pa četrti stan kot plemstvo dela dobiva nadmoč nad tretjim stanom, nad buržuazijo. Toda tudi četrti stan, vsaj kolikor je prepojen z miselnostjo meščanskega materializma, nosi v sebi že klico razpada. V komunizmu namreč sledimo prav isto neugotovo hrepenenje po materialnem blagostanju, po popolni sreči in samozadovoljstvu na

Ker se bo ta splošna razporedba o turškem načrtu danes končala, ker se delegacijam mudi v Zenevo, se da v glavnem dosedanja položaj mednarodne konference o morski ožini resumirati na dve točki:

Turčiji se je posrečilo postaviti na dnevni red vprašanje revizije dosedanje pogodbe in da so zainteresirane države razen Italije priznale, da sedanja pogodba nič več ne ustreza sodobnim potrebam in da je pobuda, ki jo je Turčija dala glede revizije lausanske pogodbe, bila dobra ter da je v tej smeri našla podporo vseh zainteresiranih držav.

Drugič je pa že splošna razprava o turškem načrtu pogodbe odkrila nesoglasja skoraj vseh zainteresiranih strank glede določitve ostalih bi-

stvenih točk, ki naj tvorijo novo pogodbo, v prvi vrsti točke 6, ki se tiče vstopa v Črno morje. Posebno se v tem pogledu opaža neskladnost med Rusijo, Japonsko, Anglijo, Francijo in odsotno Italijo, ki negira vsako novo konferenco.

Trejte, kar se da povedati, je to, da je stališče Turčije tako rekoč nevtravno v sporu med Anglijo, Japonsko in Rusijo. Turški uradni krogi so si v svesti, da so v načelu dobili pristanek na svojo tezo, zadovoljni so, da se je razprava začela in da je že prva splošna debata ugotovila, da stara pogodba ni več zadoščala.

Cetrtič se more ugotoviti že zdaj v splošni razpravi, da obstoji nesoglasje izključno samo glede vprašanja vojne brodovja, medtem ko o trgovinski mornarici ne bo bistvenih težav.

Neguš - „zadnji idealist, ki še išče pravice v Evropi“

Pariz, 25. junija. c. Angleški zunanji minister Eden je prišel v Pariz z letalom, in sicer ob 17.20. Takoj se je odpravil v angleško veleposlaništvo, kjer bo zvečer večerjal skupaj z Delbosom in Blumom. Temu razgovoru pripisujejo veliko važnost, ker je sredi vojni minister Duff Cooper govoril tako, da je danes najbolj potrebno čim tesneje sodelovanje med Francijo in Anglijo. Angleški vojni minister Duff Cooper je govoril kot gost angleške francoskega društva.

Zanimiva je okolnost, da se je Eden odločil v zadnjem trenutku, da odpotuje z letalom v Pariz. Danes je z istim vlakom, s katerim je nameraval potovati Eden, odpoval v Londonu v Zenevo tudi neguš. Na kolodvoru Viktorija se je zbrala velika množica ljudi, da si ogleda zadnjega idealista, ki

še išče pravico v Evropi. Prišlo je tudi mnogo časnika, neguš jim je pa rad dal naslednjo izjavo:

»V trenutku, ko zapuščamo London, da gremo braniti pravico zadevo abesinskega naroda, se moramo najpristoneje zahvaliti angleškemu narodu za izraz simpatij in lep sprejem, ki smo ga doživeli povsod. Te simpatije so nam v velik pogum. Upamo, da bomo v Zenevi dosegli obsodbo, ki jo ves abesinski narod pričakuje. Mi gremo v Zenevo z velikim upanjem!«

Neguš pride v Pariz zvečer in se bo peljal naprej v Zenevo z istim vlakom kot Delbos in Eden. Toda to bo že pozno ponoči in zelo verjetno je, da bosta oba državnika tako obzirna, da cesarja ne bosta motila in splanja.

Pod vlado Leona Bluma Poboji, stavke, eksplozije tovarnen ...

Pariz, 25. jun. c. Vlada se je sestala danes na zelo dolgo sejo. Obravnanih je bilo zopet več podrobnih načrtov, ki bodo predloženi parlamentu v najkrajšem času. Vojni minister Daladier je predlagal, da naj se vojakom in mornarjem plače podvoji. Tudi je predložil izdelan načrt zakona o podhranjenosti vojne industrije.

Zanimivo je, da je vlada odobrila en milijon frankov podpore za francosko udeležbo na olimpijadi v Berlinu. Toda istočasno je dovolila 600 tisoč frankov podpore za olimpijado v Barceloni, ki bo v jeseni.

Okoli 300 delavcev, zaposlenih v pristaniščih v Saint-Nazairu, je zapustilo delo. Delavci so zasedli dve delavnici. Prav tako je stopilo v stavko 400 delavcev v ladjedelnici Loire.

Položaj v Marseilleu je za zdaj neizpremenjen. Na trgovskih ladjah se še zmerom nahajajo stavkajoči mornarji. Medtem ko so se zastopniki mornarjev in lastnikov ladij pogajali v Parizu pred ministrskim predsednikom Blumom, je prispela iz Marseillea brzojavka, po kateri lastniki ladij v načelu pristanejo na zahteve stavkajočih. Zdjaj je treba le še počakati, da se vidi, ali se bodo stavkajoči pokorili pozivu ministrskega predsednika, da se takoj vrnejo na delo, kakor je dogovorjeno.

Stavki so se priključili tudi pristaniški delavci v Oranu v Alžirju. Mornarji so zasedli ladje, ki so se nahajale v pristanišču.

Včeraj je prišlo do eksplozije v tovarni orožja v Verconnetu. Ena delavnica je zletela v zrak. Dva delavca sta bila ubita, dva delavca in ena delavka pa so težko ranjeni. Sedem delavcev je lahko ranjenih.

Desničarska organizacija Ognjenih križev se je spremenila v politično stranko pod imenom

»Francoska socialna stranka«, ki jo bo vodil trenutno narodni poslanec Ybarnegaray. Njegova skupina bo štela v zbornici 25 narodnih poslancev. Prvotno so politični krogi mislili, da vlada sploh ne bo dovolila osnovanja politične stranke, medtem pa je notranji minister Salendro podal izjavo, da vlada ne bo prepovedala ustanavljanja političnih strank, pa naj pripadajo komurkoli.

V Lyonu je prišlo do hudega spopada med pristaši domovinske zveze in levičarskih elementov. Čeprav je policija zasedla vse ulice, zlasti pa notranjost mesta, ni mogla preprečiti spopadov, ki so trajali do zore. Na obeh straneh je mnogo ranjenih. Policija je izvršila številne aretacije ter bo v bodoče nastopila zelo strogo, da prepreči nemire po pariziških ulicah. Njen prvi ukrep v tej smeri pa je prepoved javnih političnih zborovanj.

V Parizu blizu Place de la Republique je priredilo kakih 100 levičarskih dijakov demonstracije proti nacionalni zvezi. Demonstrantom se je posrečilo, da so sneli francoske trobojnice z nekaterih hiš. Policija je demonstrante pozneje razgnala.

Noga Italije na Balkanu

Pariz, 25. junija. b. »United Press« poroča iz Rima nadaljnje podrobnosti o pogodbah, ki so bile zadnje tedne podpisane med Italijo in Albanijo (»Slovenec« je o njih po informacijah belgaiske »Politike« že svojeručno poročal. Op. ured.). Vseh pogodb je devet in se nanašajo predvsem na denarne zadeve. Tako posoja Italija Albaniji 60 milijonov švicarskih frankov (okrog 800 milijonov din), ki so namenjeni za izgradbo nekaterih načrtov, ki jih ima Italija v Albaniji. Semkaj spada izgradba pomorskega bojnega pristanišča v Draču, da bodo mogle pristajati velike bojne ladje, nadalje izgradba obširne cestne mreže po vsej Albaniji. Italija dobiva v svoje roke tudi tobačni monopol in izčrpno vse rudniške koncesije. Pogodbe o vojaških ciljih ne govorijo izrečno. Tega tudi treba ni, ker govorijo pogodbe jasen in razumljiv jezik.

General Valle v Berlinu

Berlin, 25. junija. b. Šef italijanskega letalstva general Valle je takoj včeraj popoldne obiskal novo zgradbo nemškega letalskega ministrstva, kjer so ga pričakovali general Göring, general Mileh in drugi vojaški predstavniki Nemčije. Sestanek šefov nemškega in italijanskega letalstva je bil zelo priprčen in dobrodošlice so trajale precej dolgo. Danes dopoldne so se začela v letalskem ministrstvu pogajanja, za katera se v uradnih krogih trdi, da niso nič drugega, kakor navadna izmenjava misli o vseh aktualnih letalskih problemih. V političnih krogih pa nihče ne dvomi, da je misija generala Valleja v Berlinu izredno delikatna in pomembna, ter bo imela za odnose med Nemčijo in Italijo daljnosežne posledice.

Italijanski šef letalstva general Valle bo v Berlinu po uradnih poročilih verificiral važno letalsko konvencijo, po kateri bo reorganizirana letalska zveza med Italijo in Nemčijo za potniški in poštni promet.

Kmetijske zbornice dobimo

Načrt uredbe je gotov — Za vsako banovino ena

Belgrad, 25. junija, m. Kakor je »Slovenec« že poročal, je posebna komisija, ki jo je imenoval kmetijski minister za izdelavo o ustanovitvi, organizaciji, delokrugu, pravicah in dolžnostih kmetijskih zbornic, končala svoje delo. Kmetijsko ministarstvo bo načrt te uredbe poslalo v izjavo vsem članom vlade, vsem gospodarskim zbornicam in združenim organizacijam ter kmetijskim društvom.

Načrt uredbe o kmetijskih zbornicah določa, da se ustanovijo banovinske kmetijske zbornice, ki bodo imele nalogo zastopati in ščititi interese poljedelcev in interes kmetijskega splošja. Banovinske kmetijske zbornice bodo obsegale področje posameznih banovin, njihov sedež bo pa na sedežu banovine. Kmetijske zbornice bodo imele imeti izven svojega sedeža svoje stalno zastopništvo. V krajih izven svojega sedeža, kjer bo to potrebno, bodo imele imeti tudi uradne dneve, na katerih se bodo pretrgali poslali zborničnega delokroga.

Nadalje določa navedba, da so kmetijske zbornice javnopravne ustanove, ki so posvetovalni organ državnih oblasti ter samoupravnih teles v vseh vprašanjih, ki so v zvezi s kmetijstvom in narodnim gospodarstvom sploh. One so dolžne, da skrbijo za splošne interese narodnega gospodarstva vsaka na svojem področju, kakor tudi na področju vseh države. Za kmetijsko panogo se v smislu te uredbe smatra tudi gozdarstvo. Te zbornice so pravne osebe, ki morejo na svoje ime pridobivati pravico svojine tudi na nepremičninah ter jih lahko obremenjujejo ali odstranjujejo. Lahko tudi prevzemajo nase obveze pri poslovanju v svojem delokrugu, smejo tožiti in se lahko tudi tožijo. S svojim premoženjem upravljajo, kakor tudi z vsem svojim gospodarstvom po načelih samouprave. Zbornice imajo aktivno in pasivno legitimacijo stranke v civilnih tožbah pred sodiščem, če se razpravljajo o zborničnem poslovanju ter lahko pošiljajo prijave sodnikom in pravnim oblastem radi zaštite po zakonu o reguliranju gospodarskih odnosov. Zbornice bodo poslovale po odredbah zakona, statutov in pravilnikov, ki jih bodo izdelali zbornični sveti, ki jih bodo odobrile pristojne oblasti. Poleg nalog, ki jih bo tem zbornicam nalagala ta uredba, bodo zbornice imele izvršiti tudi vse druge posle, ki so jim že naloženi ali se jim bodo naložili s posebnim zakonom, uredbi ali pravilnikom. Kmetijske zbornice bodo imele po predpisih naslednje naloge:

Naloge

1. Da zastopajo, ščitijo in pospešujejo interese poljedelstva;
2. da proučujejo iz lastne pobude ali na zahtevo državnih oblasti ali samoupravnih teles vsa vprašanja, ki se nanašajo na vse kmetijske panoge, da zasledujejo vse pojave kmetijstva in gospodarskega življenja sploh in da ocenjujejo njihov uspeh, kakor pri kmetijstvu, tako tudi pri vsem gospodarstvu svojega področja;
3. da v prednjih vprašanjih predložijo pristojnim državnim oblastem in samoupravnim telesom svojo izjavo in stavijo predloge;
4. da dajejo svojo izjavo o načrtih in zakonskih osnutkih, uredbah in pravilnikih, ki bi bili važni za kmetijstvo in za gospodarstvo sploh;
5. da zbirajo in napravljajo statistične podatke o stanju kmetijstva na svojem področju ter da jih po lastnem opazovanju poročajo pristojnim oblastem;
6. da sestavljajo in vodijo zbornik uzane glede prometa pri kmetijskih pridelkih na svojem področju;
7. da ustanovljajo, vzdržujejo in upravljajo ali sodelujejo pri ustanavljanju, vzdrževanju in upravljanju zavodov, ustanov in razstav za pospeševanje vseh kmetijskih panog in ustanov za vzgajanje svojih pripadnikov in kmetijskega naraščanja, kakor tudi ustanov, ki imajo splošne koristi;
8. da na zahtevo stranke ali oblasti predlagajo večake in strokovne osebe za povzdigo te panoge;
9. da pripravljajo ankete kmetovalcev iz svojega delokroga radi proučevanja vprašanih kmetijstva in vprašanj, ki so splošne gospodarske narave;
10. da pošiljajo oblastem vloge in pritožbe radi zaštite kmetijstva in gospodarstva sploh;
11. da sodelujejo z vsemi gospodarskimi in drugimi zbornicami ter sličnimi ustanovami radi zaštite in pospeševanja gospodarstva;
12. da po dotičnih predpisih pošiljajo svoje delegate v stalne ali začasne odbore, v komisije, v svete ali posvete ter slične ustanove, ki jih ustanovlja državna oblast ali samoupravna telesa;
13. da pošiljajo kmetijskemu ministru vsako leto poročilo o svojem delovanju ter o gospodarskem stanju svojega področja.

Odnosi do državne uprave

Uredba glede odnosov zbornic napram državi upravi, samoupravnim telesom, združenim, združenjem in svojim pripadnikom določa, da bodo morale vse državne oblasti in ustanove kakor tudi vsa samoupravna telesa dajati kmetijskim zbornicam na njihovo zahtevo vse informacije ter vse podatke, ki so zbornicam potrebni radi izvršitve nalog teh zbornic. Pristojni ministri morejo zakonske osnutke, uredbe in pravilnike, ki govorijo o vprašanjih, ki so v zvezi z gospodarstvom, pošiljati zbornicam in izjavo. Potrebno bo tudi, da se dobi predhodna izjava kmetijskih zbornic v vprašanju mednarodnih pogodb in trgovinskih konvencij, ki se bodo sklepale z drugimi državami, v kolikor se bodo tikale gospodarstva. Isto velja za vse uredbe in pravilnike, ki jih bodo izdajale banovinske ali občinske zbornice, ki pa dolžne pravočasno pošiljati ministrstvu in banjskim upravam zahtevano izjavo.

Kmetijske zbornice bodo imele tudi pravico, da se v vprašanjih svojega delokroga lahko obračajo neposredno na samo državno oblast in samoupravna telesa ter druge ustanove. Vse kmetijske organizacije (zadruge, društva, združenja in slično) na področju kakor tudi kmetijske zbornice bodo pa dolžne zbornici dajati vse informacije in podatke, ki jih bo ona od njih zahtevala.

Glede pripadnikov kmetijskih zbornic in njihovih pravic ter dolžnosti pa uredba določa, da so pripadniki kmetijskih zbornic sledeči:

Pravice in dolžnosti članov

1. Lastniki kmetijskih posestev, ki sami s svojo družino ali v svoji družini obdelujejo ta posestva in jim je kmetijstvo glavni poklic: v družinskih in drugih se smatrajo kot pripadniki vsi polnoletni člani družinske zadruge, če jim je kmetijstvo glavni posel.
2. Zakupniki kmetijskih posestev, če jim je to glavni poklic.
3. Kmetički delavci, pod pogojem, da žive najmanj tri leta v isti občini in da jim glavni dohodek tvori zaslužek od dela pri kmetijstvu in da ne spadajo pod zakon o zavarovanju delavcev.

4. Vse ženske osebe bodo imele biti pripadnice zbornice pod pogojem, da samostojno vodijo svojo domaćino.

Pripadniki kmetijskih zbornic pa imajo naslednje pravice:

1. da po odredbah zakona, uredb, pravilnika ali statutov imajo aktivno in pasivno volilno pravico za volitve v zbornični svet;
2. da se poslužujejo vseh koristi zborničnih ustanov radi zaštite in pospeševanja gospodarstva;
3. da zahtevajo potrdilo za svoje potrebe v zborničnem delokrugu;
4. da zahtevajo informacije kakor tudi podatke, ki so potrebni njihovu gospodarskemu delovanju;
5. da pošiljajo zbornici s svojega področja prošnje, vloge in pritožbe kakor tudi, da zahtevajo informacije za vse pristojne zbornice radi zaštite gospodarstva;
6. da stavljajo predloge v vseh vprašanjih, ki so v zvezi z gospodarstvom.

Pripadniki kmetijskih zbornic bodo pa imeli te-le dolžnosti:

1. da bodo dajali pristojni zbornici vse informacije in vse podatke, ki jih zbornica od njih zahteva po zakonu ali statutih;
2. da bodo plačevali zbornici predpisane doličade;
3. da bodo po predpisanih zborničnih statutih plačevali takse za potrdila in druge akte, ki jih bodo v lastnem interesu zahtevali od zbornice.

Kmetijske zbornice bodo lahko imele tudi dopisno in častno članstvo.

Organizacije

Organi kmetijskih zbornic bodo: 1. zbornični svet, 2. izvršilni odbor, 3. nadzorni odbor, 4. disciplinski odbor, 5. stalni ali posebni strokovni odbor, 6. predsedništvo, 7. zbornični urad, izpostave in zastopstva.

Zbornični svet bo vrhovni upravni organ vsake zbornice. Tvorili ga bodo izvoljeni, delegirani in kooperirani člani. Število voljenih članov in svetnikov znaša toliko, kolikor je okraj v banovini. Za vsak okraj se bo volil poleg svetnika tudi njegov namestnik. Mandat svetnika bo trajal 6 let. Vsako tretje leto se bo pa obnovila polovica svetnikov in njih namestnikov.

Vse delegirane člane bodo pa določevale revizijske zadruge zveze in centrale kmetijskih društev ter združenja jugoslov. agronomov, gozdarjev in veterinarjev. Delegirani člani imajo iste pravice kakor voljeni člani. Pravico delegiranja bodo imele one revizijske zadruge zveze, ki imajo v svojem članstvu najmanj sto zadrug, v katerih so člani največji poljedelci in pripadniki kmetijskih zbornic. Imajo pa pravico delegiranja po enega člana in njegovega namestnika v one zbornice, na katerih področju imajo najmanj 50 takih zadrug, ki poslujejo in ki so v predpreteklem letu imele redni občni zbor in položile sodišču letni zaključni račun za to leto. Centrale kmetijskih društev imajo pravico delegiranja, če imajo v svojem področju najmanj 50 podružnic ozir. društev. Pravico delegiranja imajo do enega člana in njegovega namestnika v one zbornice, na katerih področju se nahaja najmanj 25 podružnic ozir. društev, ki poslujejo in ki so v predpreteklem letu imele redni občni zbor in predložile pristojni oblasti zapisnik tega obnega zbora z letnim obračunom za to leto. Združenje jugoslov. agronomov, gozdarjev in veterinarjev imajo pravico delegiranja po enega člana in enega namestnika v vsako banovinsko kmetijsko zbornico, in to iz vrst članov svoje sekcije v posamezni banovini. Mandat delegiranih svetnikov traja do preklica od strani organizacij, ki jih je delegirala.

Zbornični svet ima tudi pravico iz vrst strokovnjakov za gospodarska vprašanja kooperirati največ 10 oseb za člane zborničnega sveta s posvetovalnim glasom. Tudi mandat teh traja do preklica od strani zborničnega sveta.

Zbornični svetniki bodo pa imeli naslednje pravice in dolžnosti:

1. da stalno zasledujejo razmere v gospodarstvu sploh, posebno pa v kmetijskih panogah, in da bodo o tem točno obveščali zbornico;
2. da se bodo držali vseh odredb, statutov in pravilnikov;
3. da bodo sodelovali na poziv pri vseh zborničnih poslih;
4. da bodo pošiljali zbornici svoje izjave, vloge in pritožbe;
5. da bodo redno prihajali na seje in na njih sodelovali itd. itd.

Pravico voliti zbornični svet ima vsak pripadnik kmetijske zbornice, ki je jugoslov. državljan in ki uživa vse državljanske pravice, ki je star 21 let.

Zbornični svet je pristojen, da voli predsednika, podpredsednika in člane izvršilnega odbora, da voli nadzorni in disciplinski odbor zbornice, da voli stalni in posebni odbor po predpisih zborničnih statutov, da izdela statute, pravilnik zbornice, da voli častno in dopisno članstvo, da odloča o ukrepih, ki so potrebni za pravilno poslovanje zbornice, sklepa o proračunu, zaključnem letnem obračunu, o višini zborničnih doličad in zborničnih takse.

Izvršilni odbor je organ zbornice, v katere pristojnost spada izvrševanje vseh zborničnih nalog, ki po tej uredbi ali statutih niso poverjeni zborničnemu svetu ali kakemu drugemu zborničnemu organu.

V delokrugu nadzornega odbora spada nadzorstvo nad delom izvršilnega odbora in drugih organov zbornice, predvsem pa, da se njihovo delo giblje v mejah zakona, uredb, pravilnikov, predpisov in zborničnih statutov ter sklepov zborničnih svetnikov.

Disciplinski odbor ima nalogo proučevati in staviti predloge svetu po prijavih sveta, izvršilnega in nadzornega odbora kakor tudi predsedništva.

Stalni strokovni odbori

S posebnimi statuti zbornice bo predpisano, da se za važno poslovanje ustanove stalni strokovni odbori, ki bodo mogli biti pred vsem ti-le: odbor za rastlinske proizvode, za kmetijstvo, za gozdarstvo, za veterinarstvo, za agrarno reformo, za trgovinsko agrarno politiko in mednarodne trgovinske pogodbe ter konvencije, odbor za finančne, davčne, carinske vprašanja, za prometna vprašanja, odbor za kmetijske organizacije (zadruge, društva itd.), odbor za poljedelske stroje, naprave in orodja, odbor za higijeno vasi, odbor za socialno-politična vprašanja in odbor za kmetijsko vzgojo.

Pri vsaki zbornici se bo moral ustanoviti in vzdrževati ob njenih stroških zbornični urad za opravljanje zborničnih poslov, posebno onih, ki so poverjeni zbornici po zakonskih odredbah, po uredbah in po pravilih. Zbornični urad bo vodil glavni tajnik, ki bo obenem tudi administrativni

šef urada ter mu bo podrejeno vse osebje tega urada.

Za vsako leto bodo morale zbornice izdelati proračun, ki ga bo odobril zbornični svet, končno pa potrdil ban. Zbornice bodo morale za pokritje onega dela izdatkov, ki ga ne bodo mogle pokriti z lastnimi sredstvi, predpisati doklade na zemljarno svojih pripadnikov. To odmero do 5% bo odredil zbornični svet, nad 5% pa bo odobril kmetijski minister v sporazumu s finančnim ministrom. Kmetijske zbornice bodo stale pod neposrednim nadzorstvom pristojnega bana.

Vse kmetijske zbornice bodo lahko od časa do časa o vprašanjih skupne narave prirejele konferenice ter bo predpisan s posebnim pravilnikom, ki ga bo odobril minister za kmetijstvo. Rok za prve volitve zborničnih svetnikov bo določil kmetijski minister v sporazumu s predsednikom ministrskega sveta za vsako banovinsko zbornico posebej. O akontaciji sredstev za kritje stroškov pri organizaciji in delu kmetijskih zbornic za prvo leto bo izdal odlok ministrski svet na predlog kmetijskega in finančnega ministarstva.

Navodila za trgovanje z devizami in valutami

Belgrad, 25. junija. AA. V svrhu enotnega postopka pri izdajanju dovoljenj za trgovanje z valuti

Domači odmevi

Kraljevska družina odpotovala na oddih

Belgrad, 25. junija. AA. Nocoj ob 10 so se odpeljali na letovanje Nj. Vel. kralj, Nj. Vel. kraljica in Nj. kr. Vis. kraljeviča Tomislav in Andrej. Odhodu na topičerski postaji so prisostvovali kraljevi namestnik dr. Stanković, predsednik kraljevske vlade dr. Milan Stojadinović, notranji minister dr. Anton Korošec, minister za vojsko in mornarico armijski general Ljubomir Marić, guverner Nj. Vel. kralja Jeremija Živanović, poveljnik kraljeve garde general Aleksander Stanković, dvorne gospe in civilni in vojaški dom Nj. Vel. kralja.

Belgrad, 25. junija. AA. Danes popoldne je romunski princ Nikolaj, brat Nj. Vel. kraljice Marije, odpotoval v Bukarešto.

Seja vlade

Belgrad, 25. junija m. Nocoj od 19—21 je bila seja ministrskega sveta. Po tej seji je minister za gozdove in rudnike Gura Janković dal navzočim časnikarjem naslednji komunikat:

Pod predsedstvom predsednika ministrskega sveta in zunanjega ministra dr. Milana Stojadinovića je bila seja od 19—21. ure, na kateri je predsednik vlade in zunanji minister podal izčrpano poročilo o zunanji politiki notranji minister dr. Anton Korošec pa o notranji politiki. Razen tega so se na vladni seji pretrgali razni tekoči posli.

Belgrad, 25. junija. m. Na Slomskovič-slavnosti v Mariboru bo zastopal prosvetnega ministra načelnik za osnovno šolstvo v prosvetnem ministru g. Ilija Maričić.

Nadžkoj Bauer na boljše

Zagreb, 25. junija. m. Prevzvišeni nadškof dr. Ante Bauer leži še vedno na kliniki pod stalnim nadzorstvom prof. Serčerja in njegovega asistenta. Stanje nadškofa dr. Bauerja je izredno ugodno.

Slabi izgledi za naš izvoz v Italijo

Sarajevo, 25. junija. m. Tukajšnja zbornica za trgovino in industrijo je sklicala snoči konferenco lesne industrije iz Bosne, na kateri je poročal o svojem potovanju po Italiji in Švici bivši minister za gozdove in rudnike dr. Ulmanjski. V svojem poročilu je dr. Ulmanjski podal svoje mnenje o naši lesni industriji v zvezi z našim uvozom v Italijo. Govornik je takoj v uvodnih besedah poudaril, da njegovi vtisi v tem oziru niso niti malo ugodni za izvoz našega lesa.

Po italijanski zmagi v Abesiniji se Italija trudi, da bi ustvarila načrtno, celo militarizirano gospodarstvo, udejstvovanje privlatne inicijative bo v Italiji v najkrajšem času zelo oteženo in omejeno. Vse italijansko gospodarstvo bo usmerjeno v centralno oblast, ki bo usmerjala gospodarske potrebe. Za časa svojega bivanja v Italiji je minister Ulmanjski govoril tudi s kabinetnim šefom g. Mussolinijem, ki mu je dejal, da se bo Italija z nami razgovarjala samo na temelju enakega izvoza z ene in druge strani. Razen tega Italija ne bo nič več uvažala onega blaga, ki ga sedaj sama lahko prideluje. Tu gre predvsem za predvito. Z druge strani pa bo Italija v bodoče proizvajala samo toliko, kolikor bo znašala njena resnična potreba. Najhuje pri vsem pa bo to, da italijanski kupci ne bodo več nastopali kot posamezniki na trgu. Ustanovila se je namreč družba za uvoz, ki je bila upravičena nastopati kot kupec za vse italijanske potrebe. Poleg tega pa Italija sedaj še izbira med tako zvanimi prijateljskimi in sankcijskimi državami. Zaradi tega je dr. Ulmanjski zagovarjal preusmeritev našega izvoza.

Turistične olajšave za Avstrijo in Nemčijo

Belgrad, 25. junija. AA. Po poročilu našega poslanstva na Dunaju, ki ga je poslalo ministrstvo za trgovino in industrijo, je avstrijska vlada razveljavila lani objavljene predpise, da morajo avstrijski turisti pred odhodom v Jugoslavijo imeti posebna redarstvena dovoljenja.

Belgrad, 25. junija. AA. V zvezi s tujsko-prometno pogodbo med našo kraljevino in Nemčijo iz leta 1934, se je naša Narodna banka sporazumela z nemško obračunsko blagajno, naj se v bodoče koncem vsakega meseca določi za turistična plačila tečaj nemške marke za prihodnji mesec, pri čemer naj bo osnova približno tečaj marke v zasebnem kliringu. Narodna banka sporoča obenem, da je za mesec junij določen tečaj 14 Din za eno marko, kar približno odgovarja sedanjemu tečaju marke v zasebnem kliringu.

Zagrebska vremenska napoved: Večinoma oblačno, nestalno, pričakovati je slabega deževja, temperatura zmerna.

Dunajska vremenska napoved: Malo spreminj.

tami in devizami in zlatom na podlagi čl. 460 obrtnega zakona je trgovinski minister izdal tole navodilo:

Dovoljenje, ki ga izda Narodna banka kraljevine Jugoslavije za izvrševanje trgovine z devizami in valutami po določbah pravilnika o ureditvi prometa z devizami in valutami, ne zadošča za menjalniška dela, ker je treba za izvrševanje menjalniških del poleg omenjenega dovoljenja Narodne banke še dovoljenje, predpisano s točko 7, odst. 1, čl. 60 obrtnega zakona. Dovoljenje za izvrševanje menjalniških del po omenjeni točki obrtnega zakona se bo izdalo samo osebam, ki poleg dokaza, da izpolnjujejo pogoje, predpisane po obrtnem zakonu, predložijo pristojni oblasti dokaz, da so od Narodne banke kraljevine Jugoslavije dobile dovoljenje za izvrševanje trgovine z devizami in valutami in zlatom v smislu določb pravilnika o ureditvi prometa z devizami in valutami. Pristojne oblasti bodo dovoljenje za izvrševanje menjalniških del na podlagi točke 7, odst. 1, čl. 60 obrtnega zakona izrečno navedle klavzulo, po kateri se to dovoljenje ne more porabiti za trgovanje z devizami in valutami ter zlatom, če si dotičnik ne preskrbi poprej dovoljenja Narodne banke. Če so kje pristojne oblasti dovolile, da po uveljavitvi pravilnika o ureditvi prometa z devizami in valutami izvršuje kdo ta dela samo na podlagi dovoljenja, dobljenega za to delo od Narodne banke, bodo pristojne oblasti pozvale vse zainteresirane osebe, da si v rednem roku nabavijo dovoljenje po obrtnem zakonu, ter ne bodo kazensko zasledovane zaradi sedanjega delovanja. Kdor se takšnem pozivu v odrejenem roku ne bi odzval, bodo oblasti proti njemu nastopile po zakonu.

Čuden ravnatelj kovnice

Za sebe je koval denar...

Belgrad, 25. junija. m. Pred tukajšnjim okrožnim sodiščem se je danes pričela razprava proti Milivoju Boškoviću, bivšemu ravnatelju Kovnice d. d., in Krsti Džordževiću, knjigovodji tega podjetja, ki sta obtožena falzificiranja 50 dinarskih kovancev. Državni tožilec obtožuje oba, da sta v začetku januarja pa do konca meseca avgusta 1933 od materiala za kovanje državnih kovancev po 50 din kovala za sebe denar iz materiala, ki ga je finančno ministarstvo dostavilo kovnici polom Narodne banke v smislu sklenjene pogodbe z Kovnico d. d. z dne 19. novembra 1932. Bošković in Džordžević sta si prisvojila 990 kg legure, v kateri je bilo 740 kg čistega srebra. V to količino pa pride tudi okoli 6100 komadov srebrnih ploščic, na katerih je vtisnjen napis »Bog čuvaj Srbijo«. Vrednost protizakonito prilaščene srebra znaša 518 tisoč dinarjev. Razprava se bo jutri nadaljevala.

Divjanje strele

Maribor, 25. junija. Nocoj je zadivzala nad Mariborom huda nevihta. Lilo je kot iz škaf, vmes pa je udarjala strela ter povzročila zopet v okolici pravo razdejavanje. Parkrat je udarila strela v električno napeljavno ter uničila varovalke na transformatorju, da so bili nekateri deli mesta zopet v temi. V Delavci ulici 33 je udarila strela v hišo policijskega pristava g. Lipovža. Udarila je v dimnik ter preskočila v električno napeljavo, kjer se je razdelila na tri dele. Prvi del je udaril v notranjost hiše, zažgal varovalne naprave na električni napeljavi ter potem preskočil po žlebu v zemljo. Drugi del strele je odskočil na sosedno hišo podpolkovnika Turčiča. Turčičeva svakinja je stala pod kapom s sekiro v roki. Strela jo je zadela in hudo poškodovala. Tretji del strele je udaril v sosedno hišo električarja Senca in razbil električne varovalke, preskočil nato na streho in mu razmetal vso opremo raz streh. Ta del strele je preskočil nato po žlebu v zemljo. Bržkone je bila to vodna strela, ki je sedaj v treh dneh že petič v Mariboru in okolici udarila v stanovanjska poslopja. K sreči človeških žrtev ni bilo in tudi požarov strela doslej ni nikjer povzročila.

Krofta o zunanji politiki ČSR

Praga, 25. junija. c. Danes je bila seja v parlamentu, in sicer je zasedal zunanje-politični odbor. Na tej seji je moral zunanji minister Krofta odgovarjati na več vprašanj, ki so mu jih postavili nekateri poslanci, ki so člani odbora.

Najprej so Krofto vprašali o razmerju med ČSR in Vatikanom. Krofta je rekel, da so ti odnosi zelo dobri, kar se je posebno videlo pri tem, da je sveti Oče poslal na katoliški shod v Prago svojega zastopnika kardinala Verdiera. Dalje je sv. Oče odlikoval ČSR s tem, da je praška nadškofa imenoval za kardinala. S posebnim veseljem je ČSR sprejela budo svetga Očeta, ki napoveduje, da se bodo končno izvedle cerkvene razmejitve posebno na Slovaškem, kjer še nekatere pokrajine pripadajo madžarskim škofom. ČSR posebno želi, da bi bil kmalu imenovan nadškof za vso Slovaško.

Nato so poslanci vprašali Krofto o razmerju med ČSR in sovjetsko Rusijo. Krofta je rekel, da je pogodba med ČSR in sovjetsko Rusijo podobna pogodbam, ki so jo druge države sklenile s ČSR. Toda zaradi te pogodbe se ne sme očitati ČSR, da uvaja boljševiško nevarnost v državo. ČSR se ne boji boljševizma, ker je demokratska država in moč demokracije sloni na nas tako močno, da je noben režim ne more zlomiti. Če bi se bali boljševizma, potem bi se morali bati tudi pangermanizma. Toda tudi tega se iz istih razlogov ne bojimo.

Glede odnošajev Poljske je bil zun. minister Krofta zelo jassen in je rekel, da se na Poljskem širijo načrti o delitvi ČSR. Krofta je prepričan, da poljska vlada za te načrte ne ve. Kar se pa tiče drugega spornega vprašanja med ČSR in Poljsko, to je glede poljskih manjšin v ČSR, pa je vlada že večkrat izjavila, da je pripravljena rešiti ta problem tako, kakor bi to hotela poljska vlada. ČSR vlada sprejme tudi mednarodno komisijo, ki naj prouči položaj teh manjšin v ČSR.

Nato so vprašali poslanci Krofto, če bi bilo mogoče, da bi v vseh bodočih sporih ČSR lahko ostala tako nevtralna kakor je nevtralna Švica. Toda Krofta je odgovoril, da ta nevtralnost ni odvisna od ČSR, ampak od drugih držav, to je, ali bi te države spoštovale njeno nevtralnost.

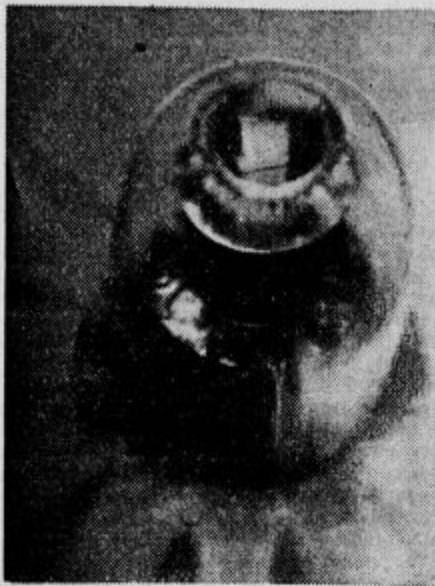
Končno so nekateri poslanci vprašali Krofto, kaj je s Hodževim načrtom o srednji Evropi. Krofta je rekel samo, da se že zmeraj dela na njegovi podlagi za mir in zblizanje srednje Evrope. Krofta pa je posebno zahteval vesti, da bi zaradi tega načrta izbruhnila kakšna nesoglasja v vladi sami.

Izboljšani vrelec zdravja v Laškem

Laško, 25. junija.

Pred dobrim mesecem dni smo poročali o začetku preurejanja radiokativnih vrelov v zdravilišču Laško, ki je last Osrednjega urada za zavarovanje delavcev, upravlja pa ga ljubljanski Okrožni urad. Dela so sedaj toliko napredovala, da moremo že poročati o prvih uspehih. Novo zajetje vrelov se je pokazalo za tako uspešno, da se bo sloves tega najbolj znamenitega in morda edinega radioaktivnega zdravilišča v državi še bolj dvignil.

Kipenje vrele

Zdravilišče Laško je imelo dosedaj tri vrele, ki so bili zajeti na dokaj primitivni način že pred kakšnimi 8 do 9 desetletji. Pokazala pa se je potreba, da se ti trije zdravilni vreli zajamejo na novo, na moderen način, tako da ne bi uhajalo najbolj dragoceno, kar ima vroča voda tega vrele — plemeniti plini, zlasti emanacije radija. Tri stare vrele so res sedaj zajeti v en sam skupen vrelec, pri delu pa so naleteli na nepričakovano odkritje: tik poleg tega vrele so odkrili še nov, popolnoma poseben vrelec, ki je prav tako tople kakor stari skupni vrelec in ki ima prav tako radijske emanacije. Vrelec ima svoj začetek — po računu — kakih 2000 metrov pod zemeljsko površino, je zajet na živi skali 5 metrov pod površino. Voda v obeh sedanjih vrelih ima 37,5° C toplote. Zajetje obeh vrelov, ki je že deloma uspešno izvršeno, se je posrečilo v taki meri, da radijske emanacije ne bodo več uhajale. Oba vrele bosta dajala v bodoče okoli 5000 litrov tople radioaktivne vode na minuto ali okoli 1 milijon litrov vode na dan. Zdravilišče bo torej vedno preskrbljeno s svežo, toplo naravno vodo. Zajetje vrelov vodi mednarodni strokovnjak inž. Evgen Maurer iz Baden-Badna.

Zgodovina vrele v Laškem je vobče znana. Skoro gotovo so poznali vrelec že Rimljani, saj so tudi oni uporabljali sosedne Rimske Toplice, da pa toplice v Laškem niso uporabljali, je bila gotovo vzrok neposredna bližina Savinje. Prva razisko-

vanja v novejšem času pa je uveljavil leta 1818 zdravnik dr. Riedl. Na njegovo pobudo so prebivalci Laškega že postavili primitivne koče nad vrele in se tam kopali. Leta 1854 pa je inž. Redl, ki je vodil gradnjo južne železnice, zgradil tukaj kopališče z bazenom in kabinami. Lastniki kopališča so se nato menjavali, dokler ni kupil zdravilišča Teodor Gunki, ki je zgradil vse sedanje stavbe in kopališče nazval po cesarju Francu Jožetu. Laško je bilo dolgo časa zbirališče avstrijskega dvora in še danes kažejo kabino, ki jo je uporabljal Franc Jožef pri svojih obiskih v tem kopališču. Leta 1890 je kupil zdravilišče SUZOR in ga izročil v upravo OUZD. SUZOR je mnogo investiril v zdravilišče, največja investicija pa bo sedanja ureditev vrelov, na katere bodo položili betonsko ploščo, nad njo pa zgradili vodnjak s pitno termalno vodo. (Voda laških toplic namreč ni dobra samo za kopanje, marveč tudi za pitje.) Zdravilišče ima sedaj 11 lepih kabin s kopalniciami in pa velik prostornen bazen, ki obsega 90 kvadratnih metrov ter je ves obložen s ploščami. Radioaktivnost teh vrelov sta dokazala univ. prof. dr. Ivan Bubenovič in dr. Franc Tušan, ki sta izdala strokovno mnenje že leta 1924.

Okoli obeh vrelov bo uprava zdravilišča uredila lep park. Ako omenimo še, da je tik pod kopališčem Savinja, ki nudi v poletnih mesecih možnost idealnega kopanja na prostem ter sončenja, dalje, da je mesto Laško z vso okolico bogato naravnih lepot in sprehodov, moramo priznati, da je zdravilišče v Laškem naravnost idealno, zlasti za revmatike, za živčno bolne, za one, ki bolehaajo za netuberkuloznimi obolenji dihalnih in prsnih organov in podobnimi boleznimi. Z modernim zajetjem vrelov pa je Laško letos napredovalo za velik korak.

Naši slikarji nam kažeta izvir zajetega vrele, in sicer na eni sliki, kako voda prši na dan ter dela vrelec kakor bleščeč kristal, na drugi sliki pa vidimo, kako je vrelec že ukročen ter napeljan v cev.

Zajeti novi vrelec

Vprašanje delovnega časa v kurilnici

Maribor, 25. junija.

Pretekle dni je bila v Ljubljani konferenca šefov kurilnic in prizadetih direkcij organov, na kateri so sklenili predlagati generalni direktorji drž. železnice nedeljen delovni čas v kurilnicah. Trajal bi 8 ur, in sicer od pol 8 do 15.45 s 15 minutnim odmorom popoldne. Predlog je sedaj že v strojnem oddelku generalne direktorije ter bo predložen ministru v odobritev. S tem predlogom se je bavilo tudi delavstvo kurilnice v Mariboru ter se izreklo proti. Delavstvo je samo zaprosilo za nedeljeno uradovanje in delo, toda v času od 5.45 jutraj do 14.45 popoldne s 15 minutnim popoldanskim odmorom. Ta delovni čas imajo železniške delavnice v Mariboru ter delavstvu najbolj konve-nienta. S tem časom so v skladu tudi vlaki, ki vozijo

iz okolice v mesto ter z njimi prihajajo delavci na delo. Vlaki iz Ruš vozijo v mesto ob 5.30, nazaj pa ob 14.33, na glavni progi v mesto ob 5.30, nazaj ob 14.05. S temi vlaki bi imeli tudi delavci kurilnice najugodnejše zveze za vožnje na delo in domov. Če pa bi obveljal predlog šefov kurilnic, bi se mogli delavci vračati domov šele ob 18.52, oziroma ob 18. Za delavstvo bi bilo tudi neprikladno delo do trideset na 4 popoldne — to je v času najhujše vročine. Poleg tega bi trpel dosednji red v družinah, saj bi morale delavske žene še enkrat kuhati kosilo za moža. Delo samo bi pa po predlogu delavstva pridobilo, saj je znano, da je fizična sila najmočnejša v jutranjih urah. Mislimo, da bo prometno ministertvo upoštevalo upravičene želje kurilniškega delavstva ter mu šlo na roko.

Danes poslednjič najboljša burka sezone!
2 uri burnega smeha

Vesela Škota

Stan Laurel in Oliver Hardy

Film, ki je imel po vsem svetu rekorden uspeh!

KINO UNION Telef. 22-21

Danes ob 16., 19.15
in 21.15 uri

Nasilna smrt čudaškega samotarja

Rezultati preiskave o smrti Karla Verboška

Maribor, 25. junija.

Poročali smo že o zagonetni smrti 67 letnega samotarskega posestnika Karla Verboška v Jurskem vrhu v Plodernici, katerega je našel raznašalec kruha Jože Šmigoc mrtvega v postelji. Verbošt je ležal mrtve že več dni, na telesu so se pa poznali znaki nasilne smrti. Na desnih sencih je imel globoko rano, ki je segala do možganov, na prsih znake, da je nekdo klečal na njem, spodnji del života pa je bil ves krvav. Orožniki so začeli z energično preiskavo ter so spravili v skrivnostno zadevo že nekoliko jasnosti. Pokojnik je bil nekoliko čudaške narave ter zelo skop. Pred 18 leti mu je umrla žena ter je potem ostal popolnoma sam na svojem, štiri orale velikem posestvu. Mimogrede se je bavil s trgovino z jajci ter veljal za dokaj premožnega človeka. Leta 1927 je vzel za svojega nezakonskega Jožeta Vidoviča ter ga posinovil. Vidovič je dobil ime Verbošt ter dobil s tem nasledstvene pravice na posestvo in imetje Posinovljenec je ostal pri Verboštu približno leto dni, ker pa je pokojnik skopal s hrano in mu tudi ni dajal nikake odškodnine za delo, je odšel ter se vdinjal pri posestniku Damišu v Zg. Gašterjav, odkoder se je lanske leto priženil k vdovi Katarini Rebernik v Zitanco na njeno posestvo. Karl Verbošt je po odhodu svojega posinovljenca samotaril naprej in po malem trgoval. Včasih je bil po več dni z doma. Zadnje čase pa je starega moža nenadoma obšla želja po ženitvi. Njegov so sed Alojz Kavčič je povedal orožnikom, da ga je pokojni Verbošt prosil, naj bi mu nagovoril neko nevesto in na Alojzijevo bi morala oba iti v Sent

Lenart snubit. Zaradi te snubitve se je morda njegov posinovljenec — tako sklepajo — orožniki — zbal, da bi bil ob pričakovano dediščino. Po orožniškem poročilu je Vidovič-Verbošt sumljiv, da bi bil zapleten v zagonetno smrt svojega krušnega očeta ter so ga aretirali in izročili v zapore mariborskega okrožnega sodišča. Vendar Vidovič vsak sum ogorčeno zavrača in zatrjuje svojo nedolžnost.

Pred hišnim pragom zakan

Dol. Lendava, 25. junija.

V dr. Slavičevi ulici podpirajo delavci staro hišo in kopljejo temelje za novo stavbo. Pri kopanju temeljev pa so našli na nenavadno odkritje, o katerem sedaj govori vsa Dol. Lendava. Delavec Jožef Gomzi je vrgel iz jame z lopato med zemljo človeško lobanjo. Kmalu so se pokazale še ostale kosti od človeškega telesa, ki so se nahajale v zemlji točno pod prago stare hiše, zakopane kakih 50 cm globoko. Položaj kosti je kazal, da je bil mrtvec položen v grob tako, da je sključeno sedel. Kostni si je ogledal zdravnik dr. Danilo Kipinjak, ki je ugotovil, da so bile v zemlji najmanj 20 let, ker že razpadajo. Bile pa so kosti odraslega človeka. Orožniki so se zanimali pri najstarejših lendavskih meščanih, če bi bilo kaj znanega o kakem zločinu ali o izginulem človeku, pa se nihče ne more ničesar spominjati. Skoraj gotovo so se šele sedaj po čudnem slučaju odkrili sledovi skrivnostnega zločina. Lastniki hiše, ki že zdavnaj izumrli, so morda pokopali pod pragom tuja, ki ga nihče ni pogrešil.

† Josip Mazi

Ljubljana, 25. junija.

Danes je umrl v Ljubljani g. Josip Mazi, direktor I. drž. realne gimnazije v Ljubljani. — Z njim odhaja v večnost eden odličnih slovenskih pedagogov in znanstvenih pisateljev. Zlasti si je pokojnik pridobil sloves kot strokovnjak v deskriptivni geometriji. Rodil se je 24. januarja 1872 v Zireh, realko je dovršil v Ljubljani, kjer je maturiral 1892, nato pa je študiral na dunajski tehnični visoki šoli in univerzi matematiko in opisno geometrijo, iz katere je napravil profesorski izpit leta 1906. Služboval je na ljubljanski realki že od leta 1901 dalje najprej kot suplent, potem pa kot redni profesor. Začasni vodja tega zavoda je postal leta 1918, leta 1919 pa je postal direktor zavoda. Leta 1931 je nastopil službeno mesto načelnika prosvetnega oddelka v Ljubljani, toda je kmalu to mesto odložil ter zopet prevzel mesto direktorja realke, ki ga je obdržal tudi, ko je bil ta zavod spremenjen v realno gimnazijo.

Velike zasluge si je pridobil za slovensko šolsko književnost, ko je sestavil več knjig za pouk geometrije, zlasti za nižje razrede. V pouku matematike in opisne geometrije je bil nedosegljiv. Zlasti opisno geometrijo, ki je sorazmerno težek predmet, je podajal zgledno nazorno in razumljivo vsakemu dijak. V mlajših letih je tudi prevajal igre za ljubljansko gledališče. Kot prosvetni šef in kot direktor je bil strog in neizpros, toda mož izredne pravičnosti. Med dijaki je užival veliko avtoriteto, med stanovskimi tovariši pa veliko spoštovanje. Zapušča poleg soproge dve že poročeni hčerki in enega sina. Pokojniku naj sveti večna luč! Zaljubljen naše iskreno sožalje. Pogreb pokojnika bo v soboto ob 5 popoldne iz hiše žalosti v Vegovi ulici.

Slovenija ima 1.200.000 prebivalcev

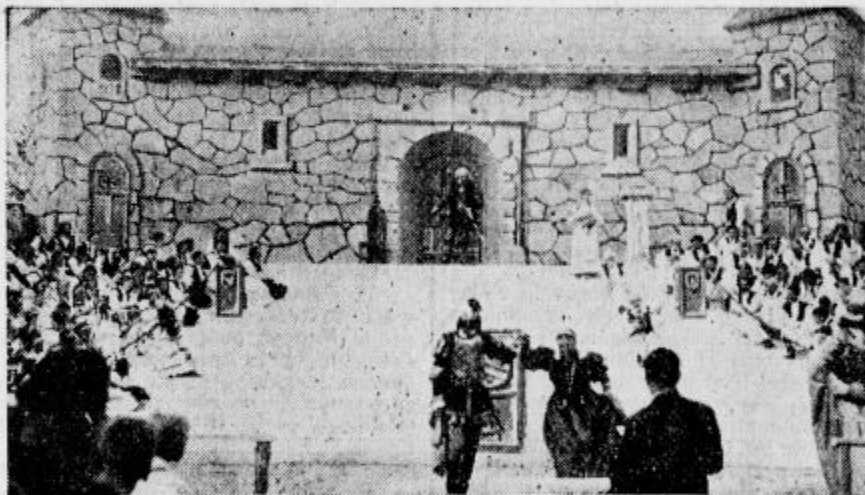
Higijenski zavod v Ljubljani je sestavil podatke o gibanju prebivalstva v Sloveniji v teku lanskega leta. Iz te statistike je razvidno, da se je število porok od 1934 na 1935 povečalo od 7515 na 8028, nasprotno pa se je zmanjšalo število novorojenčev od 28.900 na 27.961. Važno je zabeležiti, da se je lani povečalo število nezakonskih otrok od 3281 na 3347, zmanjšalo pa se je število mrtvorojenih od 682 na 609.

Lani se je nadalje povečalo število smrtnih primerov za okoli 1000, točno od 16.552 leta 1934 na 17.467 leta 1935. Zaradi tega je tudi bilanca lanskega gibanja prebivalstva neugodnejša kakor leta 1934. Leta 1934 je znašal prirastek (rojstva manj smrti) 11.666, lani pa samo še 9885. Omeniti pa moramo, da je imelo leto 1934 rekordno nizko število smrtnih slučajev.

Na podlagi izkazov o gibanju prebivalstva ceni Higijenski zavod število prebivalstva v naši banovini v zadnjih letih:

31. decembra 1932	1.166.837
31. decembra 1933	1.177.501
31. decembra 1934	1.189.167
31. decembra 1935	1.190.062

„Naša apostola“ v Mariboru

Prizor iz igre »Naša apostola«

V nedeljo popoldne so v Mariboru prvič uprizorili Petančičevo igro »Naša apostola«, ki je značilna za novo smer v naši ljudski dramatik, ker upošteva vse one dramske prvine, ki jih je naš sedanji ljudski oder zavrgel, oziroma je nanje pozabil. Gre tu zlasti za sodelovanje gledalcev z igralci, nastop mase in obdelavo domače zgodovine.

Vine. V tej igri je vsega tega v dovoljni meri. Slika kaže prizor iz igre v nedeljski uprizoritvi. »Naša apostola« bodo igrali zopet v soboto zvečer, v nedeljo popoldne ob treh in v ponedeljek zvečer ob osmih. Predstave se bodo vršile na mladinskem igrišču v Ljudskem vrtu. Pri igri sodeluje okoli 200 igralcev.

Jadranska straža in strankarstvo

Prejeli smo: »Ni res, da ko je bil predsednik Oblastnega odbora JS v Ljubljani g. dr. Pirkmajer hkrati še pomočnik bana dravske banovine, je kot pomočnik bana dravske banovine izdal vsem okrajnim načelnikom zaupno okrožnico, marveč je le res, da sem z navadnim osebnim dopisom z dne 30. maja 1933, kakor več drugih oseb, zaprosil tudi sreske načelnike, da posvetijo svojo pažnjo zanimanju prebivalstva za JS.«

Ni res, da je bilo v tej okrožnici strogo naročeno, naj okrajni načelniki pazijo, kakšnega političnega prepričanja bodo odborniki Krajevnih odborov JS, marveč je le res, da sem s tem osebnim pismom pojasnil organizacijska določila pravil JS in le priporočal posebno pažnjo glede moralne in idejne kvalitete oseb v odborih.

Ni res, da sem naročil, da se v primeru, da Krajevni odbor ne bo ustrezal politiki JNS, onemogoči njegovo delovanje, marveč je le edino le res, da sem pisal, da mi je mnogo na tem ležeče, da se ne bi JS zlorabila v katerekoli strankarske namene, odnosno, da ne bi v njej prihajali do izraza lokalni spori.

Ni res, da iz tega sledi vprav sramotno dejstvo, da predsedniku Oblastnega odbora JS ni bilo mar za delo in napredek JS, ampak le za to, da dobi za organizacijo JS v Sloveniji v roke aparat, ki mu bo služil pri utrjevanju politične stranke, marveč je le res, da sem vedno le skrbel za delo in napredek JS, kar dokazujejo doseženi uspehi in da sem posebno vedno poudarjal absolutno nepolitičnost organizacije in zahteval, da se ne vmešava v politične zadeve, kakor tudi, da se ne izrablja za katerekoli strankarske namene. Z odličnim spoštovanjem dr. Otmar Pirkmajer, pomočnik bana v pokoji.

Op. uredništva: Kljub temu, da popravek g. pomočnika bana v pokoji ni bil dostavljen tako, kakor zahteva zakon o tisku, ga vendar priobčujmo.

jemo, ker je tudi v našem interesu, da se stvar razčisti. Kdor popravek g. dr. Pirkmajerja pazljivo prebere, bo lahko dognal, v koliko so bile naše trditve resnične.

Slomškovi dnevi v Mariboru

Ob priliki Slomškovih dnevo v Mariboru bo urejena tudi sanitetska služba. V ta namen bodo poslovala sledeče ambulance:

Stalne ambulance: 1. Glavni kolodvor (tel. št. 20-49). Poslovala bo od 27. jun. od 17. do 29. junija do 23. ure. 2. Zadruga gospodarska banka (tel. št. 23-11). Poslovala bo od 28. jun. jutraj od 6. do 29. junija zvečer do 22. ure. 3. Kazina v Miklošičevi ulici (tel. št. 23-82). Poslovala bo od 28. jun. popoldne od 11. do 29. junija zvečer do 18. ure. 4. Bogoslovje na Glavnem trgu (tel. št. 23-20). Poslovala bo od 29. junija jutraj od 6. do 14. ure popoldne. 5. Rešilna postaja na Koroški cesti (tel. št. 22-24 in 23-36). Poslovala bo vse dni ponoči in podnevi.

Pomožne ambulance: 1. Koroški kolodvor (tel. št. 22-11). 2. Rotovski trg. 3. Ljudski vrt. 4. Tezno pri Mariboru. 5. Banovinski deželi dom v Strossmayerjevi ulici. Pomožne ambulante bodo poslovale v času, ko bo na teh mestih največ ljudi, t. j. ob času zbiranja, med mahn in med sprevedom.

Stalne in pomožne ambulance bodo označene z belo zastavo z rdečim križem. Sanitetno osebje bo nosilo na levem rokavu bel trak z rdečim križem. Samarijani (streljani z okrepili in pitno vodo) bodo nosili na levem rokavu bel trak. Pitno vodo bo dobili pri hidrantih z označbo »Pitna voda«. Poleg tega bo pitno vodo dobili pri vseh stalnih in pomožnih ambulanah. Zdravniške pomoči potrebni naj se obrnejo do rediteljev oziroma do sanitetskega osebja, ki jih bo odprenilo v pomožne ali stalne ambulance. To velja za manjše nezgode (omedlevica, slabost, sončarica itd.). Večje nezgode je takoj priiti preko reditelja ali samarijana rešilni postaji. Slomškova družina.

Drobne novice

Starešine in akademiki

»Akademska zveza« v Ljubljani se uradno udeležila Slomškovi dni v Mariboru. Skupno z akademiki se teh slovesnosti udeležijo tudi člani »Slovenskega katoliškega akademika starešinstva«.

Odhod iz Ljubljane je v nedeljo, dne 28. junija ob 5.30 zjutraj z glavnega kolodvora. Vsi udeleženci naj bodo najkasneje 15 minut pred odhodom vlaka na kolodvoru. Akademiki imajo četrtinsko vožnjo; glede prehrane in stanovanja v Mariboru je vse urejeno. Celotni stroški znašajo ca. 50 Din.

Vzemite s seboj društvene trakove! Povratek iz Maribora je v ponedeljek, dne 29. junija ob 17.58.

Za udeležence bo v nedeljo v Mariboru po prihodu vlaka skupna sv. maša.

Naša velika želja je, da se slov. akad. starešine, akademiki in akademiki v čim večjem številu udeležijo te eminentno katoliške manifestacije.

»Akademska zveza«.

Koledar

Petek, 26. junija: Jancez in Pavel, mučenca; Vigili, mučenec. Prvi krajec ob 20.23. Herschel napoveduje lepo vreme.

Osebnosti

= Diplomirani so bili na tehnični fakulteti univerze kr. Aleksandra I. za rudarske inženjerje: Gornik Ignac iz Maribora, Roblejek Vinko iz Ljubljane, Tokin Vasa iz Novega Sada. Čestitamo!

= Diplomirana je bila na državnem konservatoriju v Ljubljani s. Trobina Dulcissima iz znane muzikalne rodbine iz Šoštanja. K odličnemu uspehu iskreno čestitamo.

= Iz vojaške službe. Odrejena sta na službo v vojno delegacijo pri ravnateljstvu državnih železnic v Ljubljani topniški poročnik Maks Kosovinc in na službo v celjsko vojno okrožje topniški stotnik II. razr. Božidar Okorn.

= Oslavko na državno službo je postal uradni pripravnik VIII. pol. skupine inženjer kemije Božo Težak.

= Izpil je napravil za čin peh. stotnika II. razr. — specializiranega za kontrolno skupino ekonomske stroke, peh. stotnik II. razr. Jakob Blažon.

= Katehetsko društvo še vabi gg. katehete na kongres v Split od 2. do 4. julija. Vožnja je četrtninska. Kdor se še ne prijavil, naj se prihlasi sam na Biskupsko pisarno v Splitu.

= Vsem podeželskim udeležencem proslave razvija dobrovoljskega prapora na Vidov dan v Ljubljani sporočamo, da bo konec spreveda ob pol 1. popoldne. Akcijski odbor.

= Višji tečajni izpit na II. drž. realni gimnaziji v Ljubljani v juniju 1936. K izpitu je bilo pripuščenih 36 kandidatov in 41 kandidatkin, skupaj 77. Izdelalo je 22 kandidatov in 24 kandidatkin, in sicer: Ausser Janec Balfestini Josip, Cvetko Rudolf, Dolinšek Franc, Duh Martin, Gaberščik Fr., Hozian Vincencij, Lazar Milan, Marn Josip, Puppis Miroslav, Samsa Ladislav Srebot Svetozar, Stipančič Radoslav, Tome Vitomil, Uderman Dušan, Vagaia Franc, Vrančič Miroslav, Zajec Boris, Zaplatil Leon, Zupušček Jožef, Zveršnik Herbert, Zihler Branko, Ahazhizh Hani, Bačič Ksenija, Černe Ana, Cobal Darinka, Dečman Marija, Gašperšič Marija, Globočnik Vladimir, Jezeršek Hildegarde, Kerševan Ida, Kristan Amalija, Leskovic Leopoldina, Medven Marija, Mihelič Karla, Novak Krista, Pollak Ana, Poženel Irena, Rozman Franciška, Stradner Josipina, Sturm Fedora, Velkavrh Roza, Vrančič Rozalija, Vrtačnik Jožica, Waschte Zlata, Zornada Vida. Zavrnjenih za tri mesece je bilo 5 kandidatov in 6 kandidatkin, za eno leto pa 9 kandidatov in 11 kandidatkin.

= Višji tečajni izpit na realni gimnaziji v Novem mestu se je končal z naslednjim rezultatom: Od 20 kandidatov (11) in kandidatkin (9) jih je z uspehom opravilo izpit 14 (8 fantov in 6 deklet). Trije pa so padli, eden za eno leto, druga dva pa sta izgubila pravico polagati zrelostni izpit.

= Vpisovanje za I. letnik dr. Krekove višje gospodinske šole, Ljubljana VII. — Šiška, bo v torek dne 30. junija. Prijave in prospekti se dobe na zavodu brezplačno. Učence je oddaljenih krajev se lahko vpišejo tudi pisмено.

= Dan za dnem toča. Iz Zibike poročajo: V ponedeljek 22. t. m. zvečer je divjala nad Zibiko in okolico nevihta s točo. Dve tretjini trte in poljskih pridelkov je uničenih.

= Skalaški dom na Voglu je zopet stalno odprl in oskrbovan od 28. junija dalje.

= Zrakoplovna podčastniška šola v Novem Sadu 4. bo sprejela 1. oktobra t. l. gojence iz meščanstva. Kandidati ne smejo biti mlajši od 17 in ne starejši od 21 let. Ostali sprejemni pogoji so razvidni iz Službenega vojnega lista str. 1381—1384, ki je interesentom na vpogled pri pristojnih voj. okrožjih in na vseh orožniških postojah.

= Naš panj. (A.—Z. panj.) Opis in praktičen uvod, kako čebelarimo v njem, pojasnjeno s 107 slikami med besedilom. Po lastnih izkušnjah za slovenske čebelarje priredil Anton Znidaršič, Ljubljana, 1925, 134 strani. Cena nevezani knjigi 35 Din, vez. 40 Din. Naroča se v jugoslovanski knjigarni v Ljubljani. Knjigo je sestavil pisatelj na podlagi lastnih večletnih izkušenj in je namenjena predvsem onim, ki bi v čebelarstvu radi napredovali in čebelariti, razvidno iz te razprave ugodnosti čebelarstva v A.—Z. panju. Splošni nauki o čebelarstvu so pa obdelani že v knjigi A. Janša — Fr. Rojina: Popoln nauk o čebelarstvu, ki je izšla tudi v jugoslovanski knjigarni in stane 24 dinarjev. Čebelarjenje po ameriškem načinu zahteva velik panj, velika mera, in to je prilagodil našim razmeram. Prinaša najprej opis in mere A.—Z. panja na ta način, da jih lahko izvrši poznejši vsak mizar. Naštevajo dalje orodje in priprave, ki so potrebne vsakemu naprednemu čebelarju pri opravljanju raznih del v panju. Dalje o prevajanju čebel, preseljevanju čebel iz kranjčev na premično sajle, pridobivanje medu iz sajev, o postavljanju čebelnjakov itd. Vse to pa na podlagi mnogih slik, da je tvarina dostopna vsakemu.

= Knjižica o raku. Odbor Društva za zatiranje raka je izdal pod naslovom Beseda o raku, knjižico, ki so jo sestavili ljubljanski zdravniki dr. Robert Blumauer, dr. Fran Gerlovič, dr. Albert Trtnik, dr. I. Dintar in dr. Alojz Zalokar. Po kratkem predgovoru, ki ugotavlja, da je danes treba delati proti tej bolezni z aktivnim sodelovanjem javnosti, so pisatelji nanizali nekoliko poglavij o najbolj važnih vprašanjih raka. Posebno poglavje proučava, kako bi se dalo tudi v dravski banovini organizirati uspešno in sodobno zdravljenje raka, ki je s sedanjimi sredstvi samo polovičarsko. Glavno in nujno je pomagati onim, ki so že bolni in onim, ki bodo še oboleli. V drugem sestavku je opisane borbe, ki jo vodi kirurgija za ozdravljenje za rakom bolnih in pri kateri nož operacija

dostikrat zmaguje. Kjer omaga nož, mu priskočita na pomoč še radi in rentgenski aparat. V poglavju o raku ženskih spolovl so nabrana dragocena navodila, kako naj žensko samo priporoče do pravočasnega spoznanja raka in s tem do ozdravljenja. — Knjižica prinaša mnogo podatkov, ki bodo zanimali vsakogar. Dodanih je nekaj poučnih slik. — Naroča se pri jugoslovanskem društvu za proučevanje in zatiranje raka, Ljubljana, Stara pot 3, dobi se tudi po knjižarnah in nekaterih trafikah. Cena 10 Din.

= Telefonski promet. Ministrstvo pošte, telefona je dovolilo, da se odpre telefonski promet na progih Strazišče—Dunaj (4.20 zl. fr.), Ljubljana—Stockerau (4.20 zl. fr.), Mežica—St. Pölten (3.45 zl. fr.) in Maribor—Zell am See, Cankova—Jennersdorf in Cankova—Leibnitz (3.45 oziroma 1.50 zl. fr.). Zneski v oklepajih so pristojbina za trinitutni pogovor.

Ljubljana

☉ Vidov dan, dne 28. junija se vsako leto praznuje kot spominski dan umrlih borilcev za vero in domovino s slovesno službo božjo. Ker pa je letos Vidov dan 28. junija na nedeljo in se po liturgičnih predpisih katoliške cerkve na nedeljo ne sme opraviti rekviem ob obletnici, se bo v smislu svoječasnega sklepa jugoslovanskih škofov iz julija 1919, izdanega v sprazumu z ministrstvom za vero, obhajala — katoliška cerkev proslava v soto, dne 27. junija 1936. Ta dan se bo v tujakajni stolnici sv. Nikolaja opravila spominska služba božja ob 10. dopoldne. — Svečani pravoslavni obred za vidovdanske junake pa bo v nedeljo dne 28. junija v kapeli v vojašnici vojvode Mišiča ob 10. — V evangelijski cerkvi bo slovesna služba božja prav tako v nedeljo dne 28. junija ob 10. dopoldne. — Kraljevska banska uprava dravske banovine.

☉ Ravnateljstvo I. državne realne gimnazije poziva vse učence zavoda, da se udeležijo pogreba pokojnega direktorja gospoda Mazija Josipa, ki bo v soto 27. junija ob 17. Zbirališče ob 16.30 na južnem delu šolskega dvorišča.

☉ Ravnateljstvo I. državne realne gimnazije prosi vse dijake- pevce, da pridejo k pevski vaji v petek 26. junija ob 10 v kemijsko predavalnico.

☉ Maša zadušnica za blagopokojnega gospoda profsorja Evgena Jarca bo v soto 27. t. m. ob sedmih zjutraj v cerkvi sv. Jožefa.

☉ Občni zbor društva »Slegli« bo letos 1. julija v zavodu sv. Stanislava. Ob devetih h. skupna sv. maša, ob 10. zatečec rednega obnega zbora. Na dnevnem redu je poleg običajnih točk tudi razgovor o podporni dijaški zadrugi za akademike, ki jo društvo ustanavlja in s tem podpira tovariše pri študiju na univerzi. Pravila te zadruge bo prinesel pred obnim zborom »Vestnik«, da bo razgovor plodnejši. Zaved in društveni odbor prosita za udeležbo vseh bližnjih članov, ker se z obnim zborom začena važna nova doba. Vse tovariše, ki žele v zavodu pred obnim zborom prenočiti, prosimo, da se nekaj dni prej prijavijo Jegličevci, na veselo svidenje 1. julija v našem skupnem domu!

☉ Gospodinjel v tej neznosni vročini kuhajte samo na električni kuhalni plošči (rešo). Prisostvuje predavanju danes ob 16. na Bregu 8.

☉ Najnovejši svetovni modni časopisi so na ogled v »Radion posvetovalnici, Mestni trg 23. — Tam se tudi dnevno vrše poskusna pranja pranešenih oblek iz najbolj občutljivih tkanin ob prisotnosti gospodinj. — Vsek dan ob 16. je predavanje o pravilnem ravnanju s perilom, sušenju in likanju. Lahka glasba in dva filma skrbita za razvedrilo. — Vse brezplačno. — Obiščite nas čimprej.

☉ Risarsko in zemljepisno razstavo priredi I. drž. real. gimnazija v Vegovi ulici dne 27. in 28. junija v risalnici II. nadstropja. Vstop je prost. Starši in prijatelji so vjudno vabljeni.

☉ Promenadni koncert pošlarske godbe bo v soto zvečer ob pol 9. pred Trnovsko cerkvijo.

☉ Pogosli padci z dreves. Sedaj, ko zore češnje in cvete lipa, mora ljubljanska bolnišnica dnevno sprejemati otroke in napol doraše, ki so se ponorečili pri obiranju dreves. Včeraj je obiral lipovo cvetle 16letni pečarijev sin Stefan Tudija iz Detelove ulice 12 v Zeleni jami. Padel je z drevesa ter si zlomil levo nogo v stopalo.

1 Nočno službo imajo lekarnar: dr. Sušnik, Marilja trg 5; mr. Kurač, Gosposvetska c. 10 in mr. Bohinec dol., Rimska cesta 31.

Posvedovanje

Dekliški plašček je bil najden na Privozu Dobi se v trgovini Speletič, Sokolska ul. 11.

Celje

☉ Državno dvorazredno trgovsko šolo v Celju je ob koncu šolskega leta obiskovalo 35 dijakov in 101 dijakinja, skupaj 136. Z odličnim uspehom je izdelal 1 dijak in 2 dijakinji, s prav dobrim 3 dijak in 17 dijakinj, z dobrim 10 dijakov in 28 dijakinj, z zadostnim 8 dijakov in 13 dijakinj. Vsega skupaj je izdelalo 22 dijakov in 60 dijakinj. Popravni izpit ima 10 dijakov in 26 dijakinj. Razred ponavljajo 3 dijak in 15 dijakinj. Končni izpit je polagalo 14 kandidatov in 19 kandidatkin. Z odličnim uspehom so naredile izpit 4 kandidatkinje, s prav dobrim 3, z dobrim 5 kandidatov in 8 kandidatkin, z zadostnim uspehom 5 kandidatov in 1 kandidatkinja. Odklonjeni so bili s pravico do polaganja popravnega izpita v septembru 4 kandidati in 3 kandidatkinje.

☉ Na drž. dvorazredni trgovski šoli v Celju bo zaključek šol. leta 1935-36 in proslava Vidovega dne v nedeljo, dne 28. junija. Učenci in učenke se bodo zbrali ob pol 8 v Celju.

☉ Pevsko društvo Celjski Zvon priredi v nedeljo, dne 5. julija 1936 izlet na goro Oliko. Odhod z jutranjim vlakom ob pol 8. Sv. opravilo bo na gori Oliko. Celjski Zvon ima vajo za mešani zbor v četrtak, dne 2. julija ob 8 zvečer.

☉ Rezervni oficirji se obveščajo, da bo služba božja na Vidov dan dne 28. junija v cerkvi sv. Danijela ob 8, zatem pa v pravoslavni in evangelijski cerkvi. Udeležba je obvezna.

☉ Smrtina kosa. Včeraj ponoči je umrl v celjski bolnišnici, kjer se je zdravil od 11. junija dalje dr. Uher Vilmož, ministrijski uradnik iz Budimpešte. Lokal je zdravja svoji boleznii v Rogoški Slatini, ker se mu je pa stanje poslabšalo, je moral v celjsko bolnišnico, kjer je sedaj umrl. Njegovi zemski ostanki bodo prepeljani v Budimpešto. Nadalje so umrli v celjski bolnišnici Ponderak Andrej, ob. revez, 79 let, Smarje pri Jelšah; Pečnik Liza, 33 let, žena uen. delavca iz Rečice ob Savinji; Hrovat Jaka, 44 let, delavec iz St. Jurja ob j. ž.; Ogrizek Rozalija, 66 let, dnarica iz okolice Smarje pri Jelšah. Na Mariborski cesti št. 5 je umrla v sredo Škorjanc Justina, 30 let, žena šoferja iz Celja.

☉ Velika inválidska tombola bo dne 5. julija t. l. na Dečkovem trgu v Celju.

Maribor

Meščani!

Za Slomškove praznike dne 27., 28. in 29. t. m. bodo obiskale Maribor množice ljudstva in med njimi odlični gostje ter zastopniki kraljevske vlade. Vjudno vabim meščane, da že v soto, 27. t. m. zjutraj okrasijo svoje hiše z zastavami, one hiše ob ulicah, kjer bo šel sprevod, pa z zelenjem, kar bo na svojih poslopih storila tudi mestna občina. Hišne posestnike ob ulicah, kjer bo šla velika nočna procesija mož ob polnoči v noči od 28. na 29. junija, prijazno vabim, da razsvetlijo okna svojih hiš. Obenem vjudno vabim meščane, da se udeležijo v soto popoldne na kolodvoru sprejema visokih cerkvenih dostojanstvenikov in drugih odličnih gostov, ki prispejo z brzovlakom ob triletni v 4 popoldne. Vabim tudi meščane, da se udeležijo vseh slavnosti in posebno še velike ljudske igre »Naša apostola« in koncerta v uniojski dvorani. Za naš Maribor veljajo Slomškovi prazniki kot domoljubna prireditve, ki naj se jih udeležijo vse naše meščanstvo. Vabim in prosim meščane, da gredo gostom povsod na roko.

Podpredsednik mestne občine
Zebot Franjo s. r.

60 letnica Slomškove šole

Maribor, 25. junija.

Včeraj dopoldne je proslavila Slomškova dekliska meščanska šola v Mariboru svoj bišerni jubilej. Najprej je bila v stolnici služba božja, ki jo je opravil lavantinski vladika dr. Ivan Tomažič, pridigoval pa je prvi slovenski katehet na zavodu, upokojeni prof. magr. Ivan Vreže.

Po svetli maši je bila na zavodu lepa proslava. Prišli so odlični gosti: škof dr. Tomažič, mestni povalnik general Milenkovič, oba okrajna načelnika dr. Popovič in dr. Šiška, mestni podžupan Zebot, stolni kanonik in mestni župnik magr. Umek, magr. Vreže, ga. Maistrova ter številni starši učenk. Pozdravila jih je ravnateljica Klavžerjeva, ki je nato v drugem nadstropju odkrila spominsko ploščo kralja Aleksandra. V telovadnici se je proslava nadaljevala z akademijo ter je bilo na sporedu večina Slomškovihih pesmi in spominski govor učiteljice Jugove. Škof dr. Tomažič je radostno čestital ravnateljici, pevskeemu zboru in gojenkam k mični prireditvi. Izrazil je željo, da bi naš veliki Slomšek izprosil obilo blagoslova za zavod in za vse, ki z njim delujejo ter se učijo.

☐ Proslava Vidovega dne. V nedeljo 28. junija bo ob 8 otvoritvena sv. maša Slomškovihih praznikov v stolnici. Ob tej priliki bo obenem proslava Vidovega dne. Zastopniki oblasti se udeležijo službe božje v običajnem redu. Društva se zberejo z zastavami pred škofijskim dvorcem ter sprejmo vladiko v stolnico.

☐ 35 letnica mature so praznovali v torek in sredo maturanti mariborske gimnazije iz leta 1901. V torek je bil prijateljski sestanek v Nabavljalni zadrugi, v sredo pa so bili gostje tovariša dr. J. J. harti v njegovem krasnem penzionu Lobnica na Smolniku. Proslave so se udeležili okrajni načelnik v p. dr. Maiko Ipavc, sodni svetnik dr. Tombak, prof. bog. dr. Anton Jehart, žel. uradnik Kitak, prof. I. Mravljak, zas. urad. Stefan Medved in novinar V. Spindler — vsi iz Maribora, ter dekan A. Sagaj iz Hoč, župnik Sinko (Sv. Lenart v Slov. gor.), Kraner (Sp. Sv. Kungota), Trinkaas (Pameče), Letonja (Sv. Bolfenc v Slov. gor.), direktor Jug. sodni svetnik Tiller in odvetnik dr. Jakše — vsi iz Ljubljane. Mnogi tovariši so bili zadržani, dvojico — ravnatelj V. Pušenjaka in E. Vargazona pa že pokrivna zemlja. Praznovanje je bilo lep dokaz iskrenega, odkritega tovarstva.

☐ Vremenska hišica popravljena. Občina je dala temeljito popraviti znano vremensko hišico na Slomškovem trgu, ki jo je daroval mestu svoječasno veletrgovec Julij Pfrimer. Prijeto so Mariborčani iznenadeni, ker je sedaj tudi vklesan napis na marmornem postavku slovenski in prav tako so vse oznake na instrumentih v slovenski.

☐ Uprava »Slovenca« in »Slovenskega doma« na Koroski cesti 1 išče kolporterja. Dober za sluzek!

☐ Slaba spričevala — vzrok bega. Gostilničarju Mareku je pobežnil 12-letni sinko Friderik. Baje se je podal v družbi nekega 13-letnega Janca v Avstrijo. — Pogrešajo tudi 12-letnega Franca Polica, učenca I. razreda meščanske šole. Pustil je doma sporočilo, da si gre po svetu služiti kruha. Izginil je tudi dijak I. razreda gimnazije Alojz Ambrož.

☐ Novi avtobusi pridejo. Te dni pridejo iz Nürnberga nove šasijske z Dieslovimi motorji znamke MAN za mestne avtobuse. Najprej pride ta dve in kasneje še dve šasijski. Karoserije se bo izdelale pri nas. V avtobusih bo 23 sedežev. V Perglerjevi delavnici preurejajo »Rdečega Frančka«, ki dobi udobnejše sedeže.

☐ Ooromno škodo je povzročila okrog Sv. Margjete ob Pesnici povodenj Pesnice. Vsi travniki in vse njive so zablazene, žetev in kosnja je uničena, pa tudi drugi poljski pridelki so prizadeti, ker ponekod voda še sedaj stoji na njivah.

☐ Pomoto popravimo. Pri telefonskem prenosu poročila o obnim zboru Tujskoprometne zveze nam je skrat zamenjal imena. Predsednik je ing. Vladimir Šlajmer, I. podpredsednik direktor Ivo Subic iz Celja, II. podpredsednik pa ravnatelj ban. zdravilišča Rogoška Slatina Gračner Ivan.

☐ V koso se je zapeljal. Nevarno se je ponorečil krojač Rudolf Švar iz Maribora. Ko se je peljal v Dogašah na kolezu mimo skupine koscev, je eden od koscev obrnil koso in Švar se je zaletel na rezilo ter si prerezal vrat. — Spravili so ga v bolnišnico.

☐ Posesne izpremembe. Veleposestnik Gustav Scherbaum je prodal geometru Petrtotu dve parceli v Kopalski nasproti mestnega kopališča za 230.000 dinarjev. Novi lastnik namerava zgraditi poleg mlinskega poslopija, ki bo preurejeno v prostore Mariborske tiskarne, večje stanovanjsko poslopje.

☐ Delavnico za ukradeni kola so odkrili orožniki pri Sv. Trojici v Slov. goricah, zraven pa je bilo kar celo skladišče tujih koles. Večinoma so izvirala iz tatvin v Mariboru. Vršijo se sedaj poizvedbe, ker so imeli tatovi obširne »trgovske zveze z odjemalci ukradenih koles.

☐ Nesreča mariborskega industrijalca. Včeraj sta se ponorečila s svojim avtomobilom solastnik mariborske tekstilne tovarne Doctor in drug dr. Ernest Zucker z Dunaja ter mati solastnika iste tovarne ravnatelj Fischerja. Nesreča se je dogodila v bližini češkoslovaške meje.

Železniki

Prosvetno društvo v Železnikih proslavi v nedeljo 28. junija ob 8. zvečer na trgu pred župno cerkvijo Slomškovi praznik z sledečim sporedom: godb. točke, Slomškove pesmi, izjava Prosvetno društvo Selca; govor; Hofmanslhal — O. Zupančičev misterij Slehernik. Vstopnina k proslavi: sedeži I. 8 Din, II. vrste 6 in stojišče 4 Din. K tej lepi Slomškovi proslavi vabimo vso Selško dolino. Ker se zaradi oddaljenosti ne moremo udeležiti mariborskih dnevoj, proslavimo Slomška v domači fari.

Strelna zažiga

V nedeljo, dne 21. junija, je zadivila nevihta nad Opotnico pri Slov. Konjicah. Gasilci so se ravno pripravljali za tombolo, ko je ob pol 1 udarila strelna v električni vod in od tam preskočila v skedenj mladega posestnika Jožefa Oberaki. V trenutku je vzplapolal ogenj in takoj se je užgala zraven stojišča enonadstropna stanovanjska hiša. Na kraj požara so takoj prihiteli domači gasilci, malo pozneje še iz Konjic in Trepjana. Požrtvalnostni gasilcev se je zahaliti, da se je ogenj lokaliziral samo na to hišo: goreča hiša je ravno sredi vasi in so sosedje oddaljeni samo 3 do 4 metre. Tako je postala lepa domačija v eni uri kup razvalin. Udarec je tem hušji, ker je mladi gospodar šele letos prevzel posestvo po umrlem očetu.

Škoda je velika in le deloma krita z zavarovalnino. Vsa čast gasilcem in sosedom, ki so z velikimi napori družini vsaj deloma rešili pohištvo.

Dolnja Lendava

Pred dnevi je priredilo Društvo slušateljev filozofske fakultete iz Ljubljani poučni izlet v Prekmurje. Obiskali so tudi Doljno Lendavo, kjer so bili naj vse prijazno sprejeti. Učitelj G. Kokoli, znan folklorist, jim je razkazal vse krajevne znamenitosti, povdarjajoč trpljenje ljudstva za to zemljo, ki jo je ohranilo Jugoslaviji. G. veroučitelj Verbanjsak pa jih je seznanil s socialnimi neprikljkami, ki kritijo po temeljiti spremembi in izboljšanju, ker žal se je do zadnjega časa na tem polju storilo le zelo malo. Opozoril je gg. akademike zlasti na prizadevanje g. poslanca dr. Klara, da se čimprej izvede velikopotezna akcija na socialnem polju v korist ljudstva, ki je obubožalo v teku stoletij za to, da je ohranilo sebi in potomcem materin jezik, državi pa lepo pokrajino.

V imenu mestne občine in prebivalstva brez razlike narodnosti, pa jih je pozdravil g. predsednik občine A. Bačič, ki je storil vse, da bi bilo bivanje mladim filozofom v Lendavi čim prijetnejše. Gotovo jim bo ostala gostoljubnost tukajšnjega prebivalstva v najlepšem spominu. V tozadnem poročilu v »Jutru« bi popravili netočnost — saj dovoli pisec dotičnega poročila — da imamo poleg gospe Poppel še dosti domačinov druge narodnosti, ki so vsestransko postrežljivi in lojalni ter s svojo gostoljubnostjo napram Slovincem manifestirajo za državno skupnost.

Trbovlje

Završni izpiti na meščanski šoli. K završnemu izpitu je bilo ob 36 učencev in učenek pripuščeni 29; od teh je napravilo 5 z odličnim, 12 s prav dobrim in 6 z dobrim uspehom. Odklonjenih je 6 učencev za dva meseca.

Razstava šolskih izdelkov na meščanski šoli bo za sklep šolskega leta v šolskih prostorih.

Nabori bodo letos v Trbovljah 31. julija in 1. avgusta, vojni razpored 2. avgusta.

Vojsne gramoz odda gradbeno vodstvo ceste v Marija Reki. Ponudbe je staviti do 25. t. m.

Zagorje

Svetoplaninci so se postavili pri procesiji sv. Rešnjega Telesa preteklo nedeljo. Krasno vreme in zagorska rudniška godba sta privabila mnogo Zagorjanov in Trbovelčanov. Lepo je bilo videti dolgo procesijo, ki se je vila po običajni poti. Take udeležbe še menda ni bilo pri procesiji na Svelj planini. Našli smo samo moških čez 400.

V Podkraju pri Zagorju je umrla 85 let stara Jera Azbe. Pokojna je bila zadnja štiri leta slepa, pol leta pa je sploh sama ležala. Pokopali so jo v ponedeljek popoldne ob veliki udeležbi. Naj v miru počiva!

Na naš dopis glede kopališča je občinska uprava odgovorila s prepovedjo kopanja na Savi, obenem pa je onemogočila kopanje v Kotredešci, kjer je sedaj prepovedano napravljati jezove, ker se dela s tem škoda. Ne vemo, kje naj se sedaj kopljemo. Sava je pregloboka in prenevarna, Medija je od premoga vsa črna, Kotredešca je deloma že tudi po odpadkih iz kavnice zablazena. Prosimo ponovno občinsko upravo, naj resno razmislija o tem vprašanju. Za ugodno rešitev ji bodo hvaležni vsi Zagorjani in Topličani.

Braslovče

Strelna je udarila v kozolec g. Pergerja Antona, posestnika iz Presarji pri Braslovčah. Ogenj se je bliskovito hitro razširil po vsem poslopju, tako da je kozolec v kratkem času popolnoma pogorel. Na kraj požara je kmalu prišla braslovška požarna bramba s svojo motorno brizgalno, ki je preprečila nadaljnje širjenje ognja.

Z gospodarskega poslopja je padel v ponedeljek zvečer 21 letni hlapec Franc Maček iz Spodnjih Gorč. Domači so ga našli nezvestnega in takoj poklicali zdravnika, ki je odredil, da so ga odpeljali v celjsko bolnišnico. Stanje ponesrečenčvo je resno.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Petek, 26. junija: 12 Naša pesem, naša glasba (plošče), 12.45 Vreme, poročila, 13. Cas, spored, obvestila, 13.15 Koncert orkestralnih suit (Radljski orkester), 14. Vreme, borza, 19. Cas, vreme, poročila, spored, obvestila, 19.30 Nac. ura: Jugoslovani na mednarodnem kongresu za glasbeno vzgojo v Pragi v aprilu 1936 (Emit. Adamič), 19.50 Lalo: Namouna, orkestralna suita (plošče), 20.10 Ženska ura: Obisk v dunajski umobolnici Steinhoff II. del (ga. Hočevar-Magličeva), 20.30 Klavirski večer originalnih štiriročnih skladb gojenčev g. prof. Toneta Ravnikar (prenos iz Hubadove dvorane), 21.30 Verdijevi zvoki (Radljski orkester), 22. Cas, vreme, poročila, spored, 22.15 Veneriger: Verdijevi triumfi, fantazija (Radljski orkester).

Gospodarstvo

Poslabšanje naše trgovinske bilance

V mesecu maju je bila naša trgovinska bilanca zopet znatno pasivna. Na eni strani imamo znatno visok uvoz, na drugi strani pa je naš izvoz zelo majhen, saj smo izgubili najvažnejšega kupca naših proizvodov: Italijo. Zato je bila tudi naša trgovinska bilanca v maju za 104 milij. Din pasivna, dočim je bila v aprilu pasivna samo za 57 milij. Din.

Razvoj nam kaže naslednja tabela (vse v milijonih Din):

	uvoz	izvoz
	1935	1936
april	325.5	326.0
maj	369.1	324.3
5 mesecev	1.464.4	1.706.5

Skupno je bila v prvih 5 mesecih letos naša trgovinska bilanca zaradi padca izvoza in dviga uvoza pasivna za 238.8 milij., dočim je bila lani aktivna za 88.5 milij. Din.

Najvažnejši predmeti našega uvoza so bili naslednji (v milij. Din, v oklepajih podatki za april 1936):

surov bombaž 20.6 (14.7), bombažno predivo 29.2 (29.74), volnene tkanine 13.8 (16.9), volna 14.45 (7.35), voln. prediva 6.26 (7.9), voln. tkanine 9.06 (12.87), svileno predivo 10.1 (10.8), nepredelano in polpredelano železo 8.04 (6.8), pločevina 2.34 (4.8), razni fabrikati iz železa 14.15 (16.2), surova nafta 11.2 (2.5), kože domačih živali nepredelane 5.54 (6.6), riž 2.3 (2.6), limone in pomaranče 0.96 (1.5), ostalo južno sadje 1.1 (2.24), kava 4.6 (4.1), premog vseh vrst 6.3 (10.5), stroji, orodje in aparati 30.0 (25.0), elektrotehnični predmeti 6.5 (9.0), prevozna sredstva 11.16 (10.36), umetne organske barve 6.5 (7.3), rotacijski papir 3.66 (3.66).

Izvažali pa smo naslednje predmete: koruza 0.3 (4.5), otrobi 1.0 (1.6), fižol 1.5 (1.6), hmelj 0.54 (2.0), tobak v lističih — (21.6), konoplja 6.2 (13.4), konji 4.9 (4.465), goveda 4.6 (3.45), prašiči 28.6

Strojno ali človeško delo?

Zagrebaški »Jutarnji list« poroča, da je banska uprava donavske banovine razglasila, da je z ozirom na nezaposlenost kmetijskih delavcev prepovedano s stroji kositi žito, ječmen, pšenico in travo, kakor tudi vezanje s stroji. Takih strojev se smejo posluževati samo lastniki, in še to samo na svojih posestvih. Nobena druga poraba strojev na tujih posestvih ni dovoljena, čeprav to izvršujejo zakupniki ali tretje osebe. Stroji ne smejo povečavati krize.

S tem je načela donavske banovine zelo važno vprašanje, vprašanje porabe strojev in po njej povzročeni brezposelnosti. Ni to vprašanje važno samo za kmetijstvo, ampak sploh za vse gospodarstvo, zlasti pa za industrijo. Tehnični napredek gre še vedno naprej k novim izumom, ki racionalizirajo v še večji meri še itak racionalizirano delo. Toda čim večji napredek, tem bolj občutne so njegove socialne posledice. Danes gledamo na vse vprašanje drugače, kot so n. pr. gledali na to, angličani in nemški tekstilni delavci pred 100 leti, ko so razbijali stroje, ki so jim vzeli kruh. Vendar pa moramo baš v zadnjih letih, ko je kriza zajela toliko število delavstva, opustiti stališče, da ne smemo preprečevati razvoja moderne tehnike, temveč moramo upoštevati tudi vse socialne momente, ki jih povzroča eliminiranje toliko števila delavstva iz produkcijskega procesa, ker so delovne roke nadomestili cenejši stroji.

Strokovnjaki trdijo, da je kljub povečanju zaposlenosti v celoti državi ostalo še vedno izredno veliko število brezposelnih, kakršnega od prejšnjih boljših časov nismo vajeni in te brezposelnosti je kriv baš tehniški napredek. Tako brezposelnosti pravi tehnološka brezposelnost, ker jo je v veliki meri povzročil napredek moderne tehnike. Čenijo, da je tehnično izboljšanje v kmetijstvu severnoameriških Zedinjenih držav od 1919—1927 dovolilo zmanjšati število delavcev za 2 in pol milijona. Za toliko se sicer število kmetijskega delavstva ni zmanjšalo, pač pa za 800.000. V Belgiji so poskušali ob priliki gotovih javnih del pospešiti človeško delo in omejiti delo strojev na minimum. Toda po nekaterih poizkusih se ta sistem opustil, ker je bilo ročno delo le prepočasno, zelo težko za delavca in pa tudi odločno predrago. Podoben poizkus so napravili v Holandiji, ki je tudi za nas poučen. Merodajni faktori so poizkusili nadomestiti razne kosilne stroje

Občina Selnica ob Dravi, srez Maribor-levi breg, razpisuje mesto

občinskega delovodje

Solska izobrazba: 4 razredi srednje ali njeje enake šole in 3 leta prakse kot obč. delovodja. Pravilno kolkovane prošnje, opremljene z listinami, je vložiti tekom enega meseca po objavi tega razpisa v Službenem listu pri tej občini.

Kulturni obzorik

Kulturno pismo iz Beograda

Beograd v juniju 1936.

V zadnjem času je tu res prav bogato umetniško življenje: Razstava umetnikov iz vse države na Kalemegdanu v paviljonu Cvete Zuzorić — osma pomladanska izložba; v Inžinierskem domu je bila razstava ruskih romantikov z večjo Rjepinov kolekcijo. Zanimivo je, da je na tej razstavi odkupila Češkoslovaška država sliko Vassnevojca za 100.000 frankov. Slika roma sedaj v neki praški muzeji. Najvažnejša pa je razstava Modernega francoskega slikarstva v muzeju Princa Pavla.

Le škoda je, da je ta naš Beograd tako hudo daleč od nas! Saj je delj kot Dunaj in celo Praga. Če bi pa človek sodil po kvaliteti in kulturi potovanja, je pa delj od Berlina, Pariza ali pa še kateregakoli drugega centra... Potovanje našega umetnika je še v Kranjsko goro — drago. Kaj pa Beograd, ali Skopje, ali Cetinje? Resnično je, da mora državljani čimbolj poznati lastno domovino, ali, da jo mora njen umetnik najbolj poznati, je pa še bolj resnično. Močje če še kot tri četrtine ljudi se vozi po naših železnicah z velikanskimi popusti — ali umetniku, ki vsaj toliko, in verjetno je, da veliko več napravi za domovino, kot zgornji popusti — on ne dobi popusta, njemu to ni dano, njegla če le močje tudi nikdo priznati noče! Pa pustimo to. Ne z dobro voljo — z razumevanjem naj se take stvari uredi! Ne v breme, v ponos je narodna umetnost. — Zaradi takih zadev ne pozna srbski in hrvaški umetnik naše ožje domovine —

IZVOZ LESA.

Tabela nam kaže razvoj našega izvoza lesa lani in letos v tonah:

	drva	stavbni les	ogljje
maj 1935	12.569	95.027	1.878
nov. 1935	10.900	75.880	2.824
dec. 1935	960	42.834	542
jan. 1936	1.494	27.547	1.017
februar	739	34.788	300
marec	654	45.304	729
april	561	54.968	1.161
maj	1.200	38.923	1.255

Ta tabela nam kaže, da je izvoz stavbnega lesa v maju izredno padel, je pa še vedno višji, kot v februarju in januarju, ko je bil najnižji.

Slika o gibanju vrednosti izvoza lesa pa dobimo iz naslednjih števil:

maj 1935	87.994.000 Din
november	70.782.000 »
december	44.051.000 »
jan. 1936	28.519.000 »
februar	29.969.000 »
marec	40.849.000 »
april	52.676.000 »
maj	39.329.000 »

Skupno je znašal v prvih petih mesecih letos izvoz lesa 191.34 milij. Din, dočim je v istem času lani znašal 326 milij. Din, kar pomeni zmanjšanje za 134.66 milij. Din, kar je velika vsota in daje misliti.

je z ročnim delom ter so v ta namen podelili značajne premije onim kmetovalcem, ki so vršili sami ali pa s pomočniki delo na roko. Sicer je odstotek žita, pokosenega in požetega na ta način zelo narasel, toda na drugi strani ta način žetve ni prinesel baš onega, kar je bil namen: ni se zmanjšalo število brezposelnih in tudi kmetijstvo je le malo več delovnih moči zaposlilo (praktično skoro nič).

V nekaterih državah so šli še dalje: tam je racionalizacija zakonito prepovedana. To je n. pr. v Španiji, Čehoslovaki, Holandiji, Italiji itd. Podobno so skušali tudi severnoameriške Zedinjene države omejiti racionalizacijo in uvedbo strojnega mesta človeškega dela v raznih industrijskih krogih.

Ravnatelj mednarodnega urada za delo Harold Butler je v svojem letnem poročilu mnenja, da morejo taki ukrepi prineseti trenutne uspehe, toda to ni način, s katerim se da pobijati tehnološka brezposelnost. Pravi, da ne smejo prihranki na plačah zaradi racionalizacije zmanjševati kupne moči delavstva. Če se ti prihranki porabijo za znižanje prodajnih cen, potem ta prednost, ki izhaja za celokupno narodno gospodarstvo, v gotovi meri kompenzira trenutno nezaposlenost nekaterih delavcev. Če pa služijo prihranki za povišanje plač delavstva, ki ohranijo svojo zaposlenost, da se jim rekompenzira povečanje njih produkcijske zmoglosti, predstavljajo prihranki splošno prednost v tem primeru. Če pa ostanejo prodajne cene neizpremenjene in se dobički hitreje povečujejo kot meze delavstva, kot se je to videlo v severnoameriških Zedinjenih državah pred gospodarsko krizo, potem nastaja neuravnoteženost, ki mora nujno imeti težke gospodarske in socialne posledice.

Stanje Narodne banke

Najnovejši izkaz Narodne banke z dne 22. junija kaže te-le postavke (vse v milij. Din, v oklepajih razlika v primeri z izkazom za 15. junija):

Aktivna: zlato v blagajnah 1.471.8 (plus 3.0), zlato v inozemstvu 57.2, valute 0.175 (plus 0.065), devize 9.3 (— 1.4), skupno podlaga 1.538.5 (plus 1.7), devize izven podlage 409.0 (plus 34.9), kovani denar 440.85 (plus 16.8), posojila: menična 1.338.5 (— 1.0), lombardna 251.7 (plus 0.06), skupno posojila 1.590.2 (— 0.94), razna aktiva 609.9 (— 23.4).

Pasiva: bankovci v obtoku 4.609.0 (— 51.06), drž. terjatve 18.67 (plus 10.15), žiro 838.9 (plus 53.44), razni računi 896.3 (plus 5.6), skupne obveznosti po vidu 1.753.9 (plus 69.2), obveznosti z rokom 50.0, razna pasiva 367.84 (plus 11.76).

Bankovci v obtoku ter obveznosti po vidu 6.452.96 (plus 18.16), skupna podlaga s primom 1.977.0 (plus 2.2), zlato v blagajnah s primom 1.891.3 (plus 3.9).

Skupno kritje 30.63 (30.68) %, od tega samo kritje v zlatu v blagajnah 29.30 (29.33) %.

Ponovno se je v dobi od 15. do 22. junija povečal zlati zaklad, v še večji meri pa devize, ki se

ne štejejo v podlago, ki so že presegle vsoto 400 milij. Din. Na koncu leta 1935 so znašale 331.64 milij., sedaj pa že 409 milij. in so torej v skoro 6 mesecih narasle za 78.5 milij. Din. Istočasno pa se je podlaga brez prima povečala od 1.464.3 na 1.538.5 milij., torej za 74.3 milij. Skupno povečanje znaša nad 150 milij. Din v dobi pol leta.

Pasivno postavke kažejo, da se že zbirajo rezerve za bližnji ultimo. S stanjem žira na 838.9 milij. smo dosegli nov rekord, ki je višji kot lanski, lani smo imeli na žiru največ 800.56 milij. Din dne 22. novembra.

★

Trgovinska pogajanja. Kot znano, so v teku trgovinska pogajanja z Grčijo. Pričakovati pa je še letos pogajanj z Madžarsko za povečanje kontingentov in boljše ureditev plačilnega prometa. Tudi stojimo pred pogajanj s Poljsko in verjetno je, da bo kmalu prišlo do pogajanj z Italijo v zvezi s predstojajo ukinitvijo sankcij. Na jesen se more pričakovati tudi pogajanj za povečanje prometa z nordijskimi državami.

Nove naprave borskih rudnikov. Dodatno k našemu včerajšnjemu poročilu o novih instalacijah borskega rudnika bakra za elektrifikacijo bakra, poročamo še, da bo v Boru zgrajena tudi velika naprava za proizvodnjo žveplene kisline, na kar je pristala tudi uprava borskih rudnikov in bo naprava že drugo leto izročena obratovanju.

Število nezaposlenih v naši državi se je v teku meseca maja zmanjšalo od 21.436 moških na 13.725, število nezaposlenih žensk pa od 4.259 na 2.947. Seveda se ta statistika nanaša samo na delavstvo, ki je iskalo dela pri borah dela.

Izobraževalni tečaj za obrtnike v Mariboru. Mariborska obrtnopospeševalna poslovna Zbornica za TOI, je v torek 23. t. m. končala XX. tečaj mojstrskih izpitnih predavanj. Ta tečaj je obsegal 34 ur predavanj in se je vršil ob 3. junija naprej. Udeleženci so bili izključno rokodelski pomočniki iz najrazličnejših strok, večinoma iz Maribora, deloma pa tudi iz bližnje in daljne okolice, tako iz Slov. Bistrice, Slov. Gorice in iz ptujskega okraja. Njihovo število je znašalo 60. — Prihodno nedeljo 28. t. m. se enak tečaj otvori pri Sv. Lenartu v Slov. Goricah s to izjemo, da se bodo tam vršila predavanja skoz 3 v dnevem času, vsak dan po 9 ur. S tem je dana posebno rokodelskim obrtnikom in njihovemu naraščanju iz Slov. Gorice zelo ugodna prilika, da si pridobijo za rokodelskega obrtnika najnujnejše potrebno teoretično izobrazbo. Kdor se za tečaj zanima, naj se javi v nedeljo 28. t. m. ob 8. uri jutraj v osnovni šoli pri Sv. Lenartu. Posebno je priporočljiva udeležba za rokodelske pomočnike, ki bodo predavano stvarno zelo potrebovali pri polaganju mojstrskih izpitov. — V kratkem se vrši v Mariboru prikovalni tečaj za žensko krojaštvo. Ta tečaj priredi obrtnopospeševalni zavod pri banski upravi. Prijavitelj se je treba takoj. Enak tečaj se bo v Mariboru ponovil še čez 2 leti.

Mizarski strokovni tečaj za kalkulacijo. Zavod za pospeševanje obrta Zbornice TOI v Ljubljani, priredi za mizarske mojstre in pomočnike mizarski strokovni tečaj za kalkulacijo. Tečaj se bo vršil v prostorih Tehnične srednje šole v Ljubljani pod vodstvom profesorja Janka Lenarčiča in sicer ob nedeljah od 8—12 popoldne od 5. julija do 6. septembra t. l. Kdor želi udeležbo na tečaj, naj se javi najkasneje do 4. julija t. l. pri Zavodu za pospeševanje obrta Zbornice TOI v Ljubljani, Beethovnova ulica 10-11, ali pa na dan pričetka tečaja pri vodji tečaja na Tehniški srednji šoli (vhod čez dvorišče).

Likvidacije. Nabavna in prodajna zadruga na Selu pri Bledu, r. z. z. o. z., Preharna, družba z o. z. z. v Celju, Styria, petrolejska prometna družba z o. z. v Celju.

Prva hrvaška štedionica v Zagrebu je na seji svoje uprave sklenila s 1. julijem izplačati v celoti vse stare terjatve na vložne knjižice, ki dne 23. aprila niso presegale 200 Din, in terjatve v tekočih računih do 5000 Din. Tako je odslej prosih za razpolaganje 52.378 kom. vlog; skupno je imela na koncu 1932 Prva hrvaška štedionica 102.699 vlogateljev. Nove vloge so lekos narasle od 164 na 200 milij. Din.

Prekmurska banka d. d. v Murski Soboti objavlja bilanco za 1935, iz katere je razvidno, da so se lani hranilne vloge znizale od 12.27 na 11.68 milij., upniki pa od 4.53 na 4.29 milij. Din. Med aktivni so se znizale menice od 5.7 na 5.4, dolžniki od 10.84 na 10.11, povzile pa so se nepremičnine. Pri brutodonosu 1.03 (1.3) milij. je znašala izguba za 1935 9.705 Din, 1934 pa 10.701 Din, kar se pa krije s prenosom dobička iz prejšnjih let. Med izdatki se je zlasti znizala postavka davkov.

Švica omejuje trgovino z zlatom in devizami. Švicarski zvezni svet je sklenil uvesti stroge ukrepe proti špekulaciji z zlatom in devizami. Sklenil je, da se kaznuje tisti, ki v špekulativnem namenu naredi kakšno dejanje ali posreduje pri dejanju, ki more škodovati valuti ali kreditu, in kdor pozivlja na taka dejanja, z zaporom ali z globo 100.000 švicarskih frankov. Posebno so prepovedani naslednji špekulacijski posli: nakup in prodaja zlata na termin, posojila na zlato in devize in nabava deviz na termin, v kolikor se ne da utemeljiti z odgovarjajočim trgovskim poslom kot podlago. Nadalje je kaznovano naklepno navajanje in razširjanje neresničnih dejstev, ki lahko škodujejo kreditu države ali pa izpodkopljuje zaupanje v državo.

Od Slovencev so letos tu razstavili: Rihard Jakopič, Matija Jama, kiparja Lojze Dolinar in Tine Kos, Tone in France Krlež, Božidar Jakac, Maksim Sedej — ta imena so tu v tem gozdu slik in kipov vidna in dokumentirajo umetniško kvaliteto. Srbov in Hrvatov, ki so vidnejši, je tudi precej — pa naj omenim le najvažnejše, da ne pri dem predalec. To so: Jovan Bjeleč, genialni parizan Milivoj Uzelac, kiparji Studin, Tomo Rosandič, Palavičini, Fr. Kršinić, Vladimir Becić in zopet slikarji: Milan Konjović, Peter Lubardo, Lazar Ličenovski, Vilko Gecan, Josić Miladen, Kamilo Ružička, letos umrli Ignjat Job — pa še nekateri. Torej že našta imena kažejo dovolj, da bi bile lahko te razstave resnično reprezentativne iz vseh vidikov! Obisk razstave je bil odličan. Vstopnina 10 Din. Vseh prodanih del je za približno 200.000 Din.

V muzeju Princa Pavla se nahaja razstava, ki traja še sedaj — moderne francoske umetnosti. Slike so nameštene v krasnih dvoranah v tretjem nadstropju muzeja in zelo okusno aranžirane. Te razstave je res dogodek svoje vrste — tudi v Pa-

nje v valuto, s kaznijo do 20.000 švicarskih frankov ali z zaporom. Kazni zopade tudi oni, kdor ta prepovedana dejanja naredi v inozemstvu. Proti inozemcem se lahko proglasi izgon. Iz pravnih poslov, ki nastajajo po določilih te naredbe, ne izvirajo nobene terjatve.

Znižanje diskonta v Holandiji. Holandska banka je znizala diskont od 4.5 na 4 odst.

Dobave. Gradbeni oddelek ravn. drž. železnice v Ljubljani sprejema do 26. junija t. l. ponudbe za dobavo elektromotorjev; do 30. junija za dobavo prednih signalov, 135.000 kg nagašenega apna, 3 kompletnih vlačnih zapornic, stalnih vijakov in priložnih ploščic, saobračajno komercialno odeljenje pa do dne 30. junija ponudbe za dobavo 30 kg carinske vrvice z žično vlogo. Dne 26. junija bo v Intendanturi štaba dravske divizijske oblasti v Ljubljani ofertalna licitacija za dobavo 13.100 kg kisa za potrebe vrbaske in osiške divizijske oblasti.

Strojni oddelek ravn. drž. žel. v Ljubljani sprejema do 1. julija t. l. ponudbe za popravilo kožuhov.

Borza

Denar

Dne 25. junija.

V zasebnem kliringu je avstrijski šiling na ljubljanski borzi neznatno popustil na 8.94—9.04, na zagrebški borzi na 8.87—8.97, dočim je v Beogradu beležil 8.90 blago. Grški boni so beležili v Zagrebu 29 blago, v Beogradu 28.15—28.85. Angleški funt je na ljubljanski borzi popustil na 245.75 blago, na zagrebški na 244.20—245.80, na begradski 243.70—245.30. Španska pezeta je v Zagrebu beležila 6.60—6.70.

Nemški feki so se v Ljubljani učvrstili na 13.95—14.15, na zagrebški borzi na 13.90—14.10, za sredo junija so beležili 13.81—14.01, za konec julija 13.7750—13.9550, za sredo avgusta pa 13.75—13.95. V Beogradu so beležili 13.8874—14.0674.

Ljubljana. — Tečaji s primom.

Amsterdam 100 h. gold.	2061.01—2075.61
Berlin 100 mark	1750.08—1769.95
Bruselj 100 belg.	738.47—748.53
Curih 100 frankov	1424.22—1431.29
London 1 funt	219.27—221.32
Newyork 100 dolarjev	4340.37—4376.68
Pariz 100 frankov	288.61—290.05
Praga 100 kron	181.05—182.16

Ves promet na zagrebški borzi je znašal brez kompenzacij 2.230.311.

Curih. Beograd 7, Pariz 20.265, London 15.4375, Newyork 907.25, Bruselj 51.90, Milan 24.25, Madrid 42, Amsterdam 208.10, Berlin 128.60, Dunaj 57.25, Stockholm 79.60, Oslo 77.575, Kopenhagen 68.925, Praga 12.72, Varšava 57.70, Budimpešta 60.50, Atena 2.90, Carigrad 2.45, Bukarešta 2.50, Helsingfors 6.805, Buenos-Aires 0.8475.

Vrednostni papirji

Ljubljana. 7% invest. posojilo 82 den., agrarni 47.50—48.50, vojna škoda promptna 370 den., begluške obveznice 67—68, 8% Blerovo posojilo 86 do 87, 7% Blerovo posojilo 76.50—77, 7% posojilo Drž. hip. banke 86—87.50, Trboveljska 104 den.

Zagreb. Državni papirji: 7% invest. posojilo 82 den., agrarni 47 den., vojna škoda promptna 372—373 (371, 372), begluške obveznice 69.50 den., 8% Blerovo posojilo 86—87 (86), 7% Blerovo posojilo 76.50—77 (76.50). — Delnice: Priv. agrarna banka 233—235, Trboveljska 140 den., Osij. sladk. tov. 120—135.

Beograd. Državni papirji: 7% invest. posojilo 83.50—84.50, voj. škoda promptna 371—372 (373.50, 372) 9. 370—371.50 (372.50, 371.50), begl. obveznice 70.25—70.75 (70.25, 70); 69.25—69.75 (69.50), 8% Blerovo posojilo 85.50—86.50, 7% Blerovo posojilo 76—77 (76.50), 7% posojilo Drž. hip. banke 87 do 88. — Delnice: Narodna banka 6260 dne, Priv. agrarna banka 235.50—238 (237, 235).

Žitni trg

Novi Sad. Pšenica, oves, ječmen, moka neizpremenjena. — Rž in fižol ne notirata. — Kuruza bč., srem. in ban. 101—102. — Otrobi bč. 100—102, srem. in ban. 98—100. — Tendence neizpremenjena. — Promet srednji.

Hmelj

Ce je hmeljska rastlina srečno ušla glodavemu bolhaču in jo sedaj branimo zakrknjene peronospori in jo hočemo tudi braniti grozčemu rdečemu pajku, jo čaka pri sedanjih vremenskih razmerah nova nevarnost — in sicer to ča. Čitali smo, da je pred kratkim ta huda šiba božja neusmiljeno uničila vse poljske pridelke in hudo oklesila vilko hmeljsko rastlino njenih panog v okolici Skofje vasi pri Celju in tako spravila kmetsko-hmeljarsko ob zadnjo uležo pri teh ilah žalostnih razmerah. Kaj mu je storih? Hmeljarsko društvo mu priporoča: 1. da odreže z ostrim nožem vse uničene, pa še ne odpadale rastlinske dele, 2. da izgori novo glavno panogo, ali pa uporabi izmed morda še starih najčvrstejšo v to svrhu, 3. da okraja vse nižje stoeče, da očvrstijo glavno, 4. da potrosi vsaki rastlini po 5—10 dkg čiljskega solira in 4—6 dkg 40% kalijeve soli (za fosfor je prepozno) in 5. da prav vsokoli obislpe rastline, skrbno uničuje plevel in zemljo ponovno zrahlja s kultivatorjem in brano. — To je vse, kar more svetovati Hmeljarsko društvo.

rizu težko človek naleti na takole zbrano kolekcijo. Res je, da gotova dela (Picasso, Braque) še niso prebavna za našega povprečnega človeka. Pa tu ne moremo razpravljati o tem. Presenetljivo je pa ta razstava tudi podučna, tako za ljubitelja umetnosti, kot povprečnega gledalca in zlasti — umetnika. Tu se vidi nazorno, da se mora rešnični umetnik pri delu popolnoma sprostiti (brez nazorov) — razum in erce postane eno — in samo tako lahko nastane umetnina. — Tudi to se vidi: najprvo je treba umetniku veliko znanj: (rokodelstvo, akademstvo) in potem se šele »pocenastiti« sprostiti... ne pa obratno, kar čisto vidimo tudi pri nas doma. Tudi umetnik si lahko dovoli še tako formo — pa človek ne bo imel občutka deformacije, kot ga ima pri vsakem, ki tako začne brez tistega, ki mu pravimo znanj — to se pravi brez umetniške izobrazbe in kulture.

Takole razstavo ni šala prirediti — ker so dela milijonske vrednosti in je treba zanje garantirati. In to je v tem slučaju storila država. Zanimivo je tudi, da je to kolekcija, ki je last pariskega trgovca z umetninami Rosemberga. Umetnine so skoraj vse neprodane.

Dругih prireditev tega značaja tu ni. Pač pa pride po francoski — finska umetnost sem. In še drugi načrti so — zato je res škoda, da smo tako daleč, daleč od Beograda! Miha Maleš.

K trisopedesetletnici Trubarjeve smrti bode danes ob 19 na njegov spomenik položili venec. Ker pade njegova smrt na 28. t. m. na predvečer proslav A. M. Slomska v Mariboru, se ga bomo mi spomnili jutri.

Kakšna je bila Troja?

Izsledki ameriških raziskovalcev na trojanskih razvalinah

Stara Troja je tisočletja slovela po Homerjevih pesnih. Toda dolgo nihče ni vedel, ali je to mesto res kdaj stalo. Sedaj pa vstaja stara Troja po treh tisočletjih zopet na dan, in sicer na grški, ki se dviga kakih 5 kilometrov od vhoda v dardanelske ožine na azijski strani. Že leta 1868 je nemški raziskovalec Schliemann začel kopati tamkaj, kjer je mislil, da je stala stara trojanska trdnjava. Pozneje so mnogi drugi njegovo delo nadaljevali. Vsa izkopavanja pa so dokazala, da je stara Troja res stala tamkaj in da je bilo to važno zgodovinsko mesto. Homerjeve grške pesnitve so torej v pesniški obliki opevale zgodovinske dogodke, ki so se godili pred kakimi 3000 leti v tistih krajih.

Sedaj izkopava na tistem kraju ameriška ekspedicijska vseučilišča v Cincinnati. Voditelj te ekspedicijske Forsdyke je v londonski »Times« objavil glavna dognanja dosedanjega izkopavanja. Iz tega poročila bi se splačalo v kratkem povzeti nekaj zanimivosti:

Kdor danes obiše tiste kraje, bo pred seboj resnično zagledal visoke zidove nekdanje Troje. Iz izkopanih zidov tega nekdanjega mesta, ki je bilo prav za prav manj mesto kakor pa utrjeno kraljevsko gradišče, se da danes že lepo razbrati, kakšno življenje je nekdanj vladalo med temi zidovi. Zidovi so debeli 4½ metra, visoki pa še danes celih 6 metrov. Na zunanji strani so vzdani debeli kameniti kvadri. Vrata in vogali obzidja pa so zavarovani s štirioglatimi stolpi. Na severno-vzhodni strani se zidovje zavije v oster ovink. Ta vogal varuje velik stolp, ki raste iz griča, na katerem stoji. Tukaj dela zidovje tako oster kot, kakor ga dela kljun kake bojne ladje. Prostor notraj obzidja je nekako toliko visok, kakor obzidje samo, vendar pa se na znotraj dviga v obliki teras, dokler na najvišjem vrhu ne naletiš na razvaline nekdanje palače. To nekdanjo palačo so poznejši grški in rimski stavbeniki podrlili, ko so tamkaj zidali svoje tempelje. Grška svetišča so bila bolj majhna, toda rimska so bila mnogo večja. Rimski cesarji so v Troji postavili svoje narodne spomenike, zlasti pa rodovina Julijev, ki so trdili, da izvirajo iz rodu Venere in Anhiza, ki je bil bratranec trojanskega kralja Prijama. Konstantin Veliki je baje v Troji začel zidati Konstantinopol, je pa ta načrt opustil, ker Troja nima nobene luke. Prav res pa človek ne ve, kakšen političen pomen je nekdanj ta kraj imel. Najbrže je bil tamkaj azijski stražni stolp, iz katerega so straže nadzorovale dardanelsko morisko ožino, ki se s tega griča prav lepo vidi.

Trojanska vojska je morda res trajala celih 10 let, kakor pripoveduje grški pesnik Homer. Vendar pa to vojskovanje ni bilo nikako obleganje, kakor si to navadno mislimo. Sicer pa Homer sam nikjer izrecno ne trdi, da so Grki Trojo oblegali. Homerjeva pesnitev, sloveča »Ilijada«, pa opisuje boje med ahajskimi napadalci, ki so bili utaborjeni ob morski obali, in pa med prebivalci dežele, katere so vodili trojanski gospodje. Po dosedanjih najdbah v teh razvalinah lahko rečemo, da si Homer v svoji pesntvi ni ničesar izmislil, pač pa je marsikako stvar precej pretiraval. Homerjeva »Ilijada« natančno popisuje trojansko vojskovanje, pretirava pa to popisovanje v tem, da navaja mnogo preveč grških ladij in da pretirava tudi velikost Troje, ki je bila v resnici le 180 m široka ter stoji na zemljišču, ki meri kaka 2 hektarja. Ta prostor potem Homer imenuje mesto. Sicer se pa tudi iz Homerja dostikrat zasveti prava resnica, da je bil ta kraj vendarle majhen. Tako na primer Homer lepo popisuje, kako je grški junak

Ahil trojanskega junaka Hektorja trikrat podil okrog mestnega zidovja, preden ga je ubil. Iz tega sledi, da je tudi po Homerju Troja bilo majhno gradišče in da je pravzaprav Homer v pesniški obliki brez bistvenih sprememb podajal vendarle zgodovinska dejstva.

Tudi popisovanje grške kulture je pri Homerju precej zanesljivo. Homerjevi »Ahajci« niso prvotni prebivalci, ampak so le nekako vojaško plemstvo, ki je zavladalo po večjem delu mikenskih dežel, ki pa se je na Grško preselilo komaj pred dvema rodovoma. Zato njihova vlada ni bila še dovolj zasidrana, da bi mogli vladati brez sodelovanja s starimi grškimi dinastijami. Zato so voditelji tega novodošlega plemstva radi jemali za žene mikenske dedinje, med katerimi je »lepa

Helena« bila menda najvplivnejša, ker je sama vladala Sparto kot kraljica. Ko je bila šele 8 let stara, jo je prvič odvedel Tezej, ki je bil dedič atenskih vladarjev.

Naloga ameriških izkopavanj je bila zlasti ta, da bi našla ahajske elemente v Troji. Predzgodovinska snov je precej dobro znana. Izkazalo se je, da začetki takozvanega 6. trojanskega mesta, ki je doslej veljalo za mikensko, sega daleč nazaj v predmikensko dobo. Obzidje so pozneje zgradili, ravno tako tudi stolpe. Naselbina je bila razdejana najbrže po potresu okrog l. 1300 pr. Kr. Na tem mestu je potem zrastle 7. mesto, ki pa je bilo le skromen posnetek 6. mesta. Obzidje je mnogo bolj priprosto. Hiše, zgrajene iz kamnov starih razvalin, so kar nerodno postavljene. To 7. mesto je bila zgodovinska Troja, katero je okrog l. 1200 pr. Kr. uničil požar. Zidovi so pa ostali. Hiše so nanovo pozidali in vanje so se naselili ahajski osvobodilci.

Kdaj pa je bilo to mesto končno razdejano in za vselej uničeno, to ni znano in tega ne opeva nobena junaška pesem, vsekakor pa se je to zgodilo mnogo kasneje.

Svinec v proseče ženske

Iz Njujorka poročajo tale krvavi dogodek, ki se je zgodil v mehiškem mestu Ciudad Camarago: V tem mestu, ki leži v mehiški provinci Chihuahua, se je pred kratkim zgodil velik zločin, ki so ga zagrešili organi mehiške državne oblasti. Članice mehiške ženske zveze so ustanovile odbor, ki je imel nalogo, iti državno oblast prosit, naj dovoli nastaviti več katoliških duhovnikov, ker je doslej za vso provinco Chihuahua bil dovoljen samo en duhovnik.

Ko so pa ženske prišle pred vladno palačo in tam izrekle svojo prošnjo, je navzočno orožništvo namesto odgovora oddalo na ženske iz svojih pušk

celo salvo strelav. Pri tej priliki so bile tri ženske takoj mrtve, mnogo drugih pa ranjenih. Državna oblast se pa ni zadovoljila samo s tem, ampak je dala zapreti še kakih 20 katoličanov.

V Verakruzu so policaji preiskali neko zasebno hišo, v kateri so našli na steni obešeno sveto razpelo, nekaj svetniških podob ter nekaj molitvenikov. Zaradi tega je policija prišla in zaprla vse prebivalce te hiše, češ, da so v tej hiši molili. Iz raznih krajev Mehike poročajo, da so državne oblasti katoličanom zaplenile premoženje, češ, ker so se versko udejstvovali.

Tale slika je navidez prava slika miru in pokoja. V resnici pa so to stavkajoče delavke predilnice v Barceloni, ki stražijo pred tovarno.

Smrt v železniškem predoru

Velika železniška nesreča na Španskem

Med postajama Leon in Monforte na Španskem je skozi gore Ponferrada napravljen železniški predor, v katerem se je v terek zgodila strašna nesreča. Galicijski ekspresni vlak, ki je vozil z naglico 90 km na uro, se je sredi tunela zaletel v tovorni vlak. Sunek je bil tako strašen, da sta se oba vlaka dobesedno zrla drug v drugega. Razvaline obeh vlakov so nagromadene do stropa tunela. Zato pa je reševanje v temi in tesnem prostoru še težje. Po poročilih do srede zvečer so iz razvalin v terek ponoči izvlekli 17 mrtvih in 30 ranjencev, med katerimi pa jih bo 15 še umrlo. Reševalci pa do tega časa niti niso mogli priti do obeh lokomotiv. Zato se boje, da je tam spredaj še mnogo več mrtvih. Neuradno cenijo število mrtvih žrtev celo na 50. Mrtva sta najbrž oba strojevodje in oba kurjača obeh vlakov.

Nesreča se je baje zgodila zaradi tega, ker

Zastonj češnje

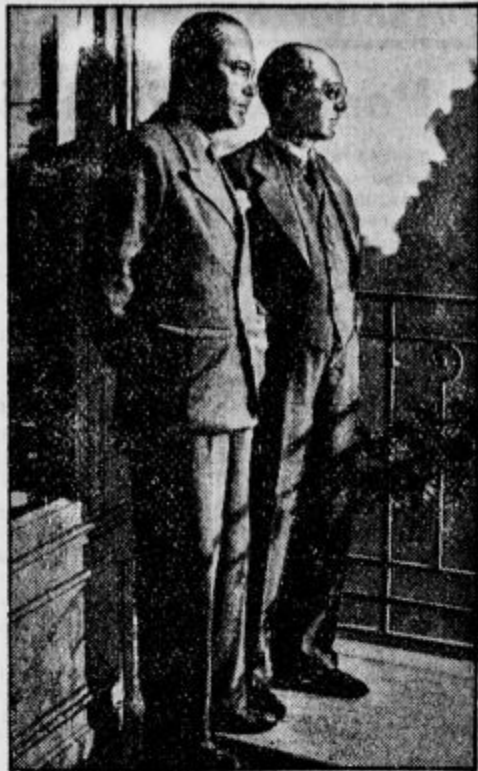
V nekaterih bolgarskih krajih okrog Črnega morja so češnje letos tako obrodile, da kmetje ne vedo, kam bi z njimi. Tega žlahtnega sadu je sedaj toliko na trgu, da nima skoraj nobene cene več. Zato se kmetom niti ne splača več, da bi obirali češnje, ker bi jih to več veljalo, kakor pa bi izkupili za sadje. Zato so razglasili, da sme vsakdo obirati njihove češnje in jih vzeti kolikor jih hoče, ne da bi mu bilo za to treba kaj plačati. Tako se kmetu večkrat godi: Kadar ima njegov pridelek kako ceno, tedaj je pridelek malo ali pa nič, kadar pa je pridelek veliko, pa nima nobene cene.

signalni uradnik postaje San Miguel, ki je zadnja postaja pred tunelom, ni ustavil ekspresnega vlaka, da bi ga bil opozoril, da je pred njim v tunelu tovorni vlak, ki še ni prišel na postajo. Galicijski ekspresni vlak pa je dirjal z večjo naglico, kakor je sicer predpisana za to progo, ker je imel zamudo, ki jo je hotel popraviti. Vendar pa še ni ugotovljeno, ali je nesreče res kriv signalni uradnik postaje San Miguel, ker je mogoče, da je tudi on sporočil, naj ustavi ekspresni vlak, prepozno prejel.

Eden izmed rešenih popotnikov popisuje strašne dogodke, ki so se dogajali po nesreči v temnem tunelu, ki je bil poln dima.

Zdravnik: »Že tri mesece zdravim tega človeka za rumenico, pa mi šele sedaj pove, da je Kitajec.«

Turška državnik na konferenci v Montreuxu. Turkiški poslanik v Londonu Feti Okiar (na levi) in turški zunanji minister Ruždi Aras (na desni) pred svojim hotelom v lepem mestu Montreux, kjer bo zborovala takozvana dardanelska konferenca. Na tej konferenci bo Turčija uveljavljala svojo zahtevo, da bi zopet smela utrditi dardanelsko morisko ožino.

Mačka je bila vsega kriva

Iz italijanskega kraja Calcinate poročajo tale zanimiv dogodek:

V neko hišo je zašla tuja mačka. Domači deček je mačko zagledal in jo zapodil iz sohe. Mačka je planila na balkon in pri tem prevrnila cvetlični lonček, ki je stal na balkonu. Lonček je padel na cesto ter je priletel na glavo neke služkinje, ki bi se bila morala drugi dan poročiti. Dekle je bilo takoj mrtvo. Ko je njen ženin zvedel, kaj se je zgodilo, je vzel samokres in se ustrelil. Zvečer istega dne pa so v loteriji izlele tiste številke, ki je bil nesrečni ženin nekaj dni poprej v loteriji nanje stavil. Zadel je 45.000 lir. Ker je bil že mrtav, jih je za njim podedoval njegov starejši brat. Temu so ta denar izplačali isti hip, ko ga je hišni gospodar s pomočjo sodnih slug metel na cesto, ker je bil dolžan za stanarino. Takoj je poplačal svoj dolg, nakar je šel veseljačit ter se pri tem bahal s svojim denarjem. Neki tujec je slišal, kako se ta mož baha z denarjem. Počakal ga je na samotnem kraju, ga pobil, mu pobral denar in v avtomobilu pobežnil. Avtomobil pa se je v diru zaletel v neko drevo ob cesti, pri čemer je bil ropar močno ranjen.

Vseh teh dogodkov je bila kriva torej nesreča na mačka.

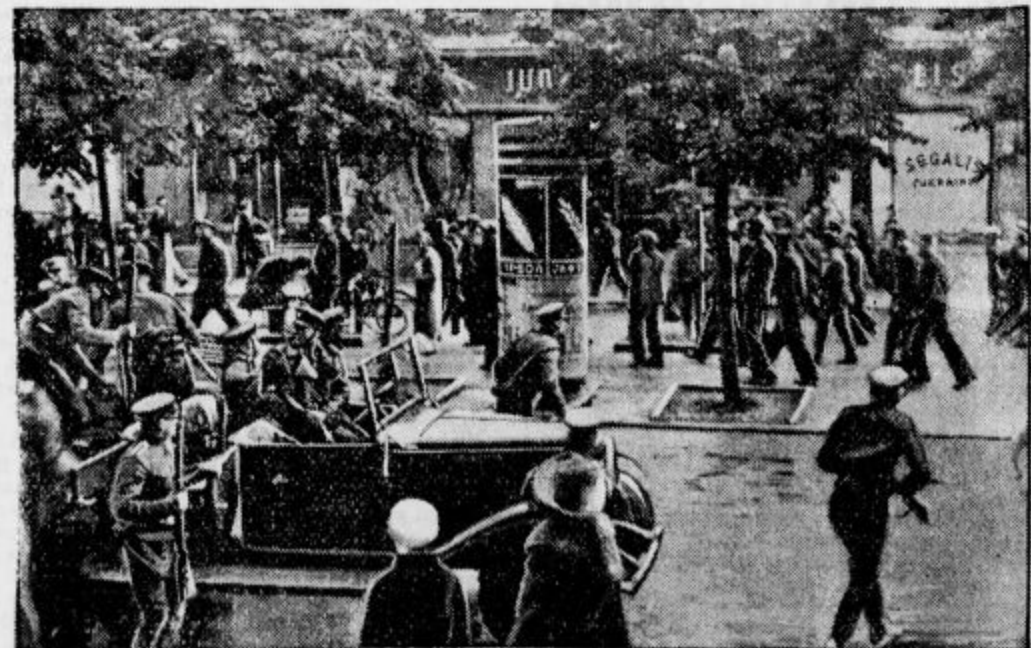
Katera vas je lepša?

Komaj so nekoliko prenehale lepote tekme mladih deklet v posameznih deželah, že prihaja iz Francije novica, da bodo tam začeli prirejati lepote tekme posameznih vasi. Medtem, ko lepota tekma deklet res ni imela nobenega pravega smisla in pomena, bi pa lepota tekma vasi lahko postala nagib za marsikako koristno prenovitev v življenju vasi.

Zamisel, naj bi se prirejele tekme, katera vas je lepša, je sprožil neki Francoz, ki je mnogo popotoval po svetu. Ta je dejal, da človek more pravo bistvo kake dežele mnogo manj spoznati po meslih tiste dežele, kakor pa po njenih vasic. Zato je predlagal, naj bi vodniki tujcev po posameznih deželah tujcem ne kazali le mest, ampak prevsem najbolj značilne in najlepše vasi tiste dežele. Na to misel so na Francoskem že začeli nekake poskusne tekme, katera vas je lepša. V ta namen so si zbrali celo vrsto vasi in vasic katere so dali na program velikih potovalnih družb. Med drugimi vasi je na programu vasica Gerberoy v departmentu Oise, ki ima le 92 prebivalcev in ki je menda najmanjša občina Francije. Na programu je tudi stara zgodovinska vas Beaumont s svojimi prastarimi hišami. Posebno nagrado francoskega Touring-kluba pa je dobila vasica Espelette med Baski v severnih Pirenejih. Posebnost te vasic in njeno lepoto je popisoval že Pierre Loti.

Pod geslom »Kdo pozna vasi kake dežele, pozna tudi zgodovino in ljudi te dežele«, se bo poslej lepota tekma vasi razširila tudi v druge evropske dežele, pri čemer menda tudi naša Slovenija s svojimi lepimi vasicami ne bo prezrla.

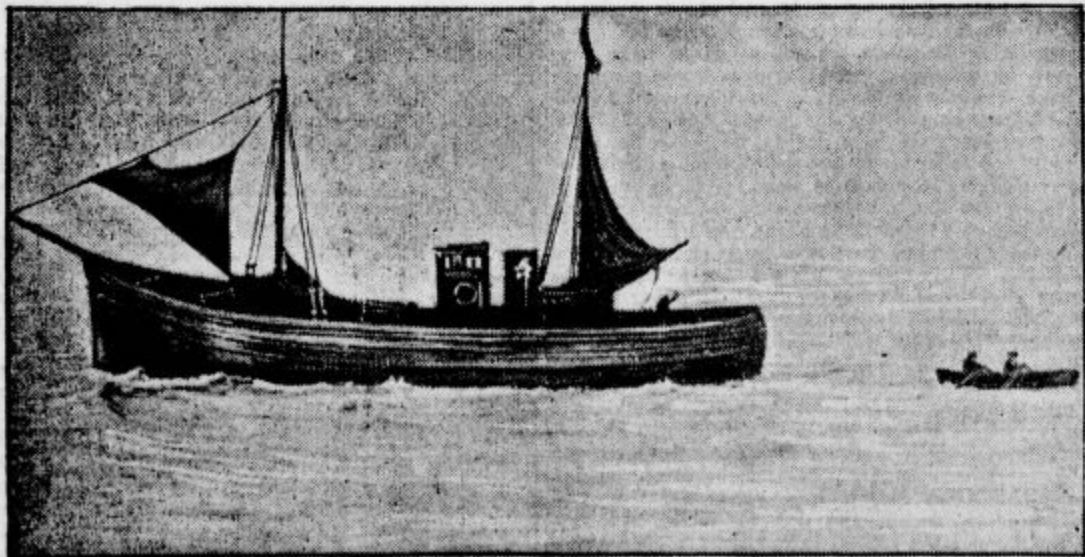
Briddka izguba. »Najboljšega upnika sem izgubil.« — »Kaj, ali je umrl?« — »Ne, ampak dolg sem mu moral plačati!«

Generalna stavka v Kovnu. Pri pogrebu nekega delavca, ki je bli usmrčen, ker je ustrelil »svojega židovskega gospodarja«, so bili »iki nemiri in spopadi med delavci in policijo. Koučno se je iz teh nemirov izmnila generalna stavka.

Moč navade. »Kaj hočete od mene?«
»Denar!«
»Kakšno jamstvo pa mi daste za to?«

Konec pomorske pustolovščine.

Zadnjih smo poročali, da je posadka male ribiške ladje »Girl Pate« pobegnila z ladjo vred. Moštvo je baje šlo iskat zakopane zaklade morskih roparjev. Ladjo so sedaj srečno zajeli v Georgetownu v angleški Gvajani. Slika, katero je posnel kapitan francoske ladje v tamkajšnjih vodah, nam kaže pobeglo ladjo. Zanimiva je pot te slike, preden je prišla v Evropo. Iz Georgetowna je letalo preneslo fotografijo v Njujork. Iz Njujorka so jo brezlično poslali v London, od tu jo je letalo prineslo v Berlin, iz Berlina pa je po pošti prišla v naše uredništvo.

Sport

Prpriave za XI. olimpijske igre 1936

G. dr. Carl Diem, generalni tajnik organizacijskega komiteja za XI. olimpijske igre v Berlinu l. 1936, je napisal o pripravah tole:

Olimpijske igre, ki so bile l. 1932, v Los Angelesu, imajo še vedno svet v našem spominu. Modro nebo Kalifornije, izredna gostoljubnost Amerikancev ter mednarodno športno prijateljstvo, kar smo tam doživeli, so se ravno tako globoko ukoreninili v srce udeležencev, kakor izborni športni uspehi, ki smo jih tam videli.

Kmalu po zaključku olimpijskih iger v Los Angelesu so se pričele priprave za igre 1936 v Nemčiji, katere je mednarodni olimpijski komitej l. 1931. določil za mesto Berlin, medtem, ko so bile zimske igre šele kasneje določene za Garmisch-Partenkirchen. V začetku l. 1933. se je kot nosilec priprav osnoval organizacijski komitej za XI. olimpijado pod predsedstvom dr. Lewalda ter kot sorodna organizacija, organizacijski komitej za zimske igre pod predsedstvom von Halffa. Dr. Lewald in dr. von Halff sta člana mednarodnega olimpijskega odbora. Državni športni vodja, gospod Tscharmer iz Osnen je član predsedstva v obeh komitejih ter se zelo udeležuje. Vlada Adolfa Hitlerja se je kar najbolj zavzela za priprave in vodja ter kancler ni samo osebno prevzel pokroviteljstva iger, temveč je tudi s svojo odločno glade gradbe državnega športnega polja omogočil, da bo zunanji okvir olimpijskih iger tako velik in tako veličasten, kakor težko kdaj preje.

Športni program iger s tekami v devetnajstih različnih panogah je s priključitvijo polo, basketbala, nogometa, hujaka in rokometu obširnejši, kakor oni v Los Angelesu. Vsega skupaj je skoraj 120 tekem, ki se bodo odigrale, in sicer tako za posameznike kakor tudi za moštva, največ za moške. Načrt za razdelitev tekem na slavnostne dni od 1. — 16. avgusta 1936 je izdelan v vseh detaljih in od mednarodnega olimpijskega komiteja in pristojnih mednarodnih športnih zvez, katerih želje so bile merodajne za ureditev programa, potrjen. Razpisi za vse športne panoge so bili l. 1935. v petih jezikih razposlani na športne zveze vsega sveta, tako, da se povsod popolnoma točno ve, na katere tekme se je treba pripravljati in pod kakimi pogoji so bodo vršile. Naj mi bo dovoljeno, da omenim nekaj točk, ki so za XI. olimpijske igre posebno karakteristične.

V prvi vrsti bodo postali pozorni obiskovalci na koncentracijo igršč. Kar preje pri olimpijskih igrah v toliki meri ni bilo mogoče, se bodo skoraj vse tekme vršile na državnem športnem polju, ker se nahajajo tu skoraj vsi potrebni prostori. Olimpijski stadion za 100.000 gledalcev, plavalni stadion za 18.000 gledalcev, veliko igrišče, ki bo služilo istočasno za polo, poseben stadion za hokej ter za jahalne tekme, igrišče za baskethall ter za dostojno število telovadnic. Samo strelske tekme bodo izven državnega športnega polja, dalje veslaške tekme in hajak tekme, jadranje bo v Kielu, finale boksa, rokoborbe in dvigalnice uteži bo pa v centru ležeči nemški dvorani v tako zvani »Deutschlandhalle«. Ker se bodo vse tekme vršile na razmeroma zelo majhnem prostoru, bo to zelo prijetno. Pri novogradnji olimpijskega stadiona ter ostalih športnih prostorov na državnem prostoru ter v Grünau gre za milijon objektov, ki jih je finansirala državna vlada.

Ze v Los Angelesu se je z graditvijo olimpijske vasi pokazalo na pot, da se priredijo olimpijske igre v smislu resnične skupnosti mladine

vseh narodov. Tudi Berlin je — in to je druga točka — v 14 km oddaljenem »Döberitzu, v lepi pokrajini, zgradil olimpijsko vas, katero gradnjo je preskrbela nemška vojska, da bi se tudi z njene strani pripomoglo do te mirnodobne borbe narodov. V lepo urejenih sobah s dvema posteljami, od katerih po 10—12 je zgrajenih v enonadstropne hišice, bodo tekmovalci vseh narodov stanovali. Ca. 5000 moških bo lahko stanovalo v tej vasi in že približno eno leto pred pričetkom olimpijskih iger je bilo ¼ teh postelj rezerviranih, oziroma naročenih od tujih narodov. Tekmovalke bodo dobile stanovanja v lepi hiši na športnem polju samem. Za zabavo žensk bo skrbel mednarodno izvežban personal, ki je zmožen raznih jezikov.

Neglede na olimpijsko vas pa je naša zamisel, da se v znamenju olimpijskih iger mladina mnogih narodov pobliže spozna, se nadaljnji izraz v velikem srečanju mladine, ki bo zvezana z igrami l. 1936. Vsi pri teh olimpijskih igrah sodelujoči narodi so bili povabljeni, da pošljejo skupino 30 mladeničev pod vodstvom v Berlin, ki bodo od državne meje gostje Nemčije. Taborišče, ki bo v bližini športnega polja, bo glavno pozorišče tega srečanja mladine. Končno se vrše pod okriljem olimpijske zastave velike mednarodne zvezdne avtomobilske vožnje, kakor tudi zvezdno letanje za športne letalce vseh narodov pod geslom skupnega vodstva mnogih narodnosti.

Zvesti besedi grofa Baillet-Latourja, predsednika mednarodnega olimpijskega komiteja, po kateri naj bodo olimpijske igre več kakor samo neka priložnost za briljiranje za dobro vzgojene krahe pred mednarodnim občinstvom, se bomo skušali poleg tekmovalne strani športa v okviru iger tudi vzgojno uveljaviti. Zato se bo 30 študentov, ki študirajo telesno vzgojo, od vsake narodnosti — kot gostje Nemčije o priliki olimpijskih iger, zbralo na športnem pedagoškem kongresu; dalje bo mednarodni kongres športnih zdravnikov ter kongres za uporabo prostega časa, ali »moč potom veselja«. Tako kakor je bila v stari Grčiji zvezana glasba z gimnastiko v sodrstvu, tako je hotel ustanovitelj modernih olimpijad, baron de Coubertin se tekme v umetnostnih panogah v kiparstvu, slikarstvu, glazbi in arhitekturi. Tudi tu se bodo vzporejali uspehi s športnimi.

Največja pozornost se bo potalagala na umetniško ureditev in okvirni program iger. Radi, oziroma z umetniškimi tekami smo dobili novo olimpijsko himno, ki ne bo veljala samo za l. 1936, ampak — upamo, da bo ostala tudi za bodočnost olimpijska himna. Na večer otvoritve, torej 1. avgusta, bodo v olimpijskem stadionu slavnostne igre z gimnastičnimi pojucimi kori, s katerimi naj se proslavi ideja olimpijske mladine.

Najboljši nemški plesni umetniki, kakor godbeniki, delajo na tej prireditvi, pri kateri bo sodelovalo kakih 10.000 oseb. Ljubitelji nemške glazbe na vsem svetu se smejo veseliti na posebno izbran koncertni program v Berlinu. V nasprotju s tem bo pa imelo gledališče izredno mednarodni karakter.

Da bi pa tudi duhovno zvezo modernih olimpijad s športno kulturo starih Grkov predvelli, bo izvedena velikanska štafeta z bakljami. Circa 3000 atletov — tekačev bo sodelovalo, skozi 7 držav bodo tekli, 12 dni od kraja antičnih olimpijskih iger, od Olimpije do Berlina, kjer bodo prižgali s to bakljo ogenj, ki bo gorel ves čas iger.

Državno prvenstvo Jugo-cup i. t. d.

Spodobilo bi se, da bi sedaj v nogometu delali bilanco o pretekli sezoni, da bi se igralcem dovolil vsaj enomesečni odih preko poletja in vročine, da bi se počasi začeli pripravljati za bodočo jesensko kampanjo. Vse to bi se spodobilo. Toda pri nas je nekam vse drugače. Ko so drugi že davno objavili dokončen rezultat in uspehe tekmovalca, smo mi šele globoko v prepiru, kako naj se letošnje tekmovalstvo za državno prvenstvo izvede, in ali naj se sploh dokonča.

Zagrebčani silijo z glavo skozi zid. Rekli so, da po sedaj velja osem sistemom ne bodo tekmovali. Za nadomestek so si izmislili nekaj poloficijen ali po polprivaten Jugo-cup, iz katerega pa sedaj izvirajo Ljubljano, čes, da SK Ljubljana ni lirijska, a Primorje, da tudi ni lirijska. BSK se je postavil na edino pravilno stališče in je Zagrebčanom rekel: ali nas bo vseh osem sodelovalo, ali pa nas ni zraven. Kako bo tekmovalstvo brez Ljubljane in brez državnega prvaka, o tem naj sedaj razmislija zagrebški svojevoljnost.

Medtem se nadaljuje tekmovalstvo za državno prvenstvo. V nedeljo bo v Ljubljani povratna tekma s Krajišnikom, torej naposled vendar neka sprememba. Naši so si zagotovili naskok dveh go-

lov že v Banja Luki, pa se smemo upravičeno nadejati, da bodo ta naskok vsaj obdržali, če ga ne bodo že povečali. Pričakovati pa je, da se bodo potrudili in ponovili igro iz Banja Luke, ki je zadivila tamkajšnje občinstvo in vzbudila v športnih rubrikah samo prijeten odjek.

Potem bi prišel na vrsto BSK. S tem pa nastaja zopet mala afera med Zagrebčani in Belgrajci. Obe njihovi podzvezi sta se namreč domenili za dve medmesni tekmi 28. junija in 5. julija. BSK je 28. prost in lahko da podzvezi na razpolago svoje igralce. Ne tako pa 5. julija, ko ima igrali prvo tekmo z Ljubljano, ki bo medtem, upajmo, šla preko Krajišnika. Za ta dan BSK, naravno, ne bo hotel dati svoji podzvezi nobenega svojega igralca, tako da bi igrala v Zagrebu belgrajska reprezentanca brez BSKovih igralcev. To pa Zagrebčanom ne gre v račun in pravijo, da se rajši odpovedo srečanju, kot da bi morali v Zagrebu sprejeti v goste belgrajsko drugo garnituro.

Z glavo se res ne da predreti zidu, Zagreb se »buni« in uganja v športu »visoko politiko« nagaia Ljubljani (zakaj neki?) — Belgrad pa ukrepa, a življenje gre svojo pot naprej.

SK Ljubljana : SK Krajišnik

V nedeljo se na igrišču Primorja nadaljuje tekmovalstvo za državno prvenstvo v nogometu. To pot je naš gost bosenski prvak Krajišnik iz Banjaluke. Zanimiv je Krajišnik kljub temu, da je malo znan, ima v svojih vrstah izvrstne moči. Na marsikatero so vrgli svoje oči dobrobrčni zagrebški nogometni očelje.

Pravijo, da bo Krajišnik popravil svoj poraz od prošle nedelje. Ali bo to res? Vse je odvisno od naših fantov, ki se morajo zavedati, da samo z nedeljsko zmago ali vsaj z neodločenim rezultatom pridejo do borbe z BSKom.

Ze dalje časa se nekateri v Ljubljani pritožujejo, da nimamo močnejših in zanimivejših nogometnih tekem. Evo prilike v nedeljo. Pridite in bodrite svoje, pa bomo lahko za to gledali v juliju brbo BSK — Ljubljana.

Pokalni turnir SK Moste

28. in 29. junija bo na igrišču STK Most pod pokroviteljstvom bana dravske banovine g. dr. Marka Nallačena pokalni turnir, na katerem bodo poleg prireditelja sodelovali še: SK Slovan, SK Grafika in SK Zalog. — Dne 28. junija ob 15: SK Slovan : SK Zalog; ob 16.30 SK Grafika : SK Moste. — dne 29. junija ob 15: premaganca iz tekem prvega dne za tolažni pokal g. Zureca. Ob 16.30 zmagovalca za pokal bana dravske banovine g. dr. Marka Nallačena.

SK Jadran. V smislu § 23. t. d klubovih pravil se vrši danes ob 30 klubov izredni zbor. Zborovanje se vrši v saloni restavracije pri Mraku. Rimska cesta. V službu nesposobnosti se vrši po ure pozneje drugi občni zbor, ki je sklicen na glade na število do glasanja imenovanih članov (§ 20. k. p.). Celokupno članstvo se poziva k točni in polnoštevilni udeležbi.

Celjski šport

V nedeljo, dne 28. t. m. priredi lahko-atletika sekcija SK Jugoslavije v Celju dvomatch z varadinskimi Slaviji, katere je priznana lahkoatletičska edinica ter šteje med svoje člane prvovrstnega srednje-progaša Takaša. Pa tudi drugi njihovi atleti so zelo dobri, kajti Varadzin je priznana športno središče tako v nogometu kakor tudi v lahkoatletiki. Njihovi metalci kopja so med najboljšimi v državi ter celo prvaki. Pa tudi SK Jugoslavija postavi močno ekipo, ojačeno z gosti Pleterskom in Urbančičem. Zastopal bo pa njihove barve tudi priznani športnik Gujznik. Prirediteljev se začne ob 9 zjutraj na Glaziji.

53 narodov se je prijavilo za berlinsko olimpijado. Do 20. t. m., ko je bil zadnji termin za prijavo za olimpijske igre, se je prijavilo iz vsega sveta 53 narodov, odnosno držav. Med temi so pa samo tri države, ki bodo sodelovale prav v vseh panogah. Te države so: Amerika, Madžarska in Nemčija.

Prvi olimpijci v Berlinu. Avstralci so prvo moštvo, ki je sedaj doseglo na berlinsko olimpijado. Prišlo jih je 38. Podali so se takoj v olimpijsko vas, kjer bodo ostali ves čas olimpijskih iger.

SK Slovan. V petek ob 18 se vrši trenaj, obvezen za vse igralce. Ite, Jože, Kveder, signurni Ob 30 se vrši članski sestanek pri Krušcu. Važno. Moto — Hermes. Odbojstva seja danes, v petek, ob 20 v kavarni »Zvezdi«. Važno radi kvalitativne vožnje. Planine so dostopne. SPD ima od sobote dalje oskrbovane vse svoje postojanke. Pota so predčiščena, le na snežnikih mora planince paziti in previdno hoditi. Za vsihte ture je potrebno jemati s seboj cepin. Dne 28. in 29. t. m. sta dva pravnika ter velja nedeljski vozni listek za jutranje izletniške vlake iz Ljubljane za povratek v ponedeljek z izletniškimi vlaki. Ta ugodnost omogoča vsem slojcem, da se v čim večjem številu od zavejo klicu planin.

Zadnji dve konservatorijski produkciji

Ob koncu šolskega leta so gojenci našega konservatorija dali še svoje najboljše in nam pokazali res razveselilji uspeh svojega umetniškega solanja, kar daje obenem našemu konservatoriju lepo priznanje.

Na zadnjih dveh produkcijah se je odkrilo vzgojno glasbeno delo z vseh strani. V smeri solističnega petja so nam pokazali svoje sposobnosti sopranistinja Polajnarjeva, Kušjeva, Pavlovičeva ter dva baritonista Hvastja in L. Rakovec. Prvi štirje pevci so nam iz zadnjih produkcij že znani in so le podkrepili mnenje, ki smo ga že dobili o vrednotah njihovega petja. Na novo je nastopil baritonist Rakovec, ki ima lep material, kateri se utede z resnim nadaljnjim študijem uspešno razviti. Izgovorjava še vedno rada nekoliko šepa. — V pogledu instrumentalne reproduktivne vzgoje so se nam razkrili prav lepi uspehi in je ugodno, da se goje tudi pihalni orkestralni instrumenti, kar bo za procvit domače simfonijske umetnosti zelo pomembno. V tem smislu so pokazali še lepo stopnjo reproduktivne sposobnosti — ne le v tehničnem, temveč tudi v estetskem interpretacijskem, kar je posebno važno. — L. Pegan na pozovni. I. Turšič na fagotu in M. Raubar na klarinetu. V violinski igri so bili uspehi takisto lepi. Marko Sever se sicer še bori s tehničnimi zaprekami, pa kaže sposobnosti, ki mu bodo ugodno služile za nadaljni razvoj. Kajetan Burger je v tem nastopu pokazal zanositi napredek in izpolnil že nekoč nazkazano upanje, da nam bo rasel v smeri prave umetniške poti. Ali Dermelj pa zasluži s svojo plemenito in poglobljeno violinsko igro vso pozornost, ker kaže, da že raste v njem resen umetnik. — Na violoncelu je Karla Jerajeva prav presenetila s toplino in z estetskim občutjem, treba bi ji bilo samo še več znanosti in moči. — Tudi v klavirski igri smo doživeli najboljše. Tu so se nam enako predstavili večina že znani talenti, med temi Ksenija Ogrinova, ki je zaigrala sicer lažje skladbe, a te zelo dosledno (le v menutu je bil srednji kontrast nekoliko prevelik) in z veliko estetsko fino, kar je pravilna pot; nadalje Gojmir Demšar, ki se na strogi tehnični osnovi že jako lepo pogloblja v resno umetnost; Zorka Bradčeva privlačno obvladuje zakone klavirske igre, le topline ni dovolj, ker so doživljaja še preslabotna; Ivan Turšič, ki je jako živ vestranski glasbeni talent, se tudi v klavirski igri zna poglobiti in podati umetniško snov z bogatim izrazom. Marta Osterčeva po je to pot še posebno vzpostavila svoj fini pianistični čut, ki pozna tajne, neprisane postave lepote (izbralljeni stari koncertni klavir pa je že naravnost sramota vladajočih razmer!). — Posebno ugodno pa se je po dolgem času odzvala tudi kompozicijska šola, ki je na ta način prišla zopet v svoj pravi tir. Kajti le na trdno zgrajenih temeljih iz preteklosti lahko zraste uspešna nova zgradba za bodočnost. S svojim »Concerto grosso« za godalni orkester v starem predklasičnem slogu, je Uroš Prevorsek dokazal, da že trdno obvladuje osnove kompozicijske tehnike, obenem pa svoj velik skladateljski talent, ki sloni na živi fantaziji, kar nudi najlepše izgleda za bodočnost. Tudi je bilo privlačno njegovo dirigiranje, kar je tudi s te vzgojne strani prava pot. V. U.

Plesni večer bolgarskih akademikov

V teh dneh gostuje po Sloveniji (Ljubljana, Maribor, Celje) skupina bolgarskih akademikov in sicer s plesnimi prireditvami, ki so zelo prikupne. To, kar študentje podajajo, je prav le niz stiliziranih plesov, ki jih je na osnovi bolgarskih narodnih plesnih običajev z estetskim okusom priredil član skupine in prvi plesalec Hari Garibov. Občudovanja vredna je živa ritmična igra, ki je najraje zapletena v zveze enakomernih in neenakomernih ritmov, in užitek je podan ob živih in dovolj kompliciranih gibih, ki jim dajejo pestre narodne noše lepo privlačnost. Istočasno mika zelo tudi bolgarska narodna glasbena motivika, ki je odsev orientalskega primitivizma v svojih melizmatičnih okretih in v vsiljivo vztrajnem ponavljanju. Večer je prikupen in mikaven v svoji nenavadni značilnosti in daje dojemalcem mnogo užitka. V. U.

Školja Loka

Priprave za obrtno-industrijsko razstavo, ki bo trajala od 12. julija do 16. avgusta, so v polnem teku. Pokroviteljstvo razstave, ki bo velikega obsega, je prevzel g. ban dr. Natlačen. Razstaveni odbor tvorijo: g. Planina Lovro, trgovec in posestnik kot predsednik, g. Kavčič F. podpredsednik, g. Subic Anton, zastopnik trgovske in industrijske zbornice, g. Okorn Pavel, tajnik, g. Čadež J., blaginjak; odborniki pa so gospodje Lotrič, Oblak Ivan, Kalan Fric, Krošelj Andrej. Kot spomin na to zanimivo razstavo je knjiga z naslovom »Spomin na l. obrtno industrijsko razstavo v Školji Loka 12. VII. do 16. VIII. Naslovna stran je krasno delo tukajšnjih uršulink, vezava pa delo g. Kokolja. Razstaveni odbor je namestil na zelo vidnih mestih pri Zeperči, Godešiču, Vimaših in Posavcu na Podbrezjah velike table z napisom za razstavo. Poleg tega bo na razpolago 80 strani obsegujoča brošura kot nekaka razlaga in kažipot razstave same, kakor tudi kraja Školja Loka. Za to knjigo so napisali članke dr.

P. Blaznik: Školja Loka in njen okraj v preteklosti; g. Andrejka: Škofjeloški cehi; g. J. Veider: Umetna obrt na Škofjeloškem ozemlju; slede se poglavja g. Planina Franca in g. dr. Tineta Debeljaka. Z razstavo bo združen tudi pasijon, ki ga pripravlja po originalu škofjeloške procesije (delo p. Romualda v XVIII. stoletju) prof. dr. Fric Debeljak. Pasijon bodo igrali na dvorišču osnovne šole v dneih 18., 19., in 25., 26. julija. Poleg pasijona se pripravlja še tombola v korist razstave.

Kot je navedenega razvidno, utedne razstava nuditi slehernemu kos užitka, zlasti pa še pasijon, ki bo nekaj izrednega.

Št. Peter pri Nov. mestu

Zadnje nedelje smo imeli pri nas političen shod, ki se ga je pod okriljem JRZ udeležilo do 300 mož in fantov. Na shodu sta govorila tajnik JRZ g. Tomazin in član banskega sveta g. Veble. Zborovanje je potekalo v znamenju bližajočih se volitev, ki bodo na praznik sv. Petra in Pavla. Za te volitve sta vloženi dve kandidadni listi. Člani naše domače JRZ so izbrali za nosilca JRZ liste g. Antona Zuro, uglednega posestnika iz Mačkova. Nosilec nasprotne liste pa je g. Anton Rifelj. Ta je bil sicer včlanjen pri tukajšnji krajevni organizaciji JRZ in je hotel biti za vsako ceno bodoči župan. Ker pa so ga naši volivci na tozadevnih vaških sestankih odklonili kot nosilca JRZ liste, je šel med nasprotnike, ki so ga postavili na čelo svoje liste. O, to je bilo veselje v Izraelu! Strastno so se vrgli v volivni boj naši bivši nacionalisti in komunistični nadahneni ljudje iz Novega mesta. Svesti so si bili svoje zmage, a to samo nekaj dni. Zakaj ob nezlomljivih vrstah naših mož in fantov so se prepirali, da jih čaka za 29. junija poraz. Nedeljski shod pa je pisal politično smrtno obsodbo g. Riflu, ki je na tako klavrn način pristvoval temu zborovanju. Ze danes lahko rečemo: Dne 29. junija JRZ v Št. Petru ne bo samo zmagala, marveč se sijajno zmagala. Naše združene nasprotnike pa čaka le pogorišče, na katerem si bodo lahko zapeli: »Nikjer, nikjer tolažbe srcu ni...«

Žužemberk

Nenadoma je umrl g. Aleksander Majerič, solni kancler v Žužemberku. V soboto, 13. t. m. se je odpravil na službeno pot na Rdeči Kamen v kočevskih hribih. Proti večeru se je vrnil domov, zelo utrujen od dolgega pota in vročine. Ko se je odpravil k počitku, ga je zadel kap. Pri popolni zavesti, dasi ni mogel več govoriti, je lepo sprejel še vsa tolažila sv. vere, v nedeljo zjutraj pa je blagi moč izdihnil. Pokojnik je bil po rodu iz občine Krčevina na Stajerskem. V teku svojega 7-letnega službovanja v Žužemberku se je ljudstvu nad vse priljubil. Sovražnika gotovo ni imel, pač pa ga je vsak spoštoval kot vestnega in zelo uslužnega uradnika. Kot vodja zemljiške knjige je bil vedno na uslugo strankam, vedno prijazen in je znal tudi revno ljudstvo varovati nepotrebnih izdatkov, za kar so mu mnogi hvaležni. Pa tudi v zasebnem življenju je bil izredno blag soproj svoji zvesti zakonski družici in prav krščansko usmiljen do siromakov. Od njega ni šel noben revež praznih rok. Pri vsem svojem obilnem delu je tudi še našel časa, da je obiskoval bolnike, zlasti najbolj zapuščene in jih tolažil. Za vsa svoja plemenita dela pa je zajemal moč iz žive vere, katere se ni nikoli sramoval, saj smo ga videli vsako nedeljo na vidnem mestu v cerkvi, kako se je z zgledno poobojnostjo udeleževal službe božje. Naj bo ohranjen temu plemenitemu možu, ki nas je zapustil, star komaj 50 let, blag spomin, pri Bogu pa naj uživa obilno plačilo!

Ljubljeni Cirilki v spomin!

Odšla si kakor nevesta k poroki. Bila si zasuta v prekrasnem cvetju. Tebe je bila sama ljubezen v življenju. Ti si samo ljubila. Nisi poznala sovražstva, imela si vedno smehljajoči obraz. Bog ni hotel, da bi ta Tvoja ljubezen usahnila, ko bi spoznala prevare tega sveta. Rešil in prihranil Ti je bridkosti tega sveta, preden si se zavedla, da je svet dolina solza.

Ti si se nam smehljala, ko smo Te spremili do groba, gledala si nas z višav, ko smo stali pri odprtem grobu neutolažljivi. Tebi, draga Cirilka, je dobro. Ti si srečna; v najlepšem cvetju mladosti Te je izgrala deroča Sava in Te tako kruto držala v svojih mrtvih valovih. Ni Te nam hotela izročiti, ko smo obupani tekali ob njenem obrežju, gledali, kako vali svoje mrzle valove čez Tvoje truplo. Ali božja volja je bila, da Te nam je morala vrniti, da smo Te dali v blagoslovljeno zemljo, da boš počivala pri svojem prerano umrlem očetu. Nisi poznala njegove ljubezni, ali sprejel Te je v svoje naročje, da skupaj počivata v enem grobu.

Dekleta in fantje so Te spremili kakor k poroki, nosile so Ti prekrasne vence in so Te spre-mile, kakor družice. Fantje so Ti zapeli, da si še enkrat siljala z višav petje, ki si ga tako ljubila. Dragi Cirilka, prosí v nebesih za nas, ki si nas zapustila neutolažljive na zemlji, ki žalujemo in roke stegujemo po Tebi. Ni bilo očesa suhega, ko so Te položili v jamo. Še nebo se je solzilo, ko je videlo, koliko solza se je prelilo za Tvojim mladim, tako kruto odrganim življenjem.

Ker si bila res tako dobra in blaga, Te ne bo nikdar več pozabil kdor Te je poznal in videl Tvoje vedno smehljajoče oči.

Večna luč naj Ti sveti, v miru počivaj! Tvoja neutolažljiva mati.

Umr! je naš ljubljeni direktor, gospod

Josip Mazi

Dobrega, vzornega šefa ohranimo v najlepšem spominu.

LJUBLJANA, dne 25. junija 1936.

PROFESORSKI ZBOR
I. DRŽAVNE REALNE GIMNAZIJE.

Damsko in otroško konfekcijo za poletje

cenejše vrste, ima največjo zalogo v Ljubljani trvdka

F. I. GORIČAR, Sv. Petra cesta št. 29 n. pr.

damske perilne obleke	otroške obleke vseh velikosti
cefir, krep in delen od Din 65—	navadne perilne od Din 24—
platnene in svilene od „ 110—	iz krepdešina, etamina „ 70—
damska športna krila od „ 55—	dirndl za deklice „ 55—
trpežna hlačna krila od „ 120—	štajerske hlačke, fine „ 35—
športne cefir bluže od „ 44—	suknjiči za dečke „ 70—
letne trike bluže od „ 28—	rips obleke za dečke „ 45—
jutranje halje od „ 80—	cvična hlačke „ 20—
dirndl obleke od „ 80—	igralni predpasniki od „ 10—
pišarniške klot halje „ 85—	baržun obleke za dečke „ 70—
kopalne frotir plašče „ 190—	dežne pelerince od „ 65—

Lastni izdelki. Kroji kot izdelava prvovrstna! — Oglejte si blago in cene v naših izložbah!

Tinček in Tonček kot detektiva

90.

Golobček pismonoša.

Balon je krožil nad morsk gladino, kakor da je z vrhovi pritrjen na nebo. A kako dolgo bo to kroženje še trajalo — tega nihče izmed potnikov ni vedel.

Sele v tem hipu je Tinček zapazil, da je na krovu vse polno majhnih zabojev. Odpri je drugega za drugim in na svoje gromozansko presenečenje in veselje videl, da so polni najrazličnejših jedi in sadja.

»Jaz sem pa že mislil, da bomo morali umreti od gladi!« je rekel in se zadovoljno potepal po trebuhu.

»Glej, glej!« je zdajci zaklical Tonček in pomolil Tinčku pod nos kletko, v kateri je čepel golobček, »tudi golobčka pismonoša imamo! Kaj naj storimo z njim? Ali naj ga zakoljemo in pohrustamo, ali uporabimo kot pismonošo?«

»Že vem!« je vzkliknil Tinček. »Materi bom poslal domov pozdrav!«

Ali se je začudila Tinčkova mati, ko je neki možakar prihitel k njej z golobčkom v roki in ji izročil belo pisemce! »Oh, ta divjak!« je rekla napol za šalo, napol zares, ko je pisemce prebrala. »Kaj mu vse pride na misel. Če bi vsaj vedela, v katero stran jih je balon zanesel. Potem bi takoj z aeroplanom odletela za njimi.«

Inserirajte v „Slovenca“!

MALI OGLASI

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1—; izenilovanjski oglesi Din 2—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10—. Mali oglesi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglesih reklamnega značaja se računa enokolonska 5 mm visoka pešna vrstica po Din 250. Za pisane odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službo dobe

Prodajalce

za Slomšekove spominke sprejme trvdka Soklič, Maribor — Aleksandrova št. 43. (b)

Knjigovodkinjo

»samostojno, z večletno prakso v večjem podjetju, zmožno nemškega dopisovanja, sprejemamo takoj. — Ponudbe z referencami in podatki dosed. prakse je nasloviti na oglaš. oddelček Slovenca pod »Zanesljiva knjigovodkinja« št. 9249. (b)

Službe iščejo

Samostojna kuharica

išče mesta pri manjši družini. Naslov v upravi Slovenca št. 9250. (a)

Vajenci

Iščem vajenca

poštenega in pridnega za pekovo obrt. Zavodnik, parna pekarna, Guštanj.

Kupimo

Moško kolo

dobro ohranjeno, kupi Stražišar, Ljubljana, Tyrševa cesta št. 11 (trvdka Zilic). (k)

Moške stare obleke, čevlje in perilo kupujem. Pridem pogledat na dom. Pišite mi na: Mara Andlovic, Gallusovo nabrežje št. 37. (k)

SOBE

Lepo solčno sobo

prazno, takoj oddam. — Ogleda se med 5.—7. uro zvečer. Linhartova 28. s

Denar

Posojila

na vložne knjižice daje Slovenska banka, Ljubljana, Krekov trg 10. (d)

Obavlja vse denar. posle vnovčuje najbolje terjatve vseh denarnih zavodov takoj v gotovini. — Alojzij Planinšek, agent, bančnih poslov, Ljubljana, Beethovnova ul. 14/I. Telef. 35-10. Znamko za odgovor. (d)

Obrt

Plise, entel, ažur, gumbi

gumbnice, monograme — izvrši takoj Matek & Mikeš, Ljubljana, poleg hotela Strukelj, žepni robci, plenice, ročna dela. (t)

Stanovanja

Dvoje stanovanj

štrirnobno in trisobno, s pritliklinami, v centru, se odda takoj ali s 15. julijem. Polzve se: Sv. Petra cesta, pri Goričarju. (d)

Prodamo

Mlade žive piščance

65—75 dkg težke, komad Din 8.50, zaboj 25 komadov franco voznina razpošilja G. Drechsler — Tuzla, Bosna. (1)

Vsa letna oblačila,

lister, buret, kaša, v odlični izdelavi dobite poceni pri Preskerju. Sv. Petra cesta 14.

Kolesa

prvovrstnih znamk poceni naprodaj pri »Prometu«, nasproti križanske cerkve.

PREMOG DRVA IN Karbo paketi

pri Iv. Schumi Dolenjska cesta Telefon št. 2951

Kolesa

kromirana in pontikljana, nemški fabrikat, po najnižjih cenah dobite samo v Novi trgovini, Tyrševa cesta 36. (1)

Nogavice, rokavice

in pletenine Vam nudi v veliki izbiri najugodnejše in najceneje trvdka Karl Prelog, Ljubljana, Židovska ulica in Stari trg. (1)

Berite Slovenca in oglašujte v njem!

Novo! Novo!

F. M. Willam

Das Leben Marias der Mutter Jesu

587 strani z mnogimi slikami, vezano Din 102—

JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA r. z. z. o. z. v Ljubljani

ZAHVALA. Za premnoge izraze iskrenega sočutja ob smrti našega ljubljenežica, preč. gospoda

Mihaela Zevnika

župnika v p.

izrekamo našo najprisrčnejšo zahvalo. Posebno zahvalo smo dolžni preč. duhovščini, pevcem za v srce segajoče žalostinke, č. sestram usmiljenkam za požrtvovalno strežbo na smrtni postelji, darovalcem lepih vencev ter končno vsem, ki so ga spremili na njegovi poslednji poti.

Skopice pri Brežicah, 26. junija 1936.

Žalujoči rodbini Zevnik in Teršelič.

Mirno je v Gospodu zaspal naš ljubljani soprog, papa, brat, stari papa in tast, gospod

Josip Mazi

direktor I. državne realne gimnazije, član glavnega prosvetnega sveta pri ministrstvu prosvete, imejitelj reda sv. Save III. stopnje

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v soboto, dne 27. junija 1936 ob 5 popoldne izpred hiše žalosti, Vegova ulica 4.

V LJUBLJANI, dne 25. junija 1936.

Žalujoče družine MAZI, JURKOVIČ, PERNE.

L. Ganghofer:

119

Grad Hubertus

Roman

Proti dvem zjutraj je prišel do kamenite globače, kjer je stala Schipperjeva službena koč. Skozi malo okno se je leketal rdeč žar ognja.

»Pa je zgoden! Morda zalezuje petelina?«

Ognjeni žar je obseval zunaj tudi dim, ki se je valil po škodlasti strehi in se spuščal na tla — znamenje, da bo jutri zelo megleno.

Na ognjišču je poleg plapolajočega ognja sedel Schipper; bil je bos, sicer pa popolnoma oblečen. Iz ponve na ognjišču se je kadilo že za jed pripravljeno cvrtje in lovec si je kahal zdaj črno kavo. Ko je bila pripravljena, si jo je nallil v lončeno skodelico, malo popihal in poskusil.

Tedaj so se iznenada odprla vrata in na pragu se je pojavila moška postava s počenjenim obrazom in s puško v roki. Schipper se je tako prestrašil, da mu je padla skodelica iz roke in se mu je vroča kava polila po irhovkah. Njegov obraz je preblelel ko zid.

Divji lovec se je počasi približal in se porogljivo zasmejal: »Če bi bil zdaj kdo drugi? Ta bi si tvojo korajžo brž obrnil sebi v prid.«

Schipper je debelo pogledal. »Aaah! Glej gal Lorencl! Pobral je skodelico s tal. Škoda za kavo! Kljub navideznemu miru se vendar ni počutil ugodno. »Ali bi jedel? Pravkar sem skuhal.«

Bruckner je molčal in prodirno gledal loveca. Schipper je sunil z žlico v ponev. »Kaj pa stojiš ko štor? Kaj ti je na mislih?«

»Vse, za kar se moram zahvaliti tebi! In spet se sprašujem kakor že stokrat: ali nosim vse, kar me tiče, po pravici na plečih?«

»Delaj kakor jaz! Ne brigaj se za to!«

»Ali bi ne imel morda pravice?« Bruckner je zrastel. »Dve puški sta počili, dve krogli zleteli na tisti dan o kresu. Zadel je samo ena. Ali je bila tvoja? Ali moja?«

»Ti si ga zadell!« je dejal Schipper čisto mirno in hrustal brezbrizno svoje cvrtje. »Moja krogla je šla mimo. Na to prišežem. In sem povedal tudi tvoji sestri, ko me je jeseni počastila s svojim obiskom.« Odurno se je zasmejal. »Lorencl, slabo si naredil, ko si povedal sestri. Še neprimerno ti bo delala. Če bi vedel, kako se je zavzemala za Franceta! O jej! In jaz bi se vendar oženil z njo — da bi ostalo vse v družini.« Schipper je pridno zajemal. »Toda pustiva to! Govorivaraje o najnovjšem.« Z žlico je pokazal na Brucknerjevo puško. »Ali je to še vedno stari pihalnik?« Zasmejal se je. »In te je spet prijel? Ali potrebuješ denarja?«

Kmet je težko dihal. »Že mogoče. Grobar ni zastoj.«

»Saj res, čul sem, da imaš križe z otroki.« Schipper si je obrisal z rokavom usta. »Da, to je žalostno!«

To narejeno sočutje je zadelo Brucknerja, kakor bi ga udaril kdo z bičem po obrazu. Trdo je prijel loveca za ramo. Nato se je obrnil, pljunil v ogenj in krenil proti vratom.

Muzajoč se, je gledal Schipper za njim.

Bruckner je prijel za kljuko in obrnil črni obraz. »Da bi si s tvojo pomočjo pridobil denar? Ne! Dve kravi mi stojita v hlevu in še vedno imam srajco celo na sebi! Če boš čul, da bo zjutraj počilo, išči podnevi. Divjačino prepustim tebi. Preglano me je ponoči iz hiše, ker moram imeti nekaj, da mi pomiri kri. V meni gori ko živ ogenj in moram se ohladiti. Zato ti v dobrem nasvetujem: ne lazi za menoj! Ti!« Kmetu se je v hripavem smehu utrgala beseda.

»Toda Lorencl! Beži! Beži! Malo preveč oče-naveš si požebal te dni. In to te je zmešalo!«

Bruckner ni takoj odgovoril. »Da, že mogoče. In če znaš še ti očenaš, ga zmolji, Schipper! Da mi ostane vsaj Ančica! Ako bi moral izgubiti tudi njo, vem, kaj bom storil. Pot do sodišča ni dolga in sam je ne bom hodil!« Kmet je odprl vrata. Ogenj je zaplapolal. »Moli, Schipper, da se mi Ančica nasmeji, kadar se vrnem domov.«

Lovec je sedel na ognjišču, kakor bi ga bil polil kdo z ledenomrzlo vodo. Ko so se razgubili zunaj težki koraki, je šinil kvišku in prislunil v noč. Z obema rokama se je prijel za glavo in se vrnil k ognjišču. V obrazu mu je drgetalo. Potem si je poveznil klobuk na sivo glavo in stlačil čevlje v nahrbtnik. Na ogenj je nametal kup polen, segel po puški in odprl vrata. Zar ognja naj bi odseval tja po globači in pričal, da koč ni prazna.

Schipper se je izmuznil skozi vrata in se za raztresenimi skalami plazil v temni noči proti nižje ležeči globeli. Odtod je stekel proti cretni dolini, ki je držala do Previsne stene. Ko je prišel do nje, se je vrgel na tla, da bi zajel sape in se obul. Sedel je prav na mestu, kjer je bil dal grof Egge postaviti lestev, da bi splezal po mladici. Nevidno in tiho je viselo gnezdo v višini. V zraku je rahlo vonjalo po mrhovini.

Schipper je vzel puško v roko in začel teči. Zdal se mu ni bilo treba bati, da bi ga kdo čul. Na vzhodnem nebu so že bledele zvezde, ko je prišel do cretja pred vilo Tram. Skozi okno je opazil rdečkasti soj ognja in se oddahnil. »Hvala Bogu!«

Prav tedaj so se pa odprla in spet zaprla vežna vrata. France je bil namenjen na svoj logarski obhod. Tedaj je zapazil med temnim vejevjem črno postavlo. »Stoj!« Bliskovito si je pritisnil France puško na lice. »Kdo si?«

»Oho! Počasi!« Schipper se je hripavo zasmejal. »Ročen pa si s puško!«

France je povesil orožje. »Ni nič odveč, da se čuvam!« To ni zvenelo prijazno. »Česa iščeš pa ti v mojem revirju? In kaj tako sopihaš?«

»Tekel sem ko hudič. Danes me čaka delo. Dva falota imam v svojem revirju!«

France je ostro pogledal loveca v temi pred seboj. Stvar mu nekako ni šla v glavo — ker bi sam v takem primeru ne begal okrog za pomoč.

»Toda človek! Ali ne razumeš? Dva falota imam v revirju?«

France si je vrgel puško na hrbet in krenil v smer proti Previsni steni. Molče mu je sledil Schipper. Nebo je bledele, napol so ga pokrivali sivi oblaki. In misli, tako sive ko oblaki na nebu, so se motale Francetu po glavi. Nepristano je videl Patscheiderja pred seboj, in čul, kako ga svari dekliski glas: »Varuj se Schipperja!«

Tedaj se je oni zasmejal. »Čuden lovec, zares! Niti ne golsne, kje sem falota izpazil.«

»Kar moram vedeti, mi boš že povedal.«

»Ob eni zjutraj sem odšel iz koč, ker sem hotel oslediti ruševca pod plazovi. Ko sem prišel na planino in do planske koč, opazim luč za oknom, splazim se do koč in pogledam v izbo. Kaj bož rekel! Sedita dva falota tam notri in vsak ima puško na kolenih. Eden, malo mlajši, in drugi, pravi velikan z ogleno črno brado, že malo osivel. In čepita pri ognju ter se mirno pogovarjata o lovu pod plazovi!«

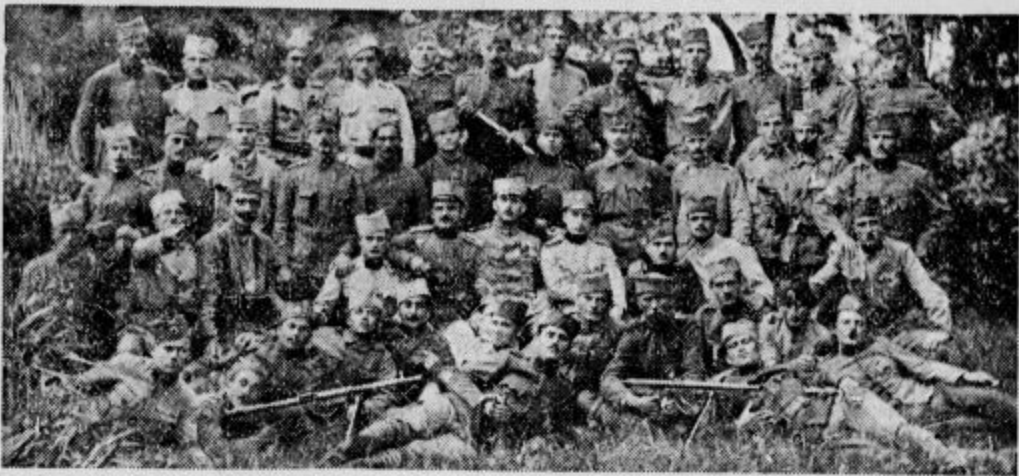
»In ti si jo popihal?« V Francetu so ugasnile vse misli zadnjih minut in oživel je v njem samo lovec. »Namesto, da bi zgrabil puško in planil v izbo! Oba bi ujel.«

»Z jezikom brž ujameš človeka. In da nič ne prikrivam — čul sem, kaj sta govorila. Tedaj mi je šinilo v glavo: iti moram po Franceta! Primojduši, kar povedati si ne upam —«

France je obstal ko vkovan. Njegove ustnice so se premikale, ne da bi spregovoril. Kaj neki ga je prijel? Strahu ni poznal. Vendar ga je sedaj tesnobno grabilo za vrat.

Boji dobrovoljcev za Jugoslavijo

Skupina častnikov, podčastnikov in vojakov z Dobruđ in solunske fronte leta 1916 do 1919

Jugoslavlani smo v preteklosti na bojnih poljih izgubili svoje stare, male narodne države — zato smo si le na bojnem polju mogli priboriti svojo jugoslovansko državo.

Od upora Črnega Jurija (Karadžorža) pa do prebitja solunske fronte so bili jugoslovanski vojski, četniki, prostovoljci in bojovniki nosilci in borci ideje nacionalnega osvobodjenja vsega jugoslovanskega ljudstva izpod tiranije Stambula, Dunaja in Pešte.

Zgodovina dobrovoljskega gibanja je stvarno zgodovina jugoslovanske narodne vojske, zgodovina jugoslovanske države.

To pa je tudi zgodovina jugoslovanske nacionalne revolucije, ki je na bojnem polju porušila dvoje tujih cesarstev, da bi iz njih razvalin mogla vstati jugoslovanska kraljevina.

S poudarjanjem dobrovoljstva se niti najmanj ne zmanjšuje legendarna slava in veličina srbske vojske in njene zasluge za osvobodjenje in zedinjenje.

Karadžoržev vnuk Petar Mrkonjić, prostovoljec francoske vojske, je organiziral in vodil pokret prostovoljcev-vstaev in je dal vstaji bosansko-hercegovinske raje pravi smisel. Ko pa je Srbija dvignila najidealnejšega prostovoljca na kraljevski prestol, so šli prostovoljci-četniki v Južno Srbijo pripravljati tla za veliko borbo, ki naj bi pomenila krvav obračun Balkancev s Turki in naj bi prinesla narodu svobodo po pestoletnem suženstvu. Za časa balkanske vojne so prihajali mladeniči in moške, vojaki in zdravniki iz prečanskih krajev v Srbijo in vstopali v službo Srbov in Bolgarov, čeprav jih je Avstrija besno preganjala.

Vse te vstaje in vojske pa so pomenile le priprave za popolni in končni obračun slovenskega juga z vsemi združenimi sovražniki našega naroda. Vsi ti dobrovoljski pokreti so samo velika priprava za tisti grandiozni fenomen prostovoljskega gibanja med Jugoslavlani ob časi svetovne vojne. Že ob njenem začetku so mnogi Srbi, Hrvati in Slovenci raznih poklicev pobežali na stran antinte, kjer so našli pripravna tla za boj proti tlačiteljem.

Gibanje prostovoljcev se je hitro širilo in je dobilo svoj pravi značaj v organiziranih vojaških enotah. V Srbiji so nastali posamezni odredi kakor jadrski, zlatiborski, gornjaški, sremski odred, ki so v vojaškem oziru predstavljali odlični material. Vsi ti odredi so tedaj šteli kakih 12.000 prostovoljcev in so se v vrstah srbske vojske udeležili bojev na Cer-planini, kjer je padel tudi »Preporodovec« in eden prvih slovenskih dobrovoljcev Avgust Jenko, dalje pri Rudniku, se umikali čez Albanijo in bili priča narodne katastrofe. Iz teh odredov je pozneje na solunski fronti nastal velik prostovoljski odred pod poveljstvom Vojna Popovića, znanega vojvode Vuka, ki je dosegel krono svojih uspehov 1. 1916, ko je skupno s srbskimi bataljoni zavzel 2551 m visoki Kajmakčalan. Do največjega razmaha pa se je razvil organizirani pokret v Rusiji, ko se je zbral iz vrst avstrijskih Jugoslovancev-vojnih ujetnikov nad 50 tisoč mladih in krepih bojnikov v I. in II. srbsko prostovoljsko divizijo.

Dejstvo, da so se bivši državljani, redni vojaki in častniki Avstro-Ogrske, z vseh strani v masah javljali za borbo proti Habsburžanom, to dejstvo je presenetilo ves svet in je odprlo na mah najusodnejše vprašanje svetovne vojne.

Kljub težkemu položaju na vseh zavezniških frontah so prihajali vedno novi prostovoljci z vseh strani. Prihajali so iz Italije, iz Severne in Južne Amerike, kjer so zapuščali dobre službe in družine, celo iz Avstralije jih je prišlo 60. Po ruski revoluciji krene 1. prostovoljska divizija iz ruske Odeše ob Črnem morju preko vse zemeljske oble čez Arhangelsk, Murman, Severno morje, Anglijo, Francijo in Italijo ali Bizerto v Afriki; ali pa skozi vso neizmerno Sibirijo, čez Japonsko, Kitajsko morje, Indijski ocean, Rdeče morje, Egipt na svoj končni cilj — na planinski venec solunskega zaliva, da bi izpolnila in osvežila razredčene vrste izmučene srbske vojske.

V septembru 1918 so že vse združene armade izvršile tisti strahoviti ofenzivni sunek, ki je strl tako močno utrjeno bolgarsko-nemško fronto. Jugoslovanska divizija, sestavljena iz samih prostovoljcev, vojakov in častnikov, prvič kot orkan, tesno objeta s srbsko vojsko, in prodir v rekordnem času 40 dni po nepopisnih marših, borbah in izgubah do Save in Donave. Vsi vojaški strokovnjaki, naši in tuji, soglašajo v tem, da predstavlja ta čin edinstven maksimum v zgodovini vojne.

Srbi, Hrvati in Slovenci s teritorija bivše Habsburške monarhije, prežeti z idejo in zavestjo jugoslovanske skupnosti, so se kot prostovoljci prostovoljno identificirali s Srbijo in so prevzeli že med vojno srbsko državljanstvo ob prisegi zvestobe kralju Petru, da bi pred vsem svetom na najučinkovitejši in najodločnejši način manifestirali, da niso nezavedni sužnji Habsburgovcev in tako zvani »Kanonenfutter« pangermanskega »Drang nach Osten«.

Pod vodstvom takratnega regenta Aleksandra so se sredi vojne zmede zedinili Jugoslavlani v vojaškem oziru; iz srbskih, črnogorskih in prostovoljskih polkov se je ustvarila organska celota — jugoslovanska vojska.

Zaradi jugoslovanskega vprašanja je prišlo do vojne — z jugoslovansko zmago pa se je vojna tudi odločila!

Danes je treba imeti mnogo fantazije in dobre volje, da se more človek zamisliti kakih 20 let nazaj v preteklost in se postaviti v položaj, v katerem so se nahajali tedaj avstrijski ujetniki: Srbi, Hrvati in Slovenci v Rusiji v času svetovne vojne. Ali more razumeti sodobnik, ki ne ve, kakšen ogromen pošten polj je bila tedaj Avstrija, ali more jasno razumeti, da je tedaj že sama odločitev prestopa iz avstrijske vojske v vojaške

odrede prostovoljcev pomenila veliko junaštvo in stavljanje na kocko ne samo svojega mladega življenja, temveč tudi usode svojih bratov, sester in roditeljev?

Po nepričakovanem porazu Rusov z izgubo Poljske in zavezniških neuspehov na vseh frontah, so se zamajali tudi najtrdovalnejši jugoslovanski in slovanski optimisti v Avstriji. Vsa vera je bila izpodkopana ob strašnih prerokovanjih o razpadu Slovanstva. Saj je divjala vojna in pustošila skoraj povsod po slovanskih tleh Srbije, Galicije, Poljske in na Goriškem, padali in umirali so slovanski vojaki v trumah, neizmerno pa so trpeli tudi slovanski prebivalci, stari, žene in otroci. Stališče Slovanstva je izgledalo brezupno... Zato so bili redki tisti, ki so imeli toliko moči, da so uporno vztrajali v veri, da bo čez tri leta ležal do zob oboroženi in izvrstno organizirani kolos centralnih sil strt v prah in pepel pod zmagovitimi koraki Francozov, Angležev, Amerikancev, Srbov, Italijanov, Belgijcev in Romunov, in da bo že koncem leta 1918 odmevala po ulicah Beograda, Zagreba in Ljubljane skupna jugoslovanska himna: »Bože pravde!«, »Lepa naša domovina« in »Naprej zastava Slave!«.

Lahko bi bilo petkrat več dobrovoljcev; toda za puške so grabili samo tisti, ki so tako leta 1914-1915, kakor tudi prej in pozneje verovali neomajno v državno zedinjenje Srbov, Hrvatov in Slovencev

kot v popolnoma gotov rezultat vojne. Ti borci niso verovali samo v vstajenje Srbije, temveč celo v ustanovitev edine kraljevine Jugoslavije z vsemi Srbi, Hrvati in Slovenci pod žezlom dinastije Karadžorževićev. To so bile visokoletne misli, ki so predstavljale maksimum jugoslovanskega programa. To je imelo tedaj nenavadno velik pomen. Dobrovoljci so prinesli vedro svežost v vrste izmučenih Srbov, s svojim nastopom samim so razmahili odločne zahteve naroda v jugoslovansko in slovansko širino. Vsa vzvišenost in večna vrednost dobrovoljskega pokreta je ravno v veliki etični ideji z žrtvami zvezane učinkovite vojaške pomoči bratu v nesreči, v najkritičnejšem času. Ko pa bi nevarnost minula, so bili odločeni v bratski slogi pristopiti k zgraditvi skupnega srečnega doma. Taki morali se je Evropa morala ukloniti!

Prostovoljci iz naših, takimenovanih prečanskih pokrajin so dali prav gotovo maksimum nacionalne in vojaške požrtvovalnosti na tujem teritoriju brez svojege istokrvnega zaledja in brez možnosti, da bi kot ranjenci prišli v objem svojih dragih, da bi njihova trupla bila pokopana na rodni zemlji. Poleg vsega jim je bilo popolnoma jasno, da je zanje vojaško ujetništvo izključeno, saj bi jih v Avstriji gotovo čakala sramotna in mučna smrt na vešalih. Delili so s Srbi vso njihovo težko usodo, ki v zgodovini nima primere. O tem govori vsa internacionalna vojna literatura — celo bivših sovražnikov. Neki nemec je napisal: »V Srbiji smo Nemci lahko umirali, ker smo vedeli, da padamo pod udarci nam vojaško enakovrednega resničnega junaškega nasprotnika...«

O borbah v Dobruđi pa je napisal ted. artilj. polkovnik Vojin Maksimović, nekdanji načelnik štaba omenjene divizije prekrasno knjiško: »Spomenica 1. Srbske dobrovoljske divizije 1916—1926.« Tako je prešla ta erbski vojaški strokovnjak veliko deio naših dobrovoljcev:

»To je sijajen primer napadnega duha naše prostovoljske divizije, ki je njena posebna odlika. To je bila že tretja velika bitka, v kateri so prostovoljci posebno v napadu pokazali vso svojo ogromno moralno in fizično moč ter visoko kvaliteto. Oni zavračajo obrambo v globokih rovih, ki jih zapira široki razgled upanja in sanjarenja o osvoboditvi in zedinjenju vseh bratov od Triglava do Egejskega morja. Napad pomeni zanje vihar, v katerem je izražen ves njihov plameniti duh in železna telesna moč, kajti vsak prostovoljec je Obilič...« — Lepšega priznanja dobrovoljci niso mogli dobiti.

R. Pn.

Danes poslednjič najboljša burka sezone!
2 uri burnega smeja

Vesela Škota

Stan Laurel in Oliver Hardy

Film, ki je imel po vsem svetu rekorden uspeh!

KINO UNION Telef. 22-21

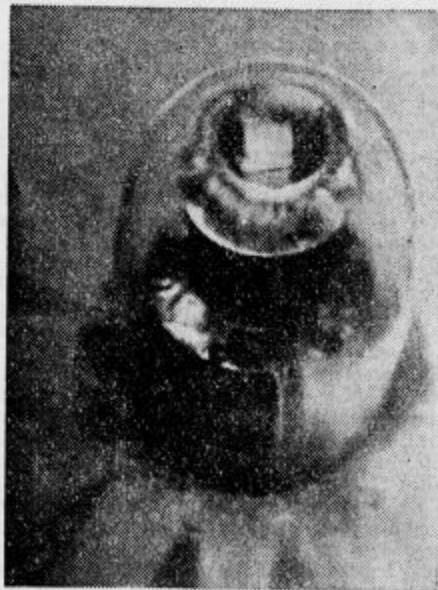
Danes ob 16., 19.15
in 21.15 uri

Izboljšani vrellec zdravja v Laškem

Laško, 25. junija.

Pred dobrim mesecem dni smo poročali o začetku preurejanja radioktavnih vrelcev v zdravilišču Laško, ki je last Osrednjega urada za zavarovanje delavcev, upravlja pa ga ljubljanski Okrožni urad. Dela so sedaj toliko napredovala, da moremo že poročati o prvih uspehih. Novo zajetje vrelcev se je pokazalo za tako uspešno, da se bo sloves tega najbolj znamenitega in morda edinega radioktavnega zdravilišča v državi še bolj dvignil.

Kipenje vrelca

Zdravilišče Laško je imelo dosedaj tri vrelce, ki so bili zajeti na dokaj primitiven način že pred kakšnimi 8 do 9 desetletji. Pokazala pa se je potreba, da se ti trije zdravilni vrelci zajamejo na novo, na moderen način, tako da ne bi uhajalo najbolj dragoceno, kar ima vroča voda tega vrelca — plemeniti plini, zlasti emanacije radija. Tri stare vrelce so res sedaj zajeli v en sam skupen vrellec, pri delu pa so naleteli na nepričakovano odkritje: tik poleg tega vrelca so odkrili še nov, popolnoma poseben vrellec, ki je prav tako toplej kakor stari skupni vrellec in ki ima prav tako radijske emanacije. Vrellec ima svoj začetek — po računu — kakih 2000 metrov pod zemeljsko površino, je zajet na živi skali 5 metrov pod površino. Voda v obeh sedanjih vrelcih ima 37,5° C toplote. Zajetje obeh vrelcev, ki je že deloma uspešno izvršeno, se je posrečilo v taki meri, da radijske emanacije ne bodo več uhajale. Oba vrelca bosta dajala v bodoče okoli 5000 litrov tople radioktativne vode na minuto ali okoli 1 milijon litrov vode na dan. Zdravilišče bo torej vedno preskrbljeno s svežo, toplo naravno vodo. Zajetje vrelcev vodi mednarodni strokovnjak inž. Evgen Maurer iz Baden-Badna.

Zgodovina vrelca v Laškem je vobče znana. Skoro gotovo so poznali vrelce že Rimljani, saj so tudi oni uporabljali sosedne Rimske Toplice, da pa tople v Laškem niso uporabljali, je bila gotovo vzrok neposredna bližina Savinje. Prva razisko-

vanja v novejšem času pa je uvel del leta 1818 zdravnik dr. Riedl. Na njegovo pobudo so prebivalci Laškega že postavili primitivne koče nad vrelce in se tam kopali. Leta 1854 pa je inž. Redl, ki je vodil gradnjo južne železnice, zgradil tukaj kopališče z bazenom in kabinami. Lastniki kopališča so se nato menjavali, dokler ni kupil zdravilišča Teodor Gunki, ki je zgradil vse sedanje stavbe in kopališče nazval po cesarju Francu Jožetu. Laško je bilo dolgo časa zbirališče avstrijskega dvora in še danes kažejo kabino, ki jo je uporabljal Franc Jožef pri svojih obiskih v tem kopališču. Leta 1930 je kupil zdravilišče SUZOR in ga izročil v upravo OUZD. SUZOR je mnogo investiriral v zdravilišče, največja investicija pa bo sedanja ureditev vrelcev, na katere bodo položili betonsko ploščo, nad njo pa zgradili vodnjak s pitno termalno vodo. (Voda laških toplih namreč ni dobra samo za kopanje, marveč tudi za pitje.) Zdravilišče ima sedaj 11 lepih kabin s kopalnimi in pa velik prostoren bazen, ki obsega 90 kvadratnih metrov ter je ves obložen s ploščami. Radiokativnost teh vrelcev sta dokazala univ. prof. dr. Ivan Bubenovič in dr. Franc Tušan, ki sta izdala strokovno mnenje že leta 1924.

Okoli obeh vrelcev bo uprava zdravilišča uredila lep park. Ako omenimo še, da je tik pod kopališčem Savinja, ki nudi v poletnih mesecih možnost idealnega kopanja na prostem ter sončenja, dalje, da je mesto Laško z vso okolico bogato naravnih lepot in sprehodov, moramo priznati, da je zdravilišče v Laškem naravnost idealno, zlasti za revmatike, za živčno bolne, za one, ki bolehalo za netuberkuloznimi obolenji dihalnih in prsnih organov in podobnimi boleznimi. Z modernim zajetjem vrelcev pa je Laško letos napredovalo za velik korak.

Naši eliki nam kažejo izvir zajetega vrelca, in sicer na eni sliki, kako voda prši na dan ter dela vrelce kakor bleščeč kristal, na drugi eliki pa vidimo, kako je vrellec že ukročen ter napeljan v cev.

Zajeti novi vrellec

Kaj bo od 1. do 10. julija?

† Josip Mazi

Ljubljana, 25. junija.

Danes je umrl v Ljubljani g. Josip Mazi, direktor 1. dr. realne gimnazije v Ljubljani. — Z njim odhaja v večnost eden odličnih slovenskih pedagogov in znanstvenih pisateljev. Zlasti si je pokojnik pridobil sloves kot strokovnjak v deskriptivni geometriji. Rodil se je 24. januarja 1872 v Zireh, realko je dovršil v Ljubljani, kjer je maturiral 1892, nato pa je študiral na dunajski tehnični visoki šoli in univerzi matematiko in opisno geometrijo, iz katere je napravil profesorski izpit leta 1906. Služboval je na ljubljanski realki že od leta 1901 dalje najprej kot suplent, potem pa kot redni profesor. Začasni vodja tega zavoda je postal leta 1918, leta 1919 pa je postal direktor zavoda. Leta 1931 je nastopil službeno mesto načelnika prosvetnega oddelka v Ljubljani, toda je kmalu to mesto odložil ter zopet prevzel mesto direktorja realke, ki ga je obdržal tudi, ko je bil ta zavod spremenjen v realno gimnazijo.

Velike zasluge si je pridobil za slovensko šolsko književnost, ko je sestavil več knjig za pouk geometrije, zlasti za nižje razrede. V pouku matematike in opiene geometrije je bil nedosegljiv. Zlasti opisno geometrijo, ki je sorazmerno težek predmet, je podajal zgledno nazorno in razumljivo vsakemu dijaku. V mlajših letih je tudi prevajal igre za ljubljansko gledališče. Kot prosvetni šef in kot direktor je bil strog in neizpros, toda mož izredne pravičnosti. Med dijaki je užival veliko avtoriteto, med stanovskimi tovariši pa veliko spoštovanje. Zapušča poleg soproge dve že poročni hčerki in enega sina. Pokojniku naj sveti večna luč! Zaljubljen naše iskreno sožalje. Pogreb pokojnika bo v soboto ob 5 popoldne iz hiše žalosti v Vegovi ulici.

Slovenija ima 1.200.000 prebivalcev

Higijenski zavod v Ljubljani je sestavil podatke o gibanju prebivalstva v Sloveniji v teku lanskega leta. Iz te statistike je razvidno, da se je število porok od 1934 na 1935 povišalo od 7515 na 8028, nasprotno pa se je zmanjšalo število novorojencev od 28.900 na 27.961. Važno je zabeležiti, da se je lani povišalo število nezakonskih otrok od 3281 na 3347, zmanjšalo pa se je število mrtvorojenih od 682 na 609.

Lani se je nadalje povišalo število smrtnih primerov za okoli 1000, točno od 16.552 leta 1934 na 17.467 leta 1935. Zaradi tega je tudi bilanca lanskega gibanja prebivalstva neugodnejša kakor leta 1934. Leta 1934 je znašal prirastek (rojstva manj smrti) 11.666, lani pa samo še 9885. Omeniti pa moramo, da je imelo leto 1934 rekordno nizko število smrtnih slučajev.

Na podlagi izkazov o gibanju prebivalstva ceni Higijenski zavod število prebivalstva v naši banovini v zadnjih letih:

31. decembra 1932	1.166.887
31. decembra 1933	1.177.501
31. decembra 1934	1.189.167
31. decembra 1935	1.199.052

Jadranska straža in strankarstvo

Prejeli smo: »Ni res, da ko je bil predsednik Oblastnega odbora JS v Ljubljani g. dr. Pirkmajer hkrati še pomočnik bana dravske banovine, je kot pomočnik bana dravske banovine izdal vsem okrajnim načelnikom zaupno okrožnico, marveč je le res, da sem z navadnim osebnim dopisom z dne 30. maja 1933, kakor več drugih oseb, zaprosil tudi sreske načelnike, da posvetijo svojo pažnjo zanimanju prebivalstva za JS.«

Ni res, da je bilo v tej okrožnici strogo naročeno, naj okrajni načelniki pazijo, kakšnega političnega prepričanja bodo odborniki Krajevni odborov JS, marveč je le res, da sem s tem osebnim pismom pojasnil organizacijska določila pravih JS in le priporočal posebno pažnjo glede moralne in idejne kvalitete oseb v odborih.

Ni res, da sem naročil, da se v primeru, da Krajevni odbor ne bo ustrezal politiki JNS, onemogoči njegovo delovanje, marveč je le edino le res, da sem pisal, da mi je mnogo na tem ležeče, da se ne bi JS zlorabila v katerekoli strankarske namene, odnosno, da ne bi v njej prihajali do izraza lokalni spori.

Ni res, da iz tega sledi vprav sramotno dejstvo, da predsedniku Oblastnega odbora JS ni bilo mar za delo in napredek JS, ampak le za to, da dobi z organizacijami JS v Sloveniji v roke aparat, ki mu bo služil pri utrjevanju politične stranke, marveč je le res, da sem vedno le skrbel za delo in napredek JS, kar dokazujejo doseženi uspehi in da sem posebno vedno povdarjal absolutno nepolitichnost organizacije in zahteval, da se ne vmešava v politične zadeve, kakor tudi, da se ne izrablja za katerekoli strankarske namene. Z odličnim spoštovanjem dr. Otmar Pirkmajer, pomočnik bana v pokouju.

Op. uredništva: Kljub temu, da popravek g. pomočnika bana v pokouju ni bil dostavljen tako, kakor zahteva zakon o tisku, ga vendar priobčujemo, ker je tudi v našem interesu, da se stvar razčisti. Kdor popravek g. dr. Pirkmajerja pazljivo prebere, bo lahko dognal, v koliko so bile naše trditve resnične.

Štehanje in ples pod lipo

sta dva zanimiva poskusa, kako oživiti pri nas stare narodne igre. To nalogo je prevzela pri nas Prosvetna zveza. Vsi, ki se zanimajo za narodne starine, pridite dne 5. julija 1936 na gorenjski prosvetni dan v St. Vid nad Ljubljano! Tam bomo popoldne veselica, pa ne tisto odurno pijačevanje, marveč prava narodna veselica z narodnimi igrami. Koroško štehanje in ziljski ples pod lipo bode skušali verno podati gorenjski fantje, ki se že pridno vadijo. Na vsak način bo ta poskus tako zanimiv, da ga je vredno pogledati. Zatorej v ne deljo, 5. julija, vsi v St. Vid na veselični prostor pred Ljudski dom!

Drobne novice

Starešine in akademiki

»Akademska zveza« v Ljubljani se uradno udeležila Slomškovih dni v Mariboru. Skupno z akademiki se teh slovesnosti udeležijo tudi člani »Slovenskega katoliškega akademskega združenja«. Odhod iz Ljubljane je v nedeljo, dne 28. junija ob 5.30 zjutraj z glavnega kolodvora. Vsi udeleženci naj bodo najkasneje 15 minut pred odhodom vlaka na kolodvoru. Akademiki imajo četrtno vožnjo; glede prehrane in stanovanja v Mariboru je vse urejeno. Celotni stroški znašajo ca. 50 Din.

Vzemite s seboj društvene trakove! Povratek iz Maribora je v ponedeljek, dne 29. junija ob 17.58.

Za udeležence bo v nedeljo v Mariboru po prihodu vlaka skupna sv. maša.

Naša velika želja je, da se slov. akad. starešine, akademičarke in akademiki v čim večjem številu udeležijo te eminentno katoliške manifestacije.

»Akademska zveza«.

Koledar

Petek, 26. junija: Janez in Pavel, mučenca; Vigihi, mučenec. Prvi krajec ob 20.23. Herschel napoveduje lepo vreme.

Osebnosti

= Diplomirani so bili na tehnični fakulteti univerze kr. Aleksandra I. za rudarske inženjerje: Gornik Ignac iz Maribora, Roblek Vinko iz Ljubljane, Tokin Vasa iz Novega Sada. Čestitamo!

= Diplomirani so bili na državnem konservatoriju v Ljubljani s. Trobina Dulcissima iz znane muzikalne rodbine iz Šostanja. K odličnemu uspehu iskreno čestitamo.

= Iz vojaške službe. Odrejena sta na službo v vojno delegacijo pri ravnateljstvu državnih železnic v Ljubljani topniški poročnik Maks Kosovine in na službo v celjsko vojno okrožje topniški stotnik II. razr. Božidar Okorn.

= Oslavko na državno službo je podal uradniški pripravnik VIII. pol. skupine inženjer kemije Božo Težak.

= Izpit je napravil za čin peh. stotnika II. razr. — specializiranega za kontrolno skupino ekonomske stroke, peh. stotnik II. razr. Jakob Miroslav.

— Katehetskno društvo še vabi g. katehete na kongres v Split od 2. do 4. julija. Vožnja je četrtna. Kdor se še ni prijavil, naj se prikladi sam na Biskupsko pisarno v Splitu.

— Vsem podeželskim udeležencem proslave razvijal dobrovoljskega prapora na Vidov dan v Ljubljani sporočamo, da bo konec sprejema ob pol 1. popoldne. Akcijski odbor.

— Višji tečajni izpit na II. drž. realni gimnaziji v Ljubljani v juniju 1936. K izpitu je bilo pripuščenih 36 kandidatov in 41 kandidatkin, skupaj 77. Izdelalo je 22 kandidatov in 24 kandidatkin, in sicer: Ausser Janez Battistin Josip, Cvetko Rudolf, Dolinšek Franc, Duh Martin, Gaberščik Fr., Hojzanc Vincencij, Lazar Milan, Marn Josip, Puppis Miroslav, Samsa Ladislav, Srebot Svetozar, Stepančič Radoslav, Tome Vilomir, Uderman Dušan, Vagaja Franc, Vrančič Miroslav, Zajec Boris, Zaplatil Leon, Zupšek Jožef, Zaveršnik Herbert, Zihner Branko, Ahazhiz Hani, Bačić Ksenija, Černe Ana, Čobal Darinka, Dečman Marija, Gašperšič Marija, Globočnik Vladimir, Ježerski Hildegarde, Kerševan Ida, Kristan Amalija, Leskovic Leopoldina, Medven Marija, Mihelič Karla, Novak Krista, Pollak Ana, Poženel Irena, Rozman Frančiška, Siračner Josipina, Sturm Fedora, Velkavrh Roza, Vrančič Rozalija, Vrtičnik Jožica, Waschte Zlata, Zornada Vida. Vrtičnik za tri mesece je bilo 5 kandidatov in 6 kandidatkin, za eno leto pa 9 kandidatov in 11 kandidatkin.

— Višji tečajni izpit na realni gimnaziji v Novem mestu se je končal z naslednjim rezultatom: Od 20 kandidatov (11) in kandidatkin (9) jih je z uspehom opravilo izpit 14 (8 fantov in 6 deklet). Trije imajo popravni izpit iz matematike. Trije pa so padli, eden za eno leto, druga dva pa sta izgubila pravico polagati zrelostni izpit.

— Vpisovanje za I. letnik dr. Krekove višje gospodinske šole, Ljubljana VII. — Šiška, bo v torek dne 30. junija. Prijave in prospekti se dobe na zavodu brezplačno. Učence iz oddaljenih krajev se lahko vpišejo tudi pismeno.

— Dan za dnem toča. Iz Zibike poročajo: V ponedeljek 26. t. m. zvečer je divjala nad Zibiko in okolico nevihta s točo. Dve tretjini trte in poljskih pridelkov je uničenih.

— Skladiški dom na Voglu je zopet stalno odprt in oskrbovan od 28. junija dalje.

— Zrakoplovna podčastniška šola v Novem Sadu 4. bo sprejela 1. oktobra t. l. goience iz meščanstva. Kandidati ne smejo biti mlajši od 17 in ne starejši od 21 let. Ostali sprejemni pogoji so razvidni iz Službenega vojnega lista št. 1381—1384, ki je interesentom na vpogled pri pristojnih voj. okrožjih in na vseh orožniških postojah.

— Naš panj. (A.—Z. panj.) Opis in praktičen uvod, kako čebelarimo v njem, pojasnjeno s 107 slikami med besedilom. Po lastnih izkušnjah za slovenske čebelarje priredil Anton Znidaršič, Ljubljana, 1925, 134 strani. Cena nevezani knjigi 35 Din, vez. 40 Din. Naroča se v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani. Knjigo je sestavil pisatelj na podlagi lastnih večletnih izkušenj in je namenjena predvsem onim, ki bi v čebelarstvu radi napredovali in čebelarstvo, razvidno iz te razprave ugodnosti čebelarjenja v A.—Z. panju. Splošni nauki o čebelarstvu so pa obdelani že v knjigi A. Janša — Fr. Rojina: Popoln nauk o čebelarstvu, ki je izšla tudi v jugoslovanski knjigarni in stane 24 dinarjev. Čebelarjenje po ameriškem načinu zahteva velik panj, velika mera, in to je prilagodil našim razmeram. Prinaša napravo opis in mere A.—Z. panja na ta način, da jih lahko izvrši poznejši vsak mizar. Naštevajo dalje orodje in priprave, ki so potrebne vsakemu naprednemu čebelarju pri opravljanju raznih del v panju. Dalje o prevajanju čebel, preseljevanju čebel iz kraničev na premično satje, pridobivanje medu iz satja, o postavljanju čebelnjakov itd. Vse to pa na podlagi mnogih slik, da je stvarna dostopna vsakemu.

— Knjižica o raku. Odbor Društva za zatiranje raka je izdal pod naslovom **Beseda o raku**, knjižico, ki so jo sestavili ljubljanski zdravniki dr. Robert Blumauer, dr. Fran Gerlovič, dr. Albert Trtnik, dr. I. Pintar in dr. Alojz Zalokar. Po kratkem predgovoru, ki ugotavlja, da je danes treba delati proti tej bolezni z aktivnim sodelovanjem javnosti, so pisatelji nanizali nekoliko poglavij o najbolj važnih vprašanjih raka. Posebno poglavje proučava, kako bi se dalo tudi v dravski banovini organizirati uspešno in sodobno zdravljenje raka, ki je s sedanjimi sredstvi samo polovičarsko. Glavno in nujno je pomagati onim, ki so že bolni in onim, ki bodo še obboleli. V drugem sestavku je opisana borba, ki jo vodi kirurgija za ozdravljenje za rakom bolnih in pri kateri nož operaterja

dostikrat zmaga. Kjer omaga nož, mu priskočita na pomoč še radii in rentgenski aparat. V poglavju o raku ženskih spolov so nabrana dragocena navodila, kako naj žensko samo pripravi do pravočasnega spoznanja raka in s tem do ozdravljenja. — Knjižica prinaša mnogo podatkov, ki bodo zanimali vsakogar. Dodanih je nekaj poučnih slik. — Naroča se pri Jugoslovanskem društvu za proučevanje in zatiranje raka, Ljubljana, Stara pot 3, dobi se tudi po knjižarnah in nekaterih trafikah. Cena 10 Din.

— Telefonski promet. Ministrstvo pošte, telegrafa in telefona je dovolilo, da se odpre telefonski promet na progh Stražišče—Dunaj (4.20 zl. fr.), Ljubljana—Stockerau (4.20 zl. fr.), Mežica—St. Pölten (3.45 zl. fr.) in Maribor—Zell am See, Cankova—Jennersdorf in Cankova—Leibnitz (3.45 oziroma 1.50 zl. fr.). Zneski v oklepajih so pristojbina za triminutni pogovor.

Ljubljana

© Vidov dan, dne 28. junija se vsako leto praznuje kot spominski dan umrlih borilcev za vero in domovino s slovesno službo božjo. Ker pa je letos Vidov dan 28. junija na nedeljo in se po liturgičnih predpisih katoliške cerkve na nedeljo ne sme opraviti rekviem ob obelnicah, se bo v smislu svoječasnega sklepa jugoslovanskih škofov iz julija 1919, izdanega v sprazumu z ministrstvom za vero, obhajala — katoliška cerkev praznovanja v soto, dne 27. junija 1936. Ta dan se bo v tukajšnji stolnici sv. Nikolaja opravila spominna služba božja ob 10. popoldne. — Svečani pravoslavni obred za vidovanske junake pa bo v nedeljo dne 28. junija v kapeli in vojašnici vodovodni Mišiča ob 10. — V evangelijski cerkvi bo slovesna služba božja prav tako v nedeljo dne 28. junija ob 10. popoldne. — Kraljevska banska uprava dravske banovine.

© Ravnateljstvo I. državne realne gimnazije poziva vse učence zavoda, da se udeležijo pogreba pokojnega direktorja gospoda Mazija Josipa, ki bo v soto 27. junija ob 17. Zbirališče ob 16.30 na južnem delu šolskega dvorišča.

© Ravnateljstvo I. državne realne gimnazije prosi vse dijakove, da pridejo k pevski vaji v petek 26. junija ob 10 v kemijsko predavalnico.

© Maša zadušnica za blagopojnega gospoda profesorja Evgena Jarca bo v soto 27. t. m. ob sedmih zjutraj v cerkvi sv. Jožefa.

© Občni zbor društva »Jeglič« bo letos 1. julija v zavodu sv. Stanislava. Ob devetih bo skupna sv. maša, ob 10. zatečel rednega občnega zbora. Na dnevnem redu je poleg običajnih točk tudi razgovor o podporni dijaški zadrugi za akademike, ki jo društvo ustanavlja in s tem podpira tovariše pri študiju na univerzi. Pravila te zadruge bo prinesel pred občnim zborom »Veselnik«, da bo razgovor plodnejši. Zavod in društveni odbor prosita za udeležbo vseh bližnjih članov, ker se z občnim zborom začneja važna nova doba. Vse tovariše, ki žele v zavodu pred občnim zborom prenočiti, prosimo, da se nekaj dni prej prijavijo Jegličevci, na veselo svidenje 1. julija v našem skupnem domu!

© Gospodinjstvo V tej neznosni vročini kuhajte samo na električni kuhali plošči (rešo). Prisluhite predavanju danes ob 16. na Bregu 8.

© Najnovejši svetovni modni časopisi so na ogled v Radion posetovalnici, Mestni trg 25. — Tam se tudi dnevno vrše poskusna pranja pri neženih oblek iz najbolj občutljivih tkanin ob prisotnosti gospodinj. — Vsek dan ob 16. je predavanje o pravnem ravnanju s perilom, sušenju in likanju. Lahka glasba in dva filma skrbita za razvedrilo. — Vse brezplačno. — Obiščite nas čimprej.

© Risarsko in zemljepisno razstavo priredi I. drž. real. gimnazija v Vegovi ulici dne 27. in 28. junija v risalnici II. nadstropja. Vstop je prost. Starši in prijatelji so vladno vabljeni.

© Promenadni koncert pošlarske godbe bo v soto zvečer ob pol 9. pred trnovsko cerkvijo.

© Pogosti padci z dreves. Sedaj, ko zore češnje in cvete lipa, mora ljubljanska bolnišnica dnevno sprejemati otroke in napol dorasle, ki so se ponesrečili pri obiranju dreves. Včeraj je obiral lipovo cvetje 16letni pečorjev sin Stefan Tudija iz Detelove ulice 12 v Zeleni jami. Padel je z drevesa ter si zlomil levo nogo in slovalu.

1 Nočno službo imajo lekarni: dr. Sušnik, Maribor trg 5; mr. Kuralt, Gospodarska c. 10 in mr. Bohacec, Rimeška cesta 21.

Poizvedovanja

Dekliški plačnik je bil najden na Privozu Dobi se v trgovini Špelič, Sokolska ul. 11.

Celje

© Državno dvorazredno trgovsko šolo v Celju je ob koncu šolskega leta obiskovalo 35 dijakov in 101 dijakinja, skupaj 136. Z odličnim uspehom je izdelal 1 dijak in 2 dijakinji, a prav dobrim 3 dijaki in 17 dijakinj, z dobrim 10 dijakov in 28 dijakinj, z zadostnim 8 dijakov in 13 dijakinj. Večja skupaj je izdelalo 22 dijakov in 26 dijakinj. Razred ponavljajo 3 dijaki in 15 dijakinj. Končni izpit je polagalo 14 kandidatov in 19 kandidatkin. Z odličnim uspehom so naredile izpit 4 kandidatkinje, s prav dobrim 3, z dobrim 5 kandidatov in 8 kandidatkin, z zadostnim uspehom 5 kandidatov in 1 kandidatkinja. Odklonjeni so bili s pravico do polaganja popravnega izpita v septembru 4 kandidati in 3 kandidatkinje.

© Na drž. dvorazredni trgovski šoli v Celju bo zaključek šol. leta 1935-36 in proslava Vidovega dne v nedeljo, dne 28. junija. Učenci in učence se bodo zbrali ob pol 8. šol.

© Pevsko društvo Celjski Zvon priredi v nedeljo, dne 5. julija 1936 izlet na goro Oljko. Odhod z jutranjim vlakom ob pol 8. Sv. opravilo bo na gori Oljki. Celjski Zvon ima vajo za mešani zbor v četrtek, dne 2. julija ob 8 zvečer.

© Rezervni oficirji se obveščajo, da bo služba božja na Vidov dan dne 28. junija v cerkvi sv. Danijela ob 8, zatem pa v pravoslavni in evangelijski cerkvi. Udeležba je obvezna.

© Smrtna kosa. Včeraj ponoči je umrl v celjski bolnišnici, kjer se je zdravil od 11. junija dalje dr. Uher Vilmož, ministrski uradnik iz Budimpešte. Lekal je zdravja svoji bolezni v Rogški Slatini, ker se mu je pa stanje poslabšalo, je moral v celjsko bolnišnico, kjer je sedaj umrl. Njegovi zemski ostanki bodo prepeljani v Budimpešto. Nadalje so umrli v celjski bolnišnici Pondelek Andrej, obč. rezev, 79 let, šmarje pri Jelšah; Pečnik Liza, 33 let, žena umr. delavca iz Rečice ob Savinji; Hrovat Jakob, 44 let, delavec iz St. Jurja ob j. z.; Ogrizek Rozalija, 66 let, dinarica iz okolice Šmarje pri Jelšah. Na Mariborski cesti št. 5 je umrla v eredo Škorjanc Justina, 30 let, žena šoferja iz Celja.

© Velika invalidska tombola bo dne 5. julija t. l. na Dečkovem trgu v Celju.

Maribor

Meščani!

Za Slomškove praznike dne 27., 28. in 29. t. m. bodo obiskale Maribor množice ljudstva in med njimi odlični gostje ter zastopniki kraljevske vlade. Vljudo vabim meščane, da že v soto, 27. t. m. zjutraj okrasijo svoje hiše z zastavami, one hiše ob ulicah, kjer bo šel sprevod, pa z zelenjem, kar bo na svojih poslopih storila tudi mestna občina. Hišne posestnike ob ulicah, kjer bo šla velika nočna procesija mož ob polnoči v noči od 28. na 29. junija, prijazno vabim, da razsvetlijo okna svojih hiš. Obenem vljudo vabim meščane, da se udeležijo v soto popoldne na kolodvoru sprejema visokih cerkvenih dostojanstvenikov in drugih odličnih gostov, ki prispejo z brzovlakom ob tričetrt na 4 popoldne. Vabim tudi meščane, da se udeležijo vseh slavnosti in posebno še velike ljudske igre »Naša apostola« in koncerta v unionski dvorani. Za naš Maribor veljajo Slomškovi prazniki kot domoljubna prireditelja, ki naj se jih udeležijo vse naše meščanstvo. Vabim in prosim meščane, da gredo gostom povsod na roko.

Podpredsednik mestne občine
Zebot Franjo a. r.

60 letnica Slomškove šole

Maribor, 25. junija.

Včeraj dopoldne je proslavila Slomškova dekliška meščanska šola v Mariboru svoj biserai jubilej. Najprej je bila v etolnici služba božja, ki jo je opravil lavantinski vladika dr. Ivan Tomažič, pridigoval pa je prvi slovenski katehet na zavodu, upokojeni prof. magr. Ivan Vreže.

Po eveti maši je bila na zavodu lepa proslava. Prišli so odlični gosti: škof dr. Tomažič, mestni poevnik general Milenkovič, oba okrajna načelnika dr. Popovič in dr. Šiška, mestni podžupan Zebot, etolni kanonik in mestni župnik magr. Umek, magr. Vreže, ga. Maistrova ter številni starši učenk. Pozdravila jih je ravnateljica Klavžerjeva, ki je nato v drugem nadstropju odkrila spominsko ploščo kralja Aleksandra. V telovadnici se je proslava nadaljevala z akademijo ter je bilo na sporedu večina Slomškovih pesmi in spominski govor učiteljice Jugove. Škof dr. Tomažič je radostno čestital ravnateljici, pevskemu zboru in gojenkam k mični prireditvi. Izrazil je željo, da bi naš veliki Slomšek izprosil obilo blagoslova za zavod in za vse, ki z njim delujejo ter se učijo.

Proslava Vidovega dne. V nedeljo 28. junija bo ob 8 otvoritvena sv. maša Slomškovih praznikov v stolnici. Ob tej priliki bo obenem proslava Vidovega dne. Zastopniki oblasti se udeležijo službe božje v običajnem redu. Društva se zberejo z zastavami pred škofijskim dvorcem ter spremitjo vladiko v stolnico.

35 letnica mature so praznovali v torek in sredo maturanti mariborske gimnazije iz leta 1901. V torek je bil prijateljski sestanek v Nabavljalni zadrugi, v sredo pa so bili gostje tovariša dr. J. J. harta v njegovem krasnem penzionu Lobjnica na Smolniku. Proslave so se udeležili okrajni načelnik v p. dr. Matko Ipatič, sodni svetnik dr. Tombak, prof. bog. dr. Anton Jehart, žel. uradnik Kitak, prof. I. Mravljak, zas. urad. Stefan Medved in novinar V. Spindler — vsi iz Maribora, ter dekan A. Sagaj iz Hoč, župnik Sinko (Sv. Lenart v Slov. gor.), Kraner (Sp. Sv. Kungota), Trinkaš (Pameče), Letonja (Sv. Božen v Slov. gor.), direktor Jug. sodni svetnik Tiller in odvetnik dr. Jakše — vsi iz Ljubljane. Mnogi tovariši so bili zadržani, dvojico — ravnatelj V. Pušenjaka in E. Vargazona pa že pokriva zemlja. Praznovanje je bilo lep dokaz iskrenega, odkritega tovarštva.

Vremenska hišica popravljena. Občina je dala temeljito popraviti znano vremensko hišico na Slomškovem trgu, ki jo je daroval mestu svoječasno veletrgovec Julij Pfrimer. Prijetno so Mariborčani iznenadeni, ker je sedaj tudi vklesan napis na marmornem postavku slovenski in prav tako so vse oznake na instrumentih v slovensčini.

Uprava »Slovenca« in »Slovenskega doma« na Koroški cesti 1 išče kolporterja. Dober za sluzek!

Slaba spričevala — vzrok bega. Gostilničarju Mareku je pobežnil 12-letni sinko Friderik. Baje se je podal v družbi nekakega 13-letnega Janca v Avstrijo. — Pogrešajo tudi 12-letnega Franca Poliča, učenca I. razreda meščanske šole. Pustil je doma sporočilo, da si gre po svetu služiti kruha. Izginil je tudi dijak I. razreda gimnazije Alojz Ambrož.

Novi avtobusi pridejo. Te dni pridejo iz Nürnberga nove šasijske Diesellovimi motorji znamke MAN za mestne avtobuse. Najprej pridejo dve in kasneje še dve šasiji. Karoserije se bodo izdelale pri nas. V avtobusih bo 23 sedežev. V Perglerjevi delavnici preurejajo »Rdečega Frančka«, ki dobi udobnejše sedeže.

Ooromno škodo je povzročil okrog Sv. Marjete ob Pecnici povodenj Pecnice. Vsi travniki in vse njive so zablazene, žetev in košnja je uničena, pa tudi drugi poljski pridelki so prizadeti, ker ponekod voda še sedaj stoji na njivah.

Pomoto popravimo. Pri telefonskem prenosu poročila o občnem zboru Tujskoprometne zveze nam je skrat zamenjal imena. Predsednik je ing. Vladimir Slajmer, I. podpredsednik direktor Ivo Šubic iz Celja, II. podpredsednik pa ravnatelj ban. zdravilišča Rogška Slatina Gračner Ivan.

V koso se je zapeljal. Nevarno se je ponesrečil krojač Rudolf Svar iz Maribora. Ko se je peljal v Dogašah na kolesu mimo skupine koscev, je eden od koscev obrnil koso in Svar se je zaletel na rezilo ter si prerezal vrat. — Spravili so ga v bolnišnico.

Posestne izpremembe. Veleposelnik Gustav Scherbaum je prodal geometru Petritu dve parceli v Kopaljski nasproti mestnega kopaljšča za 230.000 dinarjev. Novi lastnik namerava zgraditi poleg mlinskega poslopja, ki bo preurejeno v prostore Mariborske tiskarne, večje stanovanjsko poslopje.

Delavnico za ukradenega kolesa so odkrili orožniki pri Sv. Trojici v Slov. goricah, zraven pa je bilo kar celo skladišče tujih koles. Večinoma so izvirala iz tatvin v Mariboru. Vrljijo se sedaj poizvedbe, ker so imeli tatovi obširne »trgovske zveze z odjemalci ukradenih koles.

Nesreča mariborskega industrijalca. Včeraj sta se ponesrečila s svojim avtomobilom solastnik mariborske tekstilne tovarne Doctor in drug dr. Ernest Zucker z Dunaja ter mati solastnika iste tovarne ravnatelja Fischerja. Nesreča se je dogodila v bližini češkoslovaške meje.

Železniki

Prosvetno društvo v Železnikih proslavi v nedeljo 28. junija ob 8. zvečer na trgu pred župno cerkvijo Slomškov praznik z sledečim sporedom: godb. točke, Slomškove pesmi, izvaj. Prosvetno društvo Selca; govor; Hofmansthal — O. Župančičev misterij Sleherni. Vstopnina k proslavi: sedeži 1. 8 Din, II. vrste 6 in stojšče 4 Din. K tej lepi Slomškovi proslavi vabimo vso Selško dolino. Ker se zaradi oddaljenosti ne moremo udeležiti mariborskih dnevoj, proslavimo Slomška v domači fari.

Strelna zažiga

V nedeljo, dne 21. junija, je zadivjala nevihta nad Opločnico pri Slov. Konjicah. Gasilci so se ravno pripravljali za tombolo, ko je ob pol 1 udarila strelna v električni vod in od tam preskočila v akedenj mladega posestnika Jožefa Oberaki. V trenutku je vzplaploal ogenj in takoj se je užgala zraven etoječa enonadestopna stanovanjska hiša. Na kraj požara so takoj prihiteli domači gasilci, malo pozneje še iz Konjic in Tepanja. Požrtvovalnosti gasilcev se je zahvaliti, da se je ogenj lokaliziral samo na to hišo; goreča hiša je ravno eredi vsaj in so sosedje oddaljeni samo 3 do 4 metre. Tako je postala lepa domačija v eni uri kusp razvalin. Udarce je tem hušji, ker je mladi gospodar šele letos prevzel posestvo po umrlem očetu.

Škoda je velika in le deloma krita z zavarovalnino. Vsa čast gasilec in sosedom, ki so z velikimi napori družini vsaj deloma rešili pohištvo.

Dolnja Lendava

Pred dnevi je priredilo Društvo slušateljev filozofske fakultete iz Ljubljani poučni izlet v Prekmurje. Obiskali so tudi Doljno Lendavo, kjer so bili naj vse prijazno sprejeti. Učitelj G. Kokoli, znan folklorist, jim je razkazal vse kraljevine znamenitosti, povdarjajoč trpljenje ljudstva za to zemljo, ki jo je ohranilo Jugoslaviji. G. veroučitelj Verbašnjak pa jih je seznanil s socialnimi nepravilnostmi, ki krčijo po temeljiti spremembi in izboljšanju, ker žal se je do zadnjega časa na tem polju storilo le zelo malo. Opozoril je gg. akademike zlasti na prizadevanje g. poslanca dr. Klara, da se čimprej izvede velikopotezna akcija na socialnem polju v korist ljudstva, ki je obubožalo v teku stoletij za to, da je ohranilo sebi in potomcem materin jezik, državi pa lepo pokrajino.

V imenu mestne občine in prebivalstva brez razlike narodnosti, pa jih je pozdravil g. predsednik občine A. Bačič, ki je storil vse, da bi bilo bivanje mladim filozofov v Lendavi čim prijetnejše. Gotovo jim bo ostala gostoljubnost tukajšnjega prebivalstva v najlepšem spominu. V tozadnem poročilu v »Jutru« bi popravili netočnost — saj dovolj pisec dotičnega poročila — da imamo poleg gospe Poppel še dosti domačinov druge narodnosti, ki so vsestransko postrtežljivi in lojalni ter s svojo gostoljubnostjo napram Slovincem manifestirajo za državno skupnost.

Trbovlje

Završni izpiti na meščanski šoli. K završnemu izpitu je bilo od 36 učencev in učenk pripuščenih 29; od teh je napravilo 5 z odličnim, 12 s prav dobrim in 6 z dobrim uspehom. Odklonjenih je 6 učencev za dva meseca.

Razstava šolskih izdelkov na meščanski šoli bo za sklep šolskega leta v šolskih prostorih.

Nabori bodo letos v Trbovljah 31. julija in 1. avgusta, vojni razpored na 2. avgusta.

Vojne gramozne odda gradbeno vodstvo ceste v Marija Reki. Ponudbe je staviti do 25. t. m.

Zagorje

Svetoplaninci so se postavili pri procesiji sv. Rešnjega Telesa preteklo nedeljo. Krasno vreme in zagorska radniška godba sta privabila mnogo Zagorčanov in Trboveljčanov. Lepo je bilo videti dolgo procesijo, ki se je vila po običajni poti. Take udeležbe še menda ni bilo pri procesiji na Sveti planini. Naštili smo samo možkih čez 400.

V Podkrajju pri Zagorju je umrla 85 let stara Jera Ažbe. Pokopina je bila zadnja štiri leta slepa, pol leta pa je sploh samo ležala. Pokopali so jo v ponedeljek popoldne ob veliki udeležbi. Naj v miru počiva!

Na naš dopis glede kopaljšča je občinska uprava odgovorila s prepovedjo kopanja na Savi, obenem pa je onemogočila kopanje v Kotredšči, kjer je sedaj prepovedano napravljati jezove, ker se dela s tem škoda. Ne vemo, kje naj se sedaj kopljemo. Sava je pregloboka in prenevarna. Medija je od premoga vsa črna, Kotredšča je deloma že tudi po odpadkih iz kopaljšča zablazena. Prosimo ponovno občinsko upravo, naj resno razmisli o tem vprašanju. Za ugodno rešitev ji bodo hvaležni vsi Zagorjani in Topličani.

Braslovče

Strelna je udarila v kozolec g. Pergerja Antona, posestnika iz Presarji pri Braslovčah. Ogenj se je bliskovito hitro razširil po vsem poslopju, tako da je kozolec v kratkem času popolnoma pogorel. Na kraj požara je kmalu prišla braslovška požarna bramba s svojo motorno brizgalno, ki je preprečila nadaljnje širjenje ognja.

Z gospodarskega poslopja je padel v ponedeljek zvečer 21 letni hlapec Franc Maček iz Spodnjih Gorč. Domači so ga našli nezvestnega in takoj poklicali zdravnika, ki je odredil, da so ga odpeljali v celjsko bolnišnico. Stanje ponesrečenčvo je resno.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Petek, 26. junija: 12. Naša pesem, naša glasba (plošča), 12.45 Vreme, poročila. 13. Cas, aporci, obvestila. 13.15 Koncert orkestralnih suit (Radijski orkester). 14. Vreme, borza. 15. Cas, vreme, poročila, aporci, obvestila. 15.30 Nac. ura: Jugoslovani na mednarodnem kongresu za glasbeno vzgojo v Pragi v aprilu 1936 (Emil Adamčič). 15.50 Lalo: Namorna, orkestralna suita (plošča). 20.10 Zenska ura: Obisk v dunajski umbolnici Steinhoff II. del (ga. Hovene-Megličeva). 20.30 Klavirski večer originalnih študentskih skladb gojot. Klavirski večer originalnih študentskih skladb gojot. 21.15 Plesna glasba. 21.35 Pester večer. 21.50 Komorni koncert. — Rim-Bari: 17.15 Vokalni in instrumentalni koncert. 20.35 Lomljiva opera »Kralj, stolp in kmet«, nato plesna glasba. — Praga: 19.30 Orkester in violina. 20.30 Lisztov »Fameta«. 22.15 Plošče. — Varšava: 19.